

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

СХІДНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

УПРАВЛІННЯ СХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

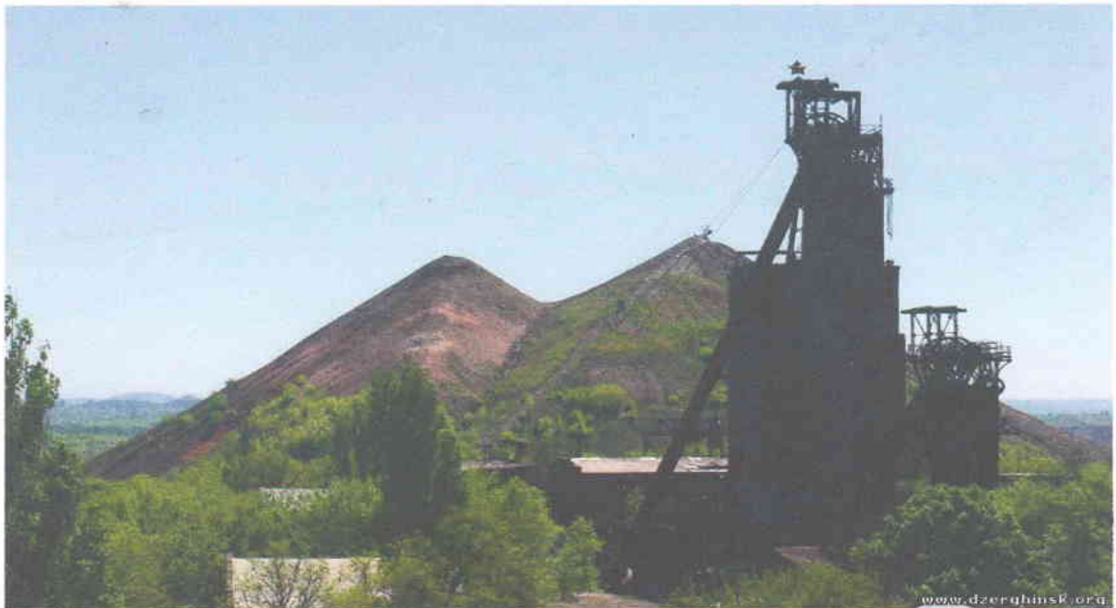
В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

07.03.2019 № 05.05-20/01

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

за результатами державного фінансового аудиту діяльності

державного підприємства «Селидіввугілля» та його структурних підрозділів за період з 01.01.2016 по 30.11.2018

м. Селидове

2019

Примірник 1

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності (далі аудит діяльності) державного підприємства «Селидіввугілля» та його структурних підрозділів (далі ДП «Селидіввугілля», Підприємство) за період з 01.01.2016 по 30.11.2018 (далі період аудиту).

Аудит проведено на виконання п. 2.3.3.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Східного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2018 року, у відповідності до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 року № 361 (із змінами) та програми аудиту.

Посадовими особами, яким було надано право розпоряджатися рахунками та підписувати розрахункові документи у періоді за який проводиться аудит, були:

З правом першого підпису:

Т.в.о генерального директора Пахомов С.А. з 22.12.2015 по 03.03.2016 ; т.в.о. генерального директора Стасюк В.Г. з 03.03.2016 по 02.06.2016, Пахомов С.А. з 03.06.2016 по 21.11.2016, з 16.12.2016 по 26.06.2018, Климченко О.М. з 22.11.2016 по 15.12.2016, з 27.06.2018 по 29.10.2018, в.о. генерального директора Пахомов С.А. з 30.10.2018 по теперішній час. Директор технічний Кобзарь Д.І. з 02.12.2010 по теперішній час. Директор з економіки та фінансів Козачек Т.В. з 31.01.2015 по 16.07.2018. Заступник директора з економіки та фінансів Попов А.В. з 03.11.2014 по 16.06.2018, з 17.07.2018 по теперішній час. З 21.02.2019 голова комісії з припинення або ліквідатор Коваленко В.О.

з правом другого підпису:

Головний бухгалтер: Кощеєва О.М. (з 01.09.2015 по 15.07.2018, в.о. головного бухгалтера Скрипаль Є.В. (з 03.09.2018 по 30.10.2018), Кощеєва О.М. з 31.10.2018 по теперішній час. Заступник головного бухгалтера Рассадникова Н.В. весь період аудиту, Костенко Л.А. з 01.01.2015 по теперішній час. Начальник фінансового відділу Демченко І.В. весь період аудиту.

Право укладати договори, в період що підлягав аудиту, було надано також директорам відокремлених підрозділів на підставі довіреностей, виданих ДП «Селидіввугілля».

На момент проведення аудиту місцезнаходження ДП «Селидіввугілля»: 85400, Україна, Донецька область, місто Селидове, вул. К.Маркса, 41.

Аудиторськими процедурами охоплено 2 666 265,0 тис. грн доходів, 4 113 289,0 тис. грн витрат Підприємства.

Звіт підготовлено відділом контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області.

Примірник 1

ЗМІСТ

І.Вступна частина…………………………………………..…………………....с.4

1.1. Інформація про державне підприємство «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділів…………………………………………………………..с. 4-6

ІІ. Результати аудиторських процедур

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Селиіввугілля» та його структурних підрозділів за 2016, 2017 та 11 місяців 2018 року……………………………………………………………………...с. 6-14

2.2. Результати дослідження діяльності Підприємства

2.2.1. Перелік факторів ризику (ризикових операцій) фінансово-господарської діяльності, які передбачається перевірити, аудиторські процедури та обсяг вибірки………………………………….…….……….с.14

Зовнішні фактори ризику

2.2.1.1. Зменшення обсягів виробництва внаслідок відсутності дозволів та фінансових ресурсів на розробку нових вугільних родовищ, що призвело до упущених вигод (доходів)………………………………………..…с.14-21

2.2.1.2. Невідповідність ціни на вугільну продукцію її собівартості. Реалізація вугільної продукції Операторам оптового ринку за ціною нижчою від собівартості, що призвело до упущених вигод (доходів)………..…с.21-24

Внутрішні фактори ризику

2.2.1.3. Не вжиття заходів щодо повернення запасів у користування ДП «Селидіввугілля» призводить до неможливості нарощування ними обсягів видобутку вугілля і, як наслідок, непродуктивних витрат по обслуговуванню та утриманню в належному стані гірничих виробок за рахунок власних ресурсів Підприємства………………………………………………………с. 25-26

2.2.1.4. Реалізація вугільної продукції іншим юридичним та фізичним особам за ціною нижчою від собівартості, що призвело до упущення доходів Підприємством……………………………………..……………….с.26-38

2.2.1.5. Неякісне проведення претензійно позовної роботи по стягненню дебіторської заборгованості, що призвело до упущення доходів Підприємством……………………………………..………….с.38-45

2.2.1.6. Ефективність використання основних засобів (матеріально – технічних ресурсів)……………………………………..………….с.45-62

2.2.1.7. Моніторинг закупівельних цін матеріально – технічних ресурсів. Ефективність використання коштів Підприємства……………………с.62-67

2.2.1.8. Діюча система внутрішнього контролю та її організація може бути недостатньою для попередження порушень та недоліків …......с.67-75

ІІІ. Висновки ………………………………………………........с.75-77

IV. Рекомендації ……………………………………………..……с.77-79

V. Додатки……………………………………………………….... с.79

Примірник 1

I. Вступна частина
1.1. Інформація про державне підприємство «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділів

Державне підприємство «Селидіввугілля» засновано на державній власності відповідно до наказу Міністерства вугільної промисловості України від 25.02.2003 року № 96 та належить до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Підприємство створене з метою здійснення видобутку рядового вугілля марок Г та ДГ.

На 2018 рік планова чисельність всього персоналу складає 9543 особи, з них працівники 9053 особи , адміністративно - управлінський персонал 489 осіб Фонд оплати праці штатних працівників на 2018 рік планується на рівні 1118545 тис. гривень. Витрати на оплату праці у фінансовому плані розраховано на планову чисельність персоналу з урахуванням виконання заходів по скороченню чисельності. Фонд оплати праці розраховано виходячи з мінімальної заробітної плати з 01.01.2018 - 1762 грн/міс.; з 01.07.2018 - 1841 грн/міс.; з 01.12.2018 - 1921 грн/міс.

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження Підприємства	
Повне найменування	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СЕЛИДІВВУГІЛЛЯ»
Код за ЄДРПОУ	33426253
Керівник	ПАХОМОВ СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ - виконуючий обов'язки директора
Організаційно-правова формаза КОПФГ	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
Місцезнаходження	85400, Україна, Донецька область, місто Селидове, вул. К.Маркса, 41.
Вид діяльності за КВЕД	05.10 Добування кам’яного вугілля 42.99 будівництво інших споруд 85.32 професійно-технічна освіта 86.21 загальна медична практика 70.10 діяльність головних управлінь 71.20 технічні випробування та дослідження 84.11 Державне управління загального характеру

ДП «Селидіввугілля», що є вугледобувним підприємством, підпорядковано Міністерству енергетики та вугільної промисловості України. ДП «Селидіввугілля» було засновано 06.06.2005 року відповідно до

наказу Міністерства палива та енергетики України № 237 від 26.05.2005 року.

Основна діяльність ДП «Селидіввугілля» полягає у добуванні кам'яного вугілля. Станом на 31.08.2018 року до структури ДП «Селидіввугілля» входять відокремлені підрозділи: «Шахта 1-3 «Новогродівська», «Шахта «Котляревська», «Шахта «Україна», «Шахта «Курахівська», «Автобаза», «Вуглезбут», «Управління постачання», Технічний контроль якості вугілля», «Охорона».

ДП «Селидіввугілля» реалізовує вугілля ДП «Вугілля України», ДП « Держвуглепостач».

На 31 грудня 2016 року загальний обсяг виробленої продукції, наданих послуг, тощо склав 1 0469 002,0 тис. грн, станом на 31 грудня 2017 року - 1 044 561,0 тис. грн, станом на 31.08.2018 - 552 702,0 тис. гривень.

Реорганізація ДП «Селидіввугілля» у 2017 році відбувалась відповідно до наказу ДП «Селидіввугілля» від 22.03.2017 № 63 ліквідацією відокремленого підрозділу «Виробниче управління Теплофікації».

Згідно наказу ДП «Селидіввугілля» № 105 від 23.05.2017, Розпорядження т.в.о. генерального директора № 08/1386 від 18.07.2017 ВП «Шахта «Росія» перемейнувалась в ВП «Шахта «Котляревська».

ДП «Селидіввугілля» діє на підставі Статуту, затвердженого Міністерством енергетики та вугільної промисловості України згідно наказу № 95 від 29.04.2011.

Здійснюючи всі види діяльності Підприємство забезпечує дотримання законодавства України про надра та про охорону навколишнього природного середовища.

Підприємство веде самостійний баланс, має поточні та вкладні (депозитні) рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням та зображенням фірмового знаку, а також знак для товарів і послуг, штампи, фірмові бланки та інші реквізити.

Підприємство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна згідно із чинним законодавством.

Підприємство не несе відповідальності за зобов'язаннями держави та Уповноваженого органу управління.

Держава та Уповноважений орган управління не несе відповідальність за зобов'язання Підприємства.

Підприємство має право укладати договори (правочини), набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, бути позивачем, відповідачем і третьою особою в будь-якій судовій інстанції.

Майно Підприємства становлять основні фонди, інші необоротні та оборотні активи, вартість яких відображається у самостійному балансі Підприємства.

Майно Підприємства є державною власністю і закріплюється за ним на праві господарського відання. Підприємство володіє, користується і розпоряджається зазначеним майном на умовах, встановлених Статутом, вчиняючи щодо нього будь які дії, що не суперечать чинному законодавству.

Для забезпечення діяльності Підприємства формується статутний капітал відповідно до чинного законодавства України.

Зареєстрований (пайовий) капітал формується за рахунок вартості майна, переданого Підприємству Уповноваженим органом управління.

Зареєстрований (пайовий) капітал Підприємства становить 274 781,0 тис. гривень (двісті сімдесят чотири мільйони сімсот вісімдесят одна тисяча) гривень 00 копійок.

Відчуження майна, що є державною власністю та закріплене за Підприємством на праві господарського відання, здійснюється за погодженням з Уповноваженим органом управління, у порядку, визначеному чинним законодавством. Отримані в результаті відчуження зазначеного майна кошти є державною власністю і використовуються відповідно до чинного законодавства.

Підприємство не має права здавати в оренду нерухоме майно без отримання відповідного дозволу Уповноваженого органу управління.

Підприємство має право списувати з балансу основні фонди у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Підприємство здійснює володіння, користування землею і іншими природними ресурсами відповідно до мети своєї діяльності та чинного законодавства.

II. Результати аудиторських процедур

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Селиіввугілля» та його структурних підрозділів за 2016, 2017 та 11 місяців 2018 року

Фінансові плани Підприємства на 2016 – 2018 роки затверджені Міністром енергетики та вугільної промисловості України.

Під час проведеного аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності встановлено, що Підприємство здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, Генеральної та Галузевої угод, колективного договору, Статуту, який затверджується Уповноваженим органом управління за участю трудового колективу (профспілки), рішень і нормативних документів Уповноваженого органу управління та внутрішніх нормативних документів Підприємства.

Дохідна та витратна частина фінансового плану розроблена на підставі планового об’єму видобутку рядового вугілля та виробництва готової продукції.

Аналіз планового та фактичного видобутку вугілля.

План проведення гірничих виробок по ДП «Селидіввугілля» на 2016 рік складає 6850 погонних метрів, фактично виконано 6248 погонних метрів, в тому числі розкривних та підготовчих гірничих виробок 4411 погонних метрів.

План проведення гірничих виробок по ДП «Селидіввугілля» на 2017 рік складає 6600 погонних метрів, фактично виконано 5806 погонних метрів, в тому числі розкривних та підготовчих гірничих виробок 3901 погонних метрів.

План проведення гірничих виробок по ДП «Селидіввугілля» на 2018 рік складає 6850 погонних метрів, фактично виконано за 11 місяців 2018 року 5503 погонних метрів, в тому числі розкривних та підготовчих гірничих виробок 3240 погонних метрів.

Виробнича потужність 4-х шахт складає 1845 тис. т.

План видобутку рядового вугілля на 2016 рік складає 1450 тис. т. Промислові запаси складають 246,471 млн. т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. Зольність робочих пластів змінюється від 8-10% до 18-22% , вміст сірки від 2,5 до 4,2%. На 2016 рік планова чисельність всього персоналу складає 9734 особи, з них промисловий персонал 9334 особи , адміністративно - управлінський персонал 491 особа. Фонд оплати праці на 2016 штатних працівників планується на рівні 815719 тис. гривень. Витрати на оплату праці у фінансовому плані розраховано на планову чисельність персоналу з урахуванням виконання заходів по скороченню чисельності. Фонд оплати праці розраховано виходячи з мінімальної заробітної плати 1363,3 грн/міс.

План видобутку рядового вугілля на 2017 рік складає 1031 тис. т. Промислові запаси складають 245,441 млн. т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. Зольність робочих пластів змінюється від 8-10% до 18-22%, вміст сірки від 2,5 до 4,2% . На 2017 рік планова чисельність всього персоналу складає 9653 особи, з них працівники 9159 осіб, адміністративно - управлінський персонал 493 особи Фонд оплати праці на 2017 штатних працівників планується на рівні 993898 тис. гривень. Витрати на оплату праці у фінансовому плані розраховано на планову чисельність персоналу з урахуванням виконання заходів по скороченню чисельності. Фонд оплати праці розраховано виходячи з мінімальної заробітної плати 1662,5 грн/міс.

План видобутку рядового вугілля на 2018 рік складає 673 тис. т. Промислові запаси складають 245,441 млн. т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. Зольність робочих пластів змінюється від 8-10% до 18-22% , вміст сірки від 2,5 до 4,2%. На 2018 рік планова чисельність всього персоналу складає 9543 особи, з них працівники 9053 особи, адміністративно - управлінський персонал 489 осіб Фонд оплати праці на 2018 штатних працівників планується на рівні 1118545,0 тис. гривень. Витрати на оплату

праці у фінансовому плані розраховано на планову чисельність персоналу з урахуванням виконання заходів по скороченню чисельності. Фонд оплати праці розраховано виходячи з мінімальної заробітної плати з 01.01.2018 - 1762 грн/міс.; з 01.07.2018 - 1841 грн/міс.; з 01.12.2018 - 1921 грн/міс.

Проведеним аналізом планового та фактичного видобутку вугілля встановлено, що у періоді 2016 – 2017 та 11 місяців 2018 року ДП «Селидіввугілля» видобуто вугілля у кількості 2 599,9 тис. т.

Плановий та фактичний видобуток вугілля наведено в Таблиці 1

Таблиця 1

2016			2017			11 місяців 2018		
План, тис. т	Факт, тис. т	% плану	План, тис. т	Факт, тис. т	% плану	План, тис. т	Факт, тис. т	% плану
1450	1394,1	96,1	1031	810	78,6	636	396	37,7

Із загального обсягу видобутку ДП «Селидіввугілля» - 2 шахти з 4 мають питому вагу видобутку на рівні 30 % - 60% у загальному обсязі: ВП «Шахта Котляревського», ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська». Інші шахти, відсоток в загальному видобутку яких складає від 2 % до 9%, не мають підготовленого прохідницькими роботами фронту очисних робіт (лав готових до монтажу) та видобувають вугілля відбійними молотками.

Аналіз засвідчив, що протягом останніх трьох років Підприємством не виконувався план з видобутку вугілля. Фактичний обсяг видобутку вугілля становить в розмірі 78,6 % – 96,1 % від планового, та на протязі періоду 2016 – 2018 років разом з плановим обсягом має тенденцію до зменшення. Причиною зменшення обсягів видобутку вугілля є відсутність дозволів на розробку нових вугільних родовищ та обміль обігових коштів на їх освоєння.

Джерелами формування чистого доходу ДП "Селидіввугілля" є вугільна продукція, частка якої становить 99,99 % від загального обсягу чистого доходу. Інші послуги (доходи від оренди, послуги їдалень, автоперевезення), становлять 0,01% від загального об'єму реалізації продукції.

В складі чистого доходу ДП Селидіввугілля» враховується бюджетне фінансування, яке складає:

- за 2016 рік в сумі 370 648,0 тис. грн (державна підтримка на собівартість в сумі 254 986,0 тис. грн, поповнення обігових коштів для погашення простроченої заборгованості із з/плати працівникам, що утворилась на 01.01.2015 (КЕКВ 2610, КПКВ 1101520) в сумі 115 662,0 тис. грн);

- за 2017 рік в сумі 485 416,8 тис. грн (держпідтримка на собівартість – 466 588,0 тис. грн КПК 1101110 КЕКВ 2610; охорона праці КПК 1101160 КПК 3210 – 18 828,8,0 тис. грн);

- за 9 місяців 2018 року в сумі 468 615,0 тис. грн (КПКВ 1101590 КЕКВ 2610 – 278 789,3 тис. грн, КЕКВ 3210 – 10865,1 тис. грн; КПК 1101540 КЕКВ 3210 – 43 450,6 тис. грн; КПК 1101570 КЕКВ 2610- 75 510,0 тис. грн; КПК 1101710 КЕКВ 4112 – 60 000,0 тис. грн).

Основні показники доходної та витратної частини наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Назва	2016		2017		9 місяців 2018	
	план, тис грн	факт, тис грн	план, тис грн	факт, тис грн	план, тис грн	факт, тис грн
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід (виручка)	962708	1069002	1053347	1044561	822631	552702
Собівартість	1649057	1460151	1848217	1619854	1486956	1033284
Валовий прибуток	-686349	-391149	-794870	-575293	-664325	-480582
Адміністративні витрати	84303	85098	94838	98015	74267	67312
Витрати на збут	6389	8330	4242	4163	4068	2433
Інший дохід від операційної діяльності	396280	433469	510757	568749	392099	431873
Інші витрати від операційної діяльності	112322	215949	134659	327220	119667	310835
Фінансовий результат від операційної діяльності	-493083	-267057	-517852	-435942	-470228	-429289
Чистий прибуток	-408427	-223649	-493474	-396391	-472667	-403770
Сукупний дохід	1449863	1603117	1609356	1658452	1240435	1011840
Сукупні витрати	1858290	1808138	2102830	2051466	1713102	1414093
Елементи операційних витрат						
Матеріальні витрати	495386	542191	552547	562141	422609	349509
- сировина і матеріали	237213	284821	321195	371071	254409	183871
- паливо та енергія	258173	257370	231352	191070	168200	165638
Витрати на оплату праці	815719	716530	993898	842222	815559	585220
Відрахування на соц. заходи	173260	156992	209492	183801	169567	127370
Амортизація	136024	101412	74070	58263	51411	49987
Інші операційні витрати	231682	334182	251949	444873	225812	393320
Всього	1852071	1851307	2081956	2091300	1684958	1505406
Чисельність працівників, осіб	9734		9653		9543	

За 2016 рік чистий дохід (виручка) від реалізації продукції складає у сумі 1069002 тис. гривень. У 2017 році дохід зменшився у порівнянні з 2016 роком на 2,2 % або на 36 441,0 тис. грн, чистий збиток склав в сумі 223 649,0 тис. гривень.

Собівартість реалізованої продукції у 2016 році склала у сумі 1 460 151,0 тис. гривень. У 2017 році собівартість зросла на 9,8 % та складає у сумі 1 619 854,0 тис. гривень, чистий збиток склав в сумі 396 391,0 тис. гривень.

За 9 місяців 2018 року чистий дохід (виручка) від реалізації продукції складає у сумі 552 702,0 тис. грн, собівартість реалізованої продукції – 1 033

284,0 тис. грн, інші операційні витрати 310835,0 тис. грн, чистий збиток – 403 770,0 тис. гривень (на 1,8 % більше ніж на кінець 2017 року або на 7 379,0 тис. гривень).

Іншою статтею дохідної частини є «Інші операційні доходи», яка у 2016 році складає 433 469,0 тис. грн (40 % від загального доходу), у 2017 – 568 749,0 тис. грн (54 % від загального доходу), за 9 місяців 2018 – 278 063,0 тис. грн (62 % від загального доходу). В структурі «Інших операційних доходів» відображені наступні статті: доходи від операційної курсової різниці, доходи від оренди активів, доходи від реалізації інших оборотних активів (металобрухт), доход від експлуатації ЖКГ, інші доходи.

У 2016 році - 2017 та 9 місяців 2018 року власний капітал мав негативне значення середньої величини та становив у 2016 році – 1 717 712,5 тис. грн, у 2017 – 2 018 167,0 тис. грн та за 9 місяців 2018 – 2 398 834,5 тис. гривень.

Проведений аналіз показав його недостатність, про що свідчать незначні обсяги власних джерел фінансування діяльності. У періоді 2016 - 2017 та 9 місяців 2018 року основним джерелом власного фінансування є амортизаційні нарахування.

Збільшення валового збитку від реалізації вугільної продукції протягом 2016, 2017, 9 місяців 2018 років відбулось за рахунок збільшення планових витрат на оплату праці, у зв'язку із зростанням мінімальної заробітної плата із 1363,3 грн/міс у 2016 році до 1600 грн/міс у 2017 році та зростання вартості матеріалів, енергоносіїв.

Аналізом витрат ДП «Селидіввугілля» встановлено:

Операційні витрати у 2016 році склали у сумі 1 851 307,0 тис грн, у т.ч., витрати на оплату праці – 716 530,0 тис. грн (або 38,7%), матеріальні витрати – 542 141,0 тис. грн (або 29 %), інші операційні витрати – 334 182,0 тис. грн (або 18 %), відрахування на соціальні заходи – 156 992,0 тис. грн (або 8,5 %) та амортизація – 101 412,0 тис грн (або 5,5 %).

Сукупні витрати Підприємства за 2016 складали 1 808 138,0 тис. грн, в т.ч. собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 1 460 151,0 тис. грн (або 81 %), адміністративні витрати – 85 098,0 тис. грн (або 4,7 %), інші операційні витрати – 215 949,0 тис. грн (або 11,9 %).

Операційні витрати у 2017 році склали у сумі 2 091 300,0 тис грн. в т.ч. витрати на оплату праці – 842 222,0 тис. грн (або 40 %), матеріальні витрати – 562 141,0 тис. грн (або 26,8 %), інші операційні витрати – 444 873,0 тис. грн (або 21 %), відрахування на соціальні заходи – 183 801,0 тис. грн (або 8,8 %) та амортизація – 58 263,0 тис грн (або 2,8 %).

Сукупні витрати Підприємства за 2017 складали 2 051 466,0 тис. грн, в т.ч. собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 1 619 854,0 тис. грн (або 80 %), адміністративні витрати – 98 015,0 тис. грн (або 4,7 %), інші операційні витрати – 327 220,0 тис. грн (або 16 %).

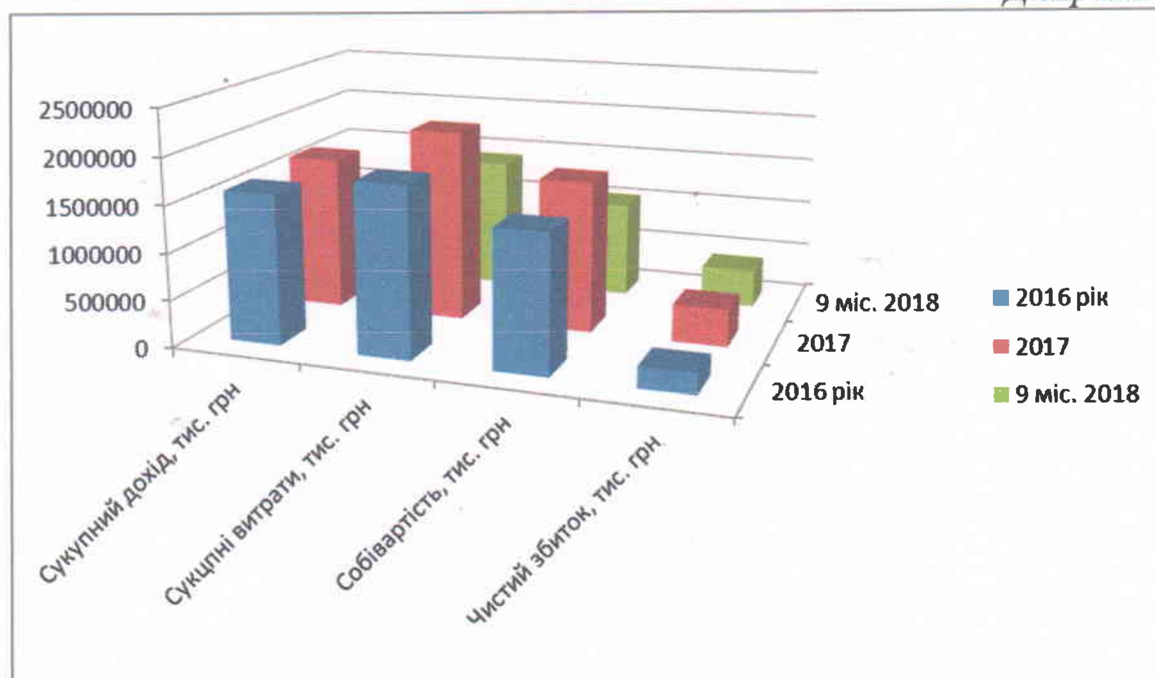
Операційні витрати за 9 місяців 2018 року склали у сумі 1 505 406,0 тис грн, в т.ч. витрати на оплату праці – 585 220 тис. грн (або 39 %), матеріальні витрати – 349 509,0 тис. грн (або 23 %), інші операційні витрати – 393 320,0 тис. грн (або 26 %), відрахування на соціальні заходи – 127 370,0 тис. грн (або 8,5 %) та амортизація – 49 987,0 тис грн (або 3,3 %).

Сукупні витрати Підприємства за 9 місяців 2018 складали 1 414 093,0 тис. грн, в т.ч., собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 1 033 284,0 тис. грн (або 73 %), адміністративні витрати – 67 312,0 тис. грн (або 4,8 %), інші операційні витрати – 310 835,0 тис. грн (або 22 %).

Таким чином, не зважаючи на державну підтримку Підприємство отримує збитки і має тенденцію до їх збільшення. Чистий збиток за 2016 рік складає у сумі 223 649,0 тис. грн, у 2017 році – 396 391,0 тис грн. та за 9 місяців 2018 року – 403 770,0 тис. гривень.

Структура доходів та витрат ДП «Селидіввугілля» за 2016, 2017 та 9 місяців 2018 наведена в *діаграмі 1*.

Діаграма 1

Як видно з діаграми протягом досліджуваного періоду собівартість вугільної продукції перевищує доходи. У зв'язку із чим Підприємство потребує державної підтримки на покриття витрат із собівартості реалізованої продукції. Зростання витрат порівняно із зростанням собівартості продукції негативно характеризують фінансовий стан Підприємства.

Аналізом структури та динаміки активів встановлено, що коефіцієнт зростання вартості активів більше одиниці.

Станом на 01.01.2016 вартість активів складала 1 475 547,0 тис. грн, станом на 01.01.2017 – 1 506 868,0 тис. грн, станом на 01.01.2018 - 1665365,0 тис. грн та станом на 30.09.2018 – 1 761 106,0 тис. гривень.

Питому вагу в структурі активів ДП «Селидіввугілля» займають необоротні активи, які станом на 01.01.2016 становили 1 123 355,0 тис. грн (76 %), на 01.01.2017 – 1 054 687,0 тис. грн (70%), станом на 01.01.2018 – 1 091 727,0 тис. грн (65 %) та 30.09.2018 – 1 135710,0 тис. грн (64 %).

Основні засоби ДП «Селидіввугілля» станом на 01.01.2016 – 772 552,0 тис. грн (52%), на 01.01.2017 – 697 779,0 тис. грн (40 %) %), станом на 01.01.2018 – 672 724,0 тис. грн (42 %)та на 30.09.2018 – 746 160,0 тис. грн (42 %).

Оборотні активи в структурі активів ДП «Селидіввугілля» станом на 01.01.2016 – 352 152,0 тис. грн (24%), на 01.01.2017 – 452 181,0 тис. грн (30 %), станом на 01.01.2018 – 573 638,0 тис. грн (35 %) та на 30.09.2018 – 625 396,0 тис. грн (35 %).

Середня величина запасів у 2016 році склала у сумі 181 014,0 тис. грн, у 2017 – 294 463,0 тис. грн та станом на 30.09.2018 – 352 394,0 тис. гривень. Відповідне свідчить про накопичення запасів та збільшення обсягів незавершеного виробництва та залишків вугільної продукції на складах.

Показник рентабельності активів та основних засобів за період 2016-2017 та 9 місяців 2018 дорівнює нулю.

Аналізом структури та динаміки дебіторської заборгованості встановлено, що довгострокова дебіторська заборгованість у досліджуємому періоді в ДП «Селидіввугілля» відсутня.

Дебіторська заборгованості у 2016 році складає в сумі 99 188,0 тис. грн, у 2017 – 102 023,0 тис. грн та за 9 місяців 2018 – 107 466,0 тис гривень.

Станом на 30.09.2018 в порівняні з 2016 роком дебіторська заборгованість збільшилась на 7,7 % або на 8 278,0 тис. гривень.

Збільшення дебіторської заборгованості сталось за рахунок збільшення заборгованості за виданими авансами з 2 745,0 тис. грн у 2016 році до 39 246,0 тис. гривень станом на 30.09.2018.

Аналізом резерву сумнівних боргів встановлено його збільшення на 97 %, з 630,0 тис. грн у 2016 році до 20 373,00 тис. грн у 2018 році. Відповідне свідчить про необґрунтованість спрямування фінансових ресурсів на авансування розрахунків та неякісне проведення претензійно позовної роботи на підприємстві.

Аналізом структури та динаміки зобов'язань встановлено, що у 2016 році заборгованість складає - 353 773,0 тис. грн, у 2017 – 3 879 401,0 тис. грн та за 9 місяців 2018 – 4 217 630, тис гривень.

Довгострокові зобов'язання значно зменшились з 447 524 тис. грн у 2016 (на 72%), до 131 754,0 тис. грн у 2017 (на 5 %) та станом на 30.09.2018 до 139 160,0 тис. гривень. Зменшення довгострокових зобов'язань переважно

відбулось за рахунок зарахування зустрічних однорідних вимог з кредиторами.

Поточні зобов'язання і забезпечення Підприємства станом на 01.01.2016 становили 2 641 149,0 тис. грн, на 01.01.2017 – 3 189 444,0 тис. грн, на 01.01.2018 – 3 474 647,0 тис. грн та на 30.09.2018 – 4 281 079,0 тис. гривень.

Динаміка поточних зобов'язань і забезпечень Підприємства протягом 2016, 2017 та 9 місяців 2018 має тенденцію до зростання, яка станом в порівнянні з показником на 01.01.2016 зросла на 1 639 930,0 тис. грн або на 38 %.

В структурі поточних зобов'язань і забезпечень ДП «Селидіввугілля» кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом станом на 30.09.2018 складає у сумі 921 205,0 тис. грн (21,5 %), з оплати праці – 146 046,0 тис. грн (3,4 %), за розрахунками із страхування – 940 374,0 тис. грн (22 %).

Порівнянням сум кредиторської заборгованості з сумами дебіторської заборгованості встановлено перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, станом на 30.09.2018 кредиторська заборгованість перевищує дебіторську на 4 312 773,0 тис. грн, що свідчить про недостатність оборотних активів Підприємства для погашення власних поточних зобов'язань. Значне перевищення дебіторської заборгованості знижує фінансову стабільність підприємства, і виникає необхідність в додатковому залученні джерел фінансування.

Оцінку ефективності управління підприємством проведено за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність, встановлено наступне:

Коефіцієнт рентабельності активів Підприємства у 2016 - 2017 та за 9 місяців 2018 дорівнює нулю, що свідчить про їх неефективне використання та збільшення темпів економічного падіння.

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2016 складав 0,69, у 2017 складав 0,7, за 9 місяців 2018 складав 0,28, що свідчить про відсутність можливості у Підприємства на їх відновлювання.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу у 2016 - 2017 та за 9 місяців 2018 – складав 0,042, що свідчить про збиткову діяльність підприємства, його інвестиційну непривабливість. Аналіз показав нестачу власного оборотного капіталу: у 2016 році – 2 737 263,0 тис. грн, у 2017 році - 3 174 009,0 тис. грн за 9 місяців 2018 року – 3 577 739,0 тис гривень.

Коефіцієнт рентабельності діяльності складав у 2016 - (- 0,209), у 2017 (- 0,379), за 9 місяців 2018 (- 0,731), що свідчить про відсутність можливостей Підприємства до відтворення та розширення виробництва і характеризує неприбутковість його діяльності.

Коефіцієнт оборотності активів складав у 2016 (0,72), у 2017 (0,66), за 9 місяців 2018 (0,32), що менше оптимального значення показника, вказує на

зменшення виручки від реалізації продукції в розрахунку на одиницю коштів, інвестованих в активи та характеризує неефективність використання наявних ресурсів.

Коефіцієнт фінансової стійкості, який характеризує співвідношення власних та позикових коштів, засвідчив , що значення показника є меншим від нормативного значення. Зокрема, за 2016 значення показника складає (-0,57), у 2017 складає (- 0,59) та за 9 місяців 2018 складає (- 0,6), що свідчить про недостатній рівень фінансової стійкості і внаслідок зменшення виручки та зменшення прибутку.

Коефіцієнт покриття загальної ліквідності за 2016, 2017, та 9 місяців 2018 становить в межах від - 0,14 до - 0,16 та є меншим одиниці, що свідчить про низьку ліквідність Підприємства.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2016 - 2017 та за 9 місяців 2017 роки дорівнює нулю, що є меншим від нормативного значення показника (0,2) та свідчить про втрату Підприємством можливості негайно ліквідувати короткострокову заборгованість.

Оцінка ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами у досліджуваному періоді має значення (-1), що свідчить про *незадовідьний рівень* управління Підприємства.

Отже, за результатами проведеного попереднього аналізу основних фінансових показників діяльності за 2016 – 2017 роки встановлено збитковість діяльності Підприємства, стабільне погіршення основних фінансово економічних показників, що свідчить про падіння ділової активності Підприємства.

2.2. Результати дослідження діяльності Підприємства

2.2.1. Перелік факторів ризику (ризикових операцій) фінансово-господарської діяльності, які передбачається перевірити, аудиторські процедури та обсяг вибірки

За результатами попереднього дослідження визначено наступні фактори ризику, які вплинули або можуть негативно вплинути на ефективність діяльності Підприємства:

Зовнішні фактори ризику

2.2.1.1. Зменшення обсягів виробництва внаслідок відсутності дозволів та фінансових ресурсів на розробку нових вугільних родовищ, що призвело до упущених вигод (доходів)

Дослідженням питання встановлено, що протягом останніх трьох років Підприємством не виконувався план з видобутку вугілля. Фактичний обсяг видобутку вугілля становить в розмірі 78,6 % – 96,1 % від планового, та на

протязі періоду 2016 – 2018 років разом з плановим обсягом має тенденцію до зменшення. Причиною зменшення обсягів видобутку вугілля є відсутність дозволів на розробку нових вугільних родовищ та обмаль обігових коштів на їх освоєння. У 2016 році виробнича потужність 4-х шахт ДП «Селидіввугілля» складає 2525 тис.т , план видобутку рядового вугілля на 2016 рік складає 1450 тис.т. Промислові запаси складають 246,471 млн.т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. У 2017 році виробнича потужність 4-х шахт складає 1845 тис. т, план видобутку рядового вугілля на 2017 рік складає 1031 тис. тонн. Промислові запаси складають 245,441 млн. т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. У 2018 році виробнича потужність 4-х шахт складає 1845 тис. т. План видобутку рядового вугілля на 2018 рік складає 673 тис. т. Промислові запаси складають 245,441 млн. т. В роботі знаходиться 5 шахтопластів.

На даний час для здійснення своєї діяльності Підприємству видані спеціальні дозволи:

- Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4781 від 18.11.2008 на підставі наказу від 28.04.2012 № 174, підписаний начальником Управління з надання надр у користування Сушко О.В. Мета користування надрами – видобування кам'яного вугілля і супутніх корисних копалин. Поле шахти «Котляревська» (колишня «Росія»), пласти: m_4^2,m_3 , m_2 , l_8^1 , l_8,l_7,l_6 , l_3,l_2^1,l_1,k_8. Площа 45,53 км^2, виробничі запаси -50 851,0 тис. тонн. Ступінь освоєння надр – не розробляється. Джерело фінансування робіт – недержавні кошти. Строк дії спеціального дозволу – до 18.09.2017 та пролонгований відповідно статті 1, статті 5 Закону України від 02.09.2014 № 1669 «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

- Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4780 від 28.04.2012 на підставі наказу від 28.04.2012 № 174, підписаний начальником Управління з надання надр у користування Сушко О.В. Мета користування надрами – видобування кам'яного вугілля і супутніх корисних копалин. Поле шахти «№ 1-3 «Новогродівська», пласти:$n_1m_6^1$,m_4^2 , m_3^1 , m_2,l_8^2 , l_8^1,l_8 , l_7,l_6 , l_1,k_8. Площа 51,0 км^2, виробничі запаси 66 883,0 тис. тонн. Ступінь освоєння надр – не розробляється. Джерело фінансування робіт – недержавні кошти. Строк дії спеціального дозволу – до 18.09.2017 та пролонгований відповідно статті 1, статті 5 Закону України від 02.09.2014 № 1669 «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

- Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4779 від 18.11.2008 переоформлено замість спецдозволу № 3157 від 18.09.2003, підписаний Першим заступником Міністра Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. Мета користування надрами – видобування кам'яного вугілля і супутніх корисних копалин. Поле шахти «Курахівська», пласти:m_4^2,m_4^0 , m_3 , m_2,l_8^2 , l_8^1,l_8 , l_7,l_4 , l_3 , l_2^1 , l_1,k_8. Площа 52,65 км^2. Ступінь освоєння надр – не розробляється. Джерело фінансування робіт – недержавні

кошти. Строк дії спеціального дозволу – до 18.09.2017 та пролонгований відповідно статті 1, статті 5 Закону України від 02.09.2014 № 1669 «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

- Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4778 від 18.11.2008 переоформлено замість спецдозволу № 3159 від 18.09.2003, підписаний Першим заступником Міністра Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. Мета користування надрами – видобування кам'яного вугілля і супутніх корисних копалин. Поле шахти «Україна», пласти: m_6^1,m_3 , m_2, , l_8^1,l_8 , $l_7^н$,l_4 , l_3 , l_2^1 , l_1,k_8, k_6, k_5, k_3, i_3 Площа 49,2 км². Ступінь освоєння надр – не розробляється. Джерело фінансування робіт – недержавні кошти. Строк дії спеціального дозволу – до 18.09.2018 та пролонгований відповідно статті 1, статті 5 Закону України від 02.09.2014 № 1669 «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

Проте, у ВП «Шахта №1-3 «Новогродівська» та ВП «Шахта «Котляревська» ДП «Селидіввугілля», які мають необхідний виробничий потенціал та матеріально-технічну базу, практично відсутні підготовлені вугільні запаси, що в подальшому зупинить роботу вказаних підприємств в разі не вирішення питання щодо розробки нових пластів кам'яного вугілля, та не повернення раніше переданих розроблених пластів приватним структурам.

На даний час не вирішеним залишається питання щодо забезпечення розкритими та підготовленими до виймання запасами по ВП «Шахта №1-3 «Новогродівська» та ВП «Шахта «Котляревська», що входять до складу ДП «Селидіввугілля», яке у 2012 році без погодження з Міненерговугілля прийняло рішення щодо зменшення наданих у користування підприємству запасів вугілля у двох перспективних відокремлених підрозділах на користь приватних структур ТОВ «Шахта «Росія» (ЄДРПОУ 37909183) в обсязі 10,2 млн тонн та ТОВ «Шахта 1/3 «Новогродівська» (ЄДРПОУ 37909199) в обсязі 32,5 млн т. ДП «Селидіввугілля» були оформлені відповідні звернення, на підставі яких Державною службою геології та надр України були внесені зміни до спеціальних дозволів на користування надрами № 4780 (шахтне поле – 6,28 км², виробничі запаси вугілля 8 419,0 тис. т) та № 4781 (шахтне поле –12,12 км², виробничі запаси вугілля 19 508,0 тис. т) від 18.11.2008, наданих шахтам ТОВ «Росія» та «1-3 «Новогродівська», де останніми здійснюється видобування корисних копалин (кам'яне вугілля).

Вищезазначеними приватними товариствами 25 липня 2012 року були отримані Спеціальні дозволи на користування надрами № 5614 (ТОВ «Шахта «Росія») та № 5615 (ТОВ Шахта 1-3 «Новогродівська»).

Термін дії дозволів на користування надрами, виданих вказаним товариствам Державною службою геології та надр України (далі - Держгеонадра), 20 років, але з січня 2014 року зазначені приватні структури

не здійснюють гірничі роботи в межах виданих дозволів, хоча знаходились та знаходяться на підконтрольній українській владі території.

Технічні межі наданих товариствам у довгострокове користування ділянок надр встановлені таким чином, щоб діючі державні шахти «Котляревська» та «1-3 «Новогродівська» не мали правової та фізичної можливостей розпочати та здійснювати гірничі роботи за іншими пластами вугільних запасів або без використання ділянок надр товариств.

Слід зазначити, що запаси передані приватним структурам перебувають в найбільш продуктивних пластах 1| потужністю 1,76-1,82 м у межах полів державних шахт - ВП «Шахта «1/3 «Новогродівська», ВП «Шахта «Котляревська» («Росія»). У 2012 році на технічне переоснащення та здійснення підготовчих робіт на ВП «Шахта «1/3 «Новогродівська» спрямовано коштів Державного бюджету України в сумі 122,8 млн грн, а ВП «Шахта «Котляревська» — 177,9 млн грн, всього на загальну суму 302,7 млн гривень.

Для забезпечення фронтом робіт ВП «Шахта «1/3 «Новогродівська» та ВП «Шахта «Котляревська» видобуток вугілля здійснюється з менш продуктивних пластів K_8 (потужність 0,75-1,17 м) та l_2 (потужність 0,94-1,02 м) відповідно. Проте, з огляду на те, що обладнання придбане в 2012 році за рахунок бюджетних коштів, передбачалось для більш потужних пластів, то його застосування на пластах меншою потужністю впливає на якість видобутого вугілля за рахунок захвату більшого обсягу породи. Поділ шахтного поля відображено на *діаграмі 2.*

Діаграма 2

При цьому, спеціальні дозволи передані приватним товариствам без проведення аукціону у зв'язку з тим, що ними за власні кошти проведено підрахунок запасів вугілля (геолого-економічну оцінку), як це передбачено підпунктом 1 пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 №615 (далі — Порядок № 615), які в подальшому були затверджені Державною комісією по запасах корисних копалин при Держгеонадрах.

Але ТОВ «Шахта «Росія» та ТОВ «Шахта 1/3 «Новогродівська» з моменту їх утворення на початку 2012 року і до моменту отримання спецдозволів не в змозі були провести в повному обсязі геологорозвідувальні роботи щодо вивчення ділянок надр та взагалі не могли проводити таке до вивчення в межах шахт ділянок, виділених у межах шахт полів державних шахт ДП «Селидіввугілля», оскільки ділянки надр належали державному підприємству.

Крім того, товариствами не дотримано терміни початку видобування кам'яного вугілля (передбачалося ІІ квартал 2014 року), визначених в первинній редакції Угоди про умови користування надрами, укладеної між Держгеонадрами та товариствами у 2012 році. Так, користування надрами припинено з березня 2014 року, тобто, у березні 2016 року вже виникли обставини, що свідчили про порушення Угоди про умови користування надрами, а саме: невикористання шахто-ділянок надр за призначенням згідно з вимогами Порядку № 615 (два роки нездійснення гірничих робіт), та могли бути підставами для анулювання дозволів, відповідно до п.5, 6 ч. 1 ст. 26 Кодексу України «Про надра».

З метою захисту інтересів держави, раціонального та ефективного використання надр, запобігання негативним екологічним наслідкам і забезпечення безпеки працівників, а також припинення використання надр не за призначенням, починаючи з березня 2014 року Донецька обласна державна адміністрація, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Державне підприємство «Селидіввугілля» та профспілкові комітети неодноразово зверталися до Державної служби геології та надр України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Прем'єр-міністра України, Генеральної прокуратури з відповідними листами щодо порушення приватними товариствами порядку користування надрами та подальшого вирішення питання анулювання раніше наданих спецдозволів № 5614 та № 5615 від 25 липня 2012 року відповідно.

Однак, Державна служба геології та надр України, яка є центральним органом виконавчої влади та реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, до вирішення цього питання поставилася формально та не тільки не вжила відповідних заходів з анулювання спецдозволів для повернення вказаних ділянок у

державне надрокористування, а продовжила товариствам терміни підготовки ділянок до розробки та початку видобування на другий квартал 2016 року, що відтерміновує підстави для анулювання спецдозволів на другий квартал 2018 року.

Досліджені наступні питання: забезпеченість відокремлених підрозділів Підприємства запасами, стан освоєння виробничих потужностей. Наявність спеціальних дозволів на видобуток вугілля. Аналіз впровадження інвестиційних проектів, технічне переоснащення шахт, введення нових лав.

Дослідженням встановлено, що у 2018 році Структура шахтного фонду та виробничі потужності діючих шахт ДП « Селидіввугілля» зазнали значних змін та в порівняні з 2016 роком, зменшилась на 680,0 тис. т з 2 525,0 тис. т до I 845,0 тис. т), за рахунок зменшення виробничих потужностей ВП Шахта «1-3 «Новогродівська» на 200,0 тис. т (з 1 000,0 тис. т до 800,0 тис. т); ВП «Шахта «Котляревська» на 315,0 тис. т (з 725,0 тис. т до 410,0 тис. т); ВП «Шахта «Курахівська» на 165,0 тис. т (з 400,0 тис. т до 235,0 тис. т).

Результатами дослідження наявності у відокремлених підрозділів ДП «Селидіввугілля» дозвільних документів на користування надрами встановлена наявність спеціальних дозволів на користування надрами, термін дії яких сплив та пролонгований відповідно статті 1, статті 5 Закону України від 02.09.2014 № 1669 «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».

Щодо впровадження інвестиційних проектів, кредитних угод, введених лав.

Згідно програм розвитку гірничих робіт та графіків вводу очисних вибоїв ДП « Селидіввугілля» на 2016 рік заплановано введення 4 очисних вибоїв, на 2017 рік - 3 та на 2018 рік – 4 лав з прогнозними обсягами запасів вугілля 2 465,0 тис. т. Із запланованої кількості введено за 2016 рік 3 очисних вибоїв, за 2017 рік - 1, за 2018 рік – 1 обсягами запасів 1 370,0 тис. т, що в розрізі шахт мало наступну структуру:

Підприємство	Введення в роботу очисних вибоїв, од.						Запаси в запланованих до введення лав, тис т	Запаси у введених у роботу лав, тис т	Втрати від не введення в експлуатацію лав, тис. т (готової продукції)/ тис. грн (вартість продукції)
	План			Факт					
	2016	2017	2018	2016	2017	2018			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ВП "Шахта 1/3 "Новогродівська"	1	1	1	1	0	0	950	500	471,6/861900
ВП "Шахта "Котляревська"	0	1	1	0	1	0	770	360	274,3/664003

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ВП "Шахта "Україна"	1	0	0	1	0	0	235	235	0
ВП "Шахта "Курахівська"	2	1	2	1	0	1	510	275	300/580693
ДП "Селидіввугілля"	**4**	**3**	**4**	**3**	**1**	**1**	**2465**	**1370**	**1045,9/2106596**

Із загальної кількості запланованих до введення очисних вибоїв не введено в експлуатацію за 2016 рік - 1 лава, за 2017 рік - 2 лави та за 2018 рік — 3 лави. Втрати у зв'язку з не введенням лав склали у кількості 1 045,9 тис. т вугільної продукції вартістю 2 106 600,0 тис. гривень.

Протягом останніх трьох років зовсім не здійснювалось фінансування з бюджету на реконструкцію та технічне переоснащення вугледобувних підприємств, на придбання гірничошахтного устаткування для оснащення вибоїв та стаціонарного устаткування, яке відпрацювало свій ресурс. У дослідженому періоді також відсутні капітальні вкладення у вигляді інвестицій за цим напрямком.

На ДП «Селидіввугілля» - 2 шахти з 4 мають питому вагу видобутку на рівні 30-60% у загальному обсязі: ВП «Шахта Котляревського», ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська». Інші шахти, відсоток в загальному видобутку яких складає від 2 до 9%, не мають підготовленого прохідницькими роботами фронту очисних робіт (лав готових до монтажу) та видобувають вугілля відбійними молотками.

Так встановлено, що ВП «Шахта № 1-3 «Новогродівська» ДП «Селидіввугілля» з липня 2017 року має підготовлені вугільні запаси, але внаслідок відсутності обігових коштів для придбання механізованого комплексу не здійснюється видобуток вугілля та ВП «Шахта «Котляревська» ДП «Селидіввугілля» внаслідок відсутності коштів для придбання матеріалів на впроведення гірничих виробок не підготовлені вугільні запаси для видобутку, що в подальшому зупинить роботу вказаних підрозділів в разі не вирішення питання щодо розробки нових пластів кам'яного вугілля або не повернення раніше переданих розроблених пластів приватним структурам.

Відсутність у відокремлених підрозділів ДП «Селидіввугілля» запасів вугілля, придатних до виймання, передача цих запасів у користування комерційних структур, невжиття заходів щодо своєчасного оформлення дозвільних документів створює передумови для припинення їх діяльності, відсутність необхідних обсягів фінансування для їх підготовки, прогнозний термін відпрацювання наявних запасів.

Проведена оцінка наявності у Підприємства запасів, підготовлених до виймання, засвідчила про відсутність довгострокового планування діяльності Підприємства в частині підготовки запасів, з огляду на брак обігових коштів на гірничошахтне обладнання та матеріали.

У дослідженому періоді відбулось зменшення виробничих потужностей

вугледобувних підприємств, підпорядкованих Міненерговугілля, шляхом прийняття Керівного документу «Структура шахтного фонду України та виробничі потужності діючих шахт і розрізів на 2017 рік», затвердженого заступником Міністра енергетики та вугільної промисловості України Корзуном А. та погодженого директором Департаменту вугільно-промислового комплексу Владиченком О. та в.о. директора ДП «Інститут «УКРНД1ПРОЕКТ» Крутьом О. *Інформація щодо зміни структури шахтного фонду надана листом Департаменту вугільно-промислового комплексу Міненерговугілля України від 30.03.2018 №34.1-/111/348-18.*

Слід зазначити, що відповідно до п 1.1.3 Порядку розгляду і затвердження можливих змін виробничих потужностей вугледобувних підприємств вугільної промисловості України, затвердженого наказом Міністерства вугільної промисловості України від 28.11.2006 № 562 (далі - Порядок № 562), висновок і матеріали вугледобувного підприємства направляються заступнику міністра, в межах компетенції якого є зазначене питання відповідно до розподілу обов'язків, для підготовки пропозицій про зміни виробничої потужності на засідання Науково-технічної ради Мінвуглепрому України.

Пунктом 1.1.4 Порядку № 562 визначено, що Рішення Науково-технічної ради за розглянутим матеріалом затверджується колегією міністерства, після чого воно направляється до профільного інституту.

Проте дослідженням встановлено, що рішення щодо зміни виробничих потужностей колегією Міненерговугілля України не затверджувались та Науково-технічною радою не приймались, що суперечить Порядку № 562 та може свідчити про необґрунтованість змін потужностей шахт та в подальшому призведе до додаткових витрат вугледобувного Підприємства на оплату праці, з огляду на те, що відсоток освоєння виробничих потужностей є одним із показників при нарахуванні премій за виконання виробничих завдань.

Загальна проектна потужність діючих шахт ДП « Селидіввугілля» складає 3 950,0 тис т на рік, в той час як виробнича потужність скдадає 1 845,0 тис т і встановлена лише на рівні 46,7% від проектної з огляду на прогресуюче старіння шахтного фонду, відсутності реконструкції, роботу в складних гірничо-геологічних умовах, відсутності коштів на модернізацію та технічне оснащення.

Висновок: в разі виконання Підприємством плану з освоєння виробничих потужностей, які затверджено відповідно до наданих ними розрахунків та погоджено з Міненерговугілля, додатковий обсяг видобутку вугілля мав скласти 1 045,9 тис. т, шо дало б змогу отримати 2 106 600,0 тис. грн фінансових ресурсів.

2.2.1.2. Невідповідність ціни на вугільну продукцію її собівартості. Реалізація вугільної продукції Операторам оптового ринку за ціною нижчою від собівартості, що призвело до упущених вигод (доходів)

Основним джерелом доходу ДП «Селидіввугілля» та його відокремлених підрозділів є реалізація вугільної продукції. Реалізація здійснюється за договорами, які укладаються ДП «Селидіввугілля» з покупцями (Операторами Оптового ринку вугільної продукції України та іншими юридичними особами).

ДП «Селидіввугілля» реалізовує вугілля ДП «Вугілля України», ДП «Держвуглепостач». Підприємство утворено з метою виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг для отримання прибутку. Основними напрямками діяльності є: добування та збагачення кам'яного вугілля; оптова торгівля палива; посередництво в торгівлі паливом; перспективний розвиток підприємства, нове будівництво, реконструкція, технічне оснащення; забезпечення вугільною продукцією споживачів відповідно до державного замовлення та за договорами купівлі-продажу тощо.

Підприємство створене з метою здійснення видобутку рядового вугілля марок Г та ДГ.

Упродовж досліджуваного періоду з 01.01.2016 по 31.11.2018 ДП «Селидіввугілля» здійснювалась реалізація вугілля проводилась на підставі укладених договорів поставки вугілля із підприємствами - Операторами оптового ринку вугільної промисловості: ДП «Держвуглепостач», ДП «Вугілля України».

Державне підприємство «Держвуглепостач» створено на виконання наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України № 19 від 16.01.2016 «Про створення державного підприємства «Держвуглепостач» [17].

Базова ціна вугілля для Оператора Оптового ринку – ДП «Держвуглепостач» визначалась на підставі протоколів засідань Ради Оптового ринку вугільної продукції України.

У порівнянні із початком досліджуваного періоду з 01.01.2016 року ціна однієї тонни рядового вугілля (1180,0 грн) зросла станом на 01.09.2017 (2100,0 грн) на 177%. Протягом досліджуваного періоду зменшення базової ціни не відбувалось.

Аналізом цін на реалізовану вугільну продукцію Операторам Оптового ринку ДП «Селидіввугілля» шляхом співставлення договорів на реалізацію вугілля з додатками, даних накопичувальної відомості по рахунку 901 «Собівартість», накопичувальної відомості по рахунку 361 «Розрахунки з покупцями та замовниками», витягів банку, фінансової звітності з додатками, встановлено наступне:

Примірник 1

ДП «Держвуглепостач», ДП «Вугілля України»

ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська»

•протягом 2016 року, 2017 року, 11 місяців 2018 року реалізовано вугілля ДП «Держвуглепостач» у кількості 364 812,37 тонн на суму 470 103 087,71 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10-П) складає в сумі 856 550 527,51 грн, середня ціна 1 288,62 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 2 347,92 гривень.

*Втрачені доходи від продажу вугілля Операторам на суму **386 447 439,8** гривень.*

ВП «Шахта «Котляревська»

•протягом 2016 року, 2017 року, 11 місяців 2018 року реалізовано вугілля ДП «Держвуглепостач» у кількості 546 981,07 тонн на суму 921 727 106,67 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 1 124 931 141,97 грн, середня ціна 1 685,12 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 2 056,62 гривень.

*Втрачені доходи від продажу вугілля Операторам на суму **203 204 035,30** гривень.*

ВП «Шахта «Україна»

•протягом 2016 року, 2017 року, 11 місяців 2018 року реалізовано вугілля ДП «Держвуглепостач» у кількості 211 581,577 тонн на суму 368 052 650,33 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 866 248 374,39 грн, середня ціна 1 739,53 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 4 094,16 гривень.

*Втрачені доходи від продажу вугілля Операторам на суму **498 195 724,06** гривень.*

ВП «Шахта «Курахівська»

•протягом 2016 року, 2017 року, 11 місяців 2018 року реалізовано вугілля ДП «Держвуглепостач», ДП «Вугілля України» у кількості 267 708,1 тонн на суму 481 909 225,19 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 988 824 985,86 грн, середня ціна 1 799,68 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 3 690,81 гривень.

*Втрачені доходи від продажу вугілля Операторам на суму **506 915 760,67** гривень.*

Розрахунок упущених вигод під час реалізації вугілля Операторам Оптового ринку ДП "Селидіввугілля" та його відокремленими підрозділами за період січень 2016-листопад 2018 роки зведено у таблицю 3.

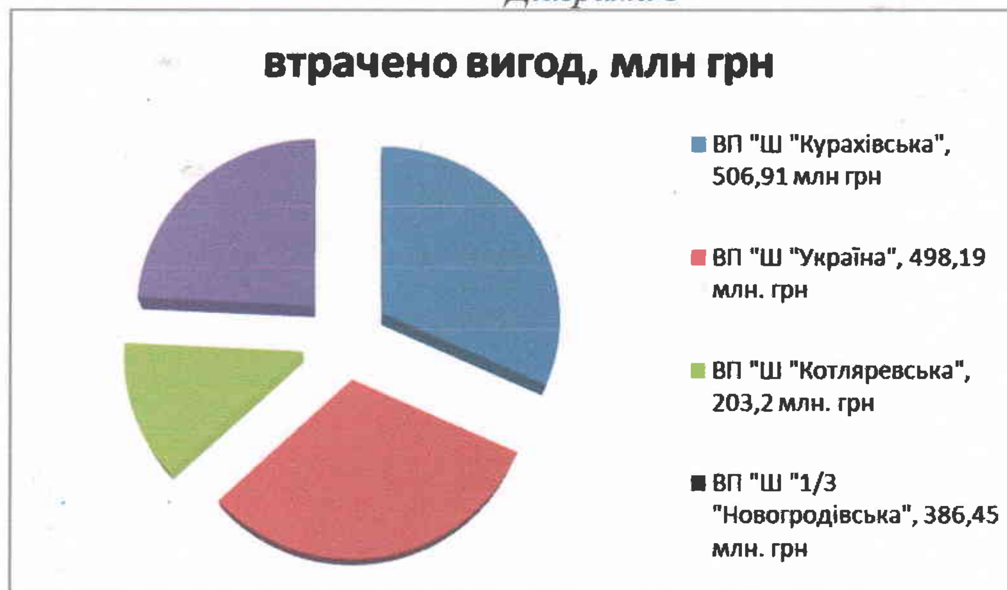
Примірник 1

Таблиця 3

Найменування відокремленого підрозділу ДП «Селидіввугілля»	Реалізовано тони	Загальна вартість,реализо ван. Вугілля грн	Середня собі вартість реалізованої тпродукції (субрах 901), грн	Відхилення +/- (гр.4-гр.5)	фактична повна собівартість, (форма 10 П), грн	Середня варт. За 1 тонну
1	3	4	5	6	7	8
ВП «Шахта «Котляревська»	546 981,070	921 727 106,67	1 083 204 236,39	-161 477 129,72	1 124 931 141,97	2 056,62
ВП «Шахта «1/3 «Новогродівська» »	364 812,374	470 103 087,71	702 325 189,10	-232 222 101,39	856 550 527,51	2 347,92
ВП «Шахта «Україна»	211 581,577	368 052 650,33	771 257 518,86	-403 204 868,53	866 248 374,39	4 094,16
ВП «Шахта «Курахівська»	267 708,1	481 909 225,19	851 563 212,32	-369 653 987,13	988 824 985,86	3 690,81
Ітого	**1391 290,159**	**2 241 792 069,90**	**3 408 350 156,67**	**-1 269 140 098,69**	**3 836 555 029,73**	
відхилення гр4-гр.7					**1 594 762 959,83**	

Таким чином, за досліджуємий період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремленими підрозділами проведено реалізацію вугільної продукції Операторам Оптового ринку за ціною нижче від собівартості (*діаграма 3*), що є порушенням ст. 42 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV, п.2.1 Статуту ДП «Селидіввугілля». Розрахунки додаються до звіту.

Діаграма 3

Висновок: За період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції Операторам Оптового ринку за ціною нижче від собівартості втрачені доходи на загальну суму 1 594 762 959,83 гривень.

Внутрішні фактори ризику

2.2.1.3. Не вжиття заходів щодо повернення запасів у користування ДП «Селидіввугілля» призводить до неможливості нарощування ними обсягів видобутку вугілля і, як наслідок, непродуктивних витрат по обслуговуванню та утриманню в належному стані гірничих виробок за рахунок власних ресурсів Підприємства

Ситуація, коли у 2012 році розроблені пласти були передані у тимчасове користування приватним структурам - ТОВ «Шахта «Росія» та ТОВ «Шахта 1/3 «Новогродівська», має наслідки зростання заборгованості приватної структури перед держпідприємством за послуги з утримання гірничих виробок, а зупинка видобутку вугілля товариством з березня 2014 року ставить під сумнів погашення боргу.

На сьогодні ВП «Шахта «Котляревська» та ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» ДП «Селидіввугілля» забезпечує Товариства належними послугами з підтримання в технічно справному стані гірничих виробок, а саме: відкачування води, провітрювання, обстеження гірничих виробок з метою контролю за станом рудникової атмосфери, кріпленням, наявністю вивалів, забезпечення збереження гірничих виробок, тощо, за які грошові кошти не отримує, а проводить взаємозалік в рахунок кредиторської заборгованості, яка утворилась у попередні роки за поставку Товариствами матеріалів, обладнання та надання послуг.

Умовами договору № 4/316-15 від 31 грудня 2015 року про надання послуг, укладеного між ВП «Шахта «Котляревська» (Виконавець) та ТОВ «Шахта «Росія» (Замовник), а саме п.1.2 передбачено, що замовник зобов'язується сплатити витрати за надані послуги підтримки гірничих виробок, на умовах визначених діючим договором згідно наданих рахунків та актів наданих послуг за минулий місяць.

Згідно з п. 3.1 Договору відшкодування витрат за надані послуги здійснюється в національній валюті України, шляхом перерахування грошових коштів на розрахунковий рахунок Виконавця протягом 15 календарних днів з моменту підписання актів наданих послуг на підставі рахунків на їх оплату.

Відповідно до п.4.3 Замовник зобов'язується своєчасно сплатити надані до оплати рахунки за надані послуги.

Дослідження показали, що ТОВ «Шахта Росія» не виконані зобов'язання передбачені п.п.1.2, 3.1, 4.3 договору від 31 грудня 2015 № 4/316-15 про надання послуг та, як наслідок, якщо з січня і до березня 2018 року на балансі ВП «Шахта «Котляревська» по ТОВ «Шахта «Росія» рахувалась кредиторська заборгованість у сумі 1 357,9 тис. грн, то починаючи з березня 2018 року утворилась дебіторська заборгованість у сумі 509,5 тис. грн, яка до

30.11.2018 року зросла на 5 683,1 тис. грн (щомісячно 631,5 тис. грн) і склала 6 192,6 тис. грн: тобто, державна шахта щомісячно витрачає близько 1 мільйона грн для підтримки гірничих виробок приватної структури, до виконання робіт залучаються штатні працівники шахти, які отримують заробітну плату з ресурсів державного підприємства, проте, приватною структурою ці витрати не відшкодовуються і існує ризик взагалі не повернення боргів, враховуючи невизначеність щодо подальших взаємовідносин з ТОВ «Шахта «Росія».

У разі повернення переданих приватним структурам - ТОВ «Шахта «Росія» та ТОВ «Шахта 1/3 «Новогродівська» запасів, державне підприємство мало би резерв щодо збільшення обсягів видобутку вугілля, що позитивно вплинуло б на фінансовий результат діяльності ДП «Селидіввугілля». Отже, практика передачі вугільних запасів приватним структурам засвідчила про невиконання останніми договірних зобов’язань, що приносить збитки підприємствам державного сектору економіки.

Висновок: внаслідок невжиття заходів по розірванню договору та стягненню заборгованості з ТОВ «Шахта «Росія» за утримання в належному стані гірничих виробок призвело до непродуктивних витрат Підприємства на суму 6 192,6 тис. грн, які станом на 30.11.2018 року не відшкодовані.

2.2.1.4. Реалізація вугільної продукції іншим юридичним та фізичним особам за ціною нижчою від собівартості, що призвело до упущення доходів Підприємством

Джерелом доходу ДП «Селидіввугілля» та його відокремлених підрозділів є реалізація вугільної продукції за договорами, які укладаються ДП «Селидіввугілля» з покупцями.

Пунктом 2.1 Статуту, затвердженого Міністерством енергетики та вугільної промисловості України згідно наказу № 95 від 29.04.2011 відповідно до Закону України визначено, що Підприємство створене з метою виробництва продукції, виконання робіт надання послуг для отримання прибутку, що досягається шляхом забезпечення виконання договірних зобов’язань із постачання вугільної продукції.

Для визначення доходу від реалізації вугільної продукції шахтою використовується метод нарахування, тобто дохід визначається коли вугільна продукція передана покупцеві.

Дослідженням встановлено, що вугледобувні підприємства виявились залежними від приватних компаній, які надають недешеві послуги із збагачення, що впливає на збільшення собівартості готової товарної вугільної продукції.

Таким чином, внаслідок роздержавлення збагачувальних фабрик, які мають єдиний технологічний комплекс з державними вугледобувними підприємствами, державою втрачено контроль над ціновою політикою послуг збагачення, витрати на які щорічно склали понад 240 млн грн та мають значний вплив на собівартість готової вугільної продукції. При цьому, внаслідок встановлення ціни збагачення на рівні 150 грн за тонну вартість послуг збагачення у 2018 році зросла більше ніж у два рази і у 2018 році складає 585 900,0 тис. грн (3 906 тонн х 150 грн).

Враховуючи, що всі збагачувальні фабрики, які мають господарські відносини з державними вугледобувними підприємствами є приватними, державне регулювання ціни збагачення не є можливим. За наявності єдиного технологічного комплексу у приватних збагачувальних фабрик з державними шахтами, державні вугледобувні підприємства не мають альтернативи у виборі збагачувачів, оскільки укладання договорів на переробку з іншими фабриками потребуватимуть додаткових витрат пов'язаних із облаштуванням майданчиків для навантаження та перевезенням вугілля,

За 2016-2017 роки вартість збагачення зросла на 42 грн за тонну (з 53 грн до 95 грн за тонну на грудень 2017 року), а на початку 2018 року ціна збагачення 1 тонни рядового вугілля досягла рівня 145 грн, що зумовило зріст витрат на послуги і стало додатковим навантаженням на собівартість вугільної продукцію та потребує додаткових обігових коштів, припущення щодо зростання собівартості вугільної продукції та погіршення фінансового стану вугледобувних підприємств через неможливість контролювати цінову політику на ринку послуг збагачення.

Проблемою діяльності оптового ринку вугільної продукції є те, що ціни, які формуються Радою ОРВП (базові ціни закупівлі вугільної продукції у вугледобувних підприємств та граничний рівень ціни 1 тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей), є державно урегульованими, встановлюється однаковими по всій промисловості та не враховують собівартості цієї продукції.

Відповідно до протоколів Ради ОРВП ціни на вугільну продукцію для підприємств, що безпосередньо здійснюють видобуток вугілля, формуються за формулою: Ціна = Базова ціна скоригована на показники якості.

Середні базові ціни закупівлі 1 тонни товарної вугільної продукції (ТВП) з показниками якості зольність 23,0, волога-8,9 скали: січень-липень 2016 – 1416,0 грн, серпень-грудень 2016 -1330,0 грн, січень-березень 2017 – 1660,0 грн, квітень 2017 року -1930,0 грн, з 10 травня 2017 року – 2074,80 грн, з 04 липня 2017 року по серпень 2017 року -1930,0 грн, вересень-жовтень 2017 року – 2100,0 грн, листопад 2017 – березень 2018 року – 2325,0 грн, з квітня по листопад 2018 року - 2435,0 гривень. Водночас, фактична

собівартість 1 тонни товарної вугільної продукції (ТВП), що сформувалася в обліку вугледобувних підприємств більше від базової ціни в декілька разів.

Різниця між ціною реалізації вугільної продукції та її собівартістю протягом дослідженого періоду фактично є збитками від реалізації.

При цьому, аналізом реалізації підприємством вугільної продукції протягом 2016-2018 років встановлено, що середня ціна реалізації вугілля однієї марки (сорту) за прямими договорами з приватними комерційними структурами (комерційними юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) менша за ціну вугільної продукції цієї ж марки (сорту), що реалізована операторам ринку вугільної продукції.

За результати аналізу реалізації вугільної продукції за прямими договорами упродовж досліджуваного періоду з 01.01.2016 по 31.11.2018, укладеними ДП «Селидіввугілля» з приватними структурами (посередниками), засвідчили про їх невигідні умови у порівнянні з договорами з операторами ринку вугілля та зумовили недоотримання доходів.

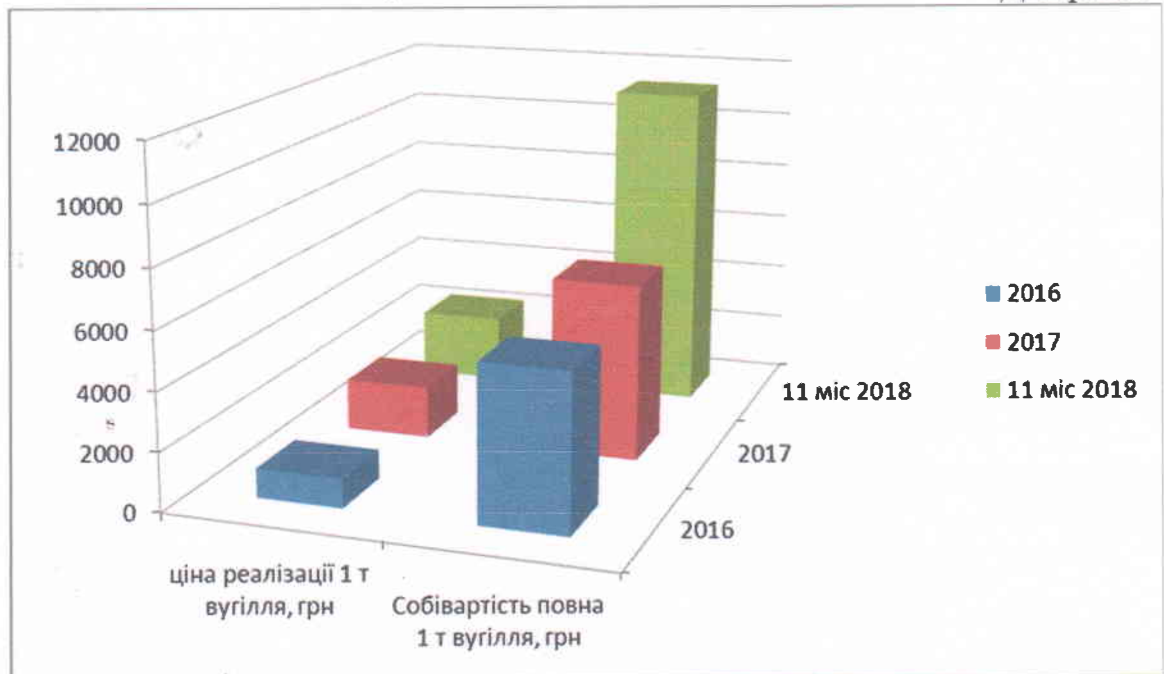
Договірні ціни на рядове вугілля по прямим договорам встановлювались сторонами виходячи з базової ціни з урахуванням приплат (знижок) на кожний відсоток збільшення (зменшення) зольності від розрахункової норми зольності та на кожний відсоток збільшення (зменшення) вологи від розрахункової норми вологи.

Поряд з цим, мало місце відвантаження продукції споживачам за різною ціною з урахуванням умов відхилення якості вугілля від базового /граничного значення до ціни застосовувались знижки або надбавки у таких розмірах: 2,5 % за кожний відсоток збільшення (зменшення) зольності від розрахункової норми зольності, 1,3% за кожний відсоток збільшення (зменшення) від розрахункової норми вологи.

При порівнянні фактичної середньої ціни 1 тонни готової товарної продукції встановлено наступне (*діаграма 4*):

- у 2016 році ціна реалізації вугілля складає 998,93 грн, фактична повна собівартість 1 тонни готової товарної продукції складає в сумі 5 336,16 грн, тобто перевищення на 4 337,23 грн або в 4,34 рази;
- у 2017 році ціна реалізації вугілля складає 1 803,65 грн, фактична повна собівартість 1 тонни готової товарної продукції складає в сумі 6 113,51 грн, тобто перевищення на 4 309,86 грн або в 3,39 рази;
- протягом періоду січень-листопад 2018 року ціна реалізації вугілля складає 2 342,52 грн, фактична повна собівартість 1 тонни готової товарної продукції складає в сумі 11 919,65 грн, тобто перевищення на 9 577,13 грн або в 5,09 рази.

Діаграма 4

Таким чином, реалізація вугільної продукції за цінами, які не покривають фактичних витрат на її виробництво призводить до збиткової діяльності підприємства.

На підставі вище вказаних показників Підприємством розраховувався обсяг необхідної державної підтримки.

Розрахунковий обсяг коштів у державній підтримці розрахований відповідно до Методичних рекомендацій щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 17.11.2011 № 719 [18], які діяли у періоді, який досліджується та втратили чинність у зв'язку із введенням в дію наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості від 13.06.2017 № 391[19]з про затвердження Методичних рекомендацій щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств.

Підприємством розраховувався обсяг необхідної держпідтримки з метою визначення обґрунтованої її потреби у державній допомозі. Державною підтримкою на часткове покриття витрат із собівартості готової продукції забезпечено лише часткове покриття витрат.

Відсутність єдиних методологічних підходів до визначення Міненерговугіллям і вугледобувними підприємствами собівартості готової вугільної продукції призводить до штучного завищення рівня її собівартості і в подальшому до необґрунтованого завищення необхідних обсягів державної підтримки.

Так, з метою визначення розрахункової потреби в обсягах державної підтримки ДП «Селидіввугілля» розроблено Проекти плану по виробництву та собівартості (Програми економічного розвитку) в цілому по Підприємству та в розрізі шахт.

Відповідно до Методичних рекомендацій форми розрахунку прогнозованих показників до Програми економічного розвитку доводились до ДП «Селидіввугілля» Департаментом фінансово-економічної політики Міненерговугілля і передбачали надання інформації щодо:

- обсягу готової вугільної продукції та доходу від її випуску;
- показників із використання трудового потенціалу;
- витрат із собівартості готової вугільної продукції та результату від випуску готової товарної вугільної продукції;
- розрахунок постійних і змінних витрат із собівартості готової вугільної продукції, який здійснюється відповідно до пункту 16 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» та Галузевих методичних рекомендацій з обліку витрат на виробництво готової вугільної продукції;
- розрахунок фінансового результату, який є різницею між доходами від випуску готової товарної вугільної продукції та її собівартістю;
- оцінка економічного ефекту від реалізації заходів щодо поліпшення показників із виробництва готової товарної вугільної продукції та із зниження витрат на її випуск (збільшення обсягу видобутку та виробництва вугільної товарної продукції, ціни товарної продукції, покращення якості вугільної продукції, впорядкування чисельності працівників, впорядкування структури фонду оплати праці, зменшення адміністративних і невиробничих витрат, оптимізація витрат на збагачення, перевезення вугілля та вугільної продукції, економія матеріальних ресурсів, зменшення витрат матеріалів, споживанні електроенергії та інше).
- отримання якісної вугільної продукції для забезпечення енергетичної безпеки країни.

Вихідними даними для оцінки діяльності вугледобувного підприємства для визначення обсягів державної підтримки були показники:

- обсягів видобутку рядового вугілля, визначеного на основі виробничого потенціалу;
- обсягів готової товарної вугільної продукції за видами, в розрізі марок і сортів;
- цін за видами готової товарної вугільної продукції, в розрізі марок і сортів з урахуванням її якості;
- витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції;
- збитків від виробництва готової товарної вугільної продукції.

Розрахунковий обсяг (необхідний для економічного розвитку вугледобувного підприємства) коштів у державній підтримці при затвердженні її обсягів на 2016 - 2018 роки був врахований Міненерговугілля

на рівні 30-50 %.

Фактично, Підприємству надійшло державної підтримки у 2016 році на суму 370 648,0 грн (або 29% від потреби) у 2017 році надійшло держпідтримки в сумі 485 417,0 грн (або 22,74% від потреби), в 2018 році надходження держпідтримки профінансовано в сумі 772 194,9 грн (або 37,4%).

У 2016 році за КПКВК 1101110 КЕКВ 2610 в сумі 254 986 000,00 грн, в тому числі на оплату праці – 254 986 000,0 грн, з них нарахування на оплату праці – 45 501 380,70 гривень. За КПКВК 1101540 КЕКВ 2610 в сумі 115 662 000,00 грн, в тому числі на оплату праці – 115 662 000,0 грн, з них нарахування на оплату праці – 43 697 890,51 гривень.

У 2017 році за КПКВК 1101110 КЕКВ 2610 в сумі 466 588 000,00 грн, в тому числі на оплату праці – 466 588 000,0 грн, з них нарахування на оплату праці – 83 352 970,75 гривень, за КПКВК 1101160, КЕКВ 3210 у сумі 18 829 000,00 грн для придбання обладнання.

У періоді січень-листопад 2018 року у загальній сумі 775 088 870,0 грн за КПКВК 1101590 на оплату праці в сумі 278 789 300,00 грн, для придбання обладнання в сумі 80 480 600,00 гривень. За КПКВ 1101540, КЕКВ 3210 в сумі 45 970 970,0 гривень для придбання обладнання. За КПКВ 1101570, КЕКВ 2610 на оплату праці в сумі 309 848 000,00 гривень. За КПКВ 11011710, КЕКВ 4112 на оплату праці в сумі 60 000 000,0 гривень.

Діаграма 5

Застосування Методичних рекомендацій Міненерговугілля щодо

прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств для визначення необхідних обсягів державної підтримки на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції, передбачає включення до бази обрахунку собівартості товарної продукції адміністративних витрат та витрат на збут, що призводить до додаткового навантаження на Державний бюджет.

Неможливість впливати на ціну вугільної продукції для потреб енергогенеруючих підприємств, необхідність застосування цін затверджених наказами Ради Оптового ринку вугільної продукції України, призводить до реалізації продукції за цінами значно нижчими від витрат понесених на її виготовлення, що призвело до отримання збитків Підприємством від реалізації вугільної продукції за 2016 рік на суму 223 649,0 грн, за 2017 рік на суму 396 391,0 тис. грн, за 9 місяців 2018 року на суму 403 770,0 тис. гривень.

Розрахунок упущених вигод під час реалізації вугілля стороннім фізичним та юридичним комерційним особам ДП «Селидіввугілля» та його відокремленими підрозділами за період січень 2016-листопад 2018 зведено в таблицю 4.

Таблиця 4

Найменування відокремленого підрозділу ДП "Селидіввугілля"	Реалізовано тонн	Загальна вартість,реализ ован. вугілля грн	Середня собі вартість реалізованої тпродукції (субрах 901), грн	відхилення +/- (гр.4-гр.3)	фактична повна собівартість, (форма 10 П), грн	Середня варт. за 1 тонну, грн
1	2	3	4	5	6	7
ВП "Шахта "Котляревська"	22 447,362	36 380 861,71	54 527 962,57	-18 147 100,86	58 157 592,18	2 590,84
ВП "Шахта "1/3 "Новогродівська""	38 871,249	46 006 048,41	97 189 535,74	-51 183 487,33	97 189 535,74	4 949,40
ВП "Шахта "Україна"	22 632,910	40 597 549,52	87 089 593,78	-46 492 044,26	92 036 665,82	4 066,50
ВП "Шахта "Курахівська"	20 141,924	35 813 046,10	71 499 503,24	-35 686 404,55	290 880 306,70	14 441,53
Разом:	**104 093,445**	**158 797 505,74**	**310 306 595,33**	**-151 509 037,0**	**538 264 036,53**	
відхилення гр3 -гр.6					**379 466 658,61**	

Аналізом цін на реалізовану вугільну продукцію стороннім фізичним та юридичним особам (ТОВ «Контел-Груп», ФЛП Качейшвили, ФЛП Опенчук, ТОВ «Юнітек Пром», ПП «Камертон Сервіс», ПП «Спецпрофіль», ТОВ «Андера Плюс», ПП «Монарх Лугторг», ТОВ «Промсервіс», інші) ДП «Селидіввугілля», шляхом співставлення договорів на реалізацію вугілля з додатками, даних накопичувальної відомості по рахунку 901 «Собівартість», накопичувальної відомості по рахунку 361 «Розрахунки з покупцями та замовниками», витягів банку, форми 10-П «Фактична повна собівартість

реалізованого вугілля», фінансової звітності з додатками, тощо, встановлено, що

ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська»

- протягом 2016 року реалізовано вугілля стороннім фізичним та юридичним особам (ТОВ «Артмаркет», ФЛП Качейшвили, ТОВ «Інтегрований енергетичний комплекс», ТОВ «Лідер Промснаб», ТОВ «Контел-Груп», ПП «Енергія», ТОВ «Адера Плюс», ТОВ «Рітміс», ПП «Монарх Лугторг», ФЛП Наль С.В., ПП «Рубіжанський залізобетон», ТОВ «Вансервіс», інші) у кількості 27 408,68 тонни на суму 27 222 972,19 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10-П) складає в сумі 40 456 582,11 грн, середня ціна реалізації 993,22 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 1 476,05 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 13 233 732,96 гривень.
- за 2017 рік реалізовано вугілля стороннім фізичним та юридичним особам (ТОВ «Артмаркет», ФЛП Качейшвили, ТОВ «Інтегрований енергетичний комплекс», ТОВ «Лідер Промснаб», ТОВ «Контел-Груп», ПП «Енергія», ТОВ «Адера Плюс», ТОВ «Рітміс», ПП «Монарх Лугторг», ФЛП Наль С.В., ПП «Рубіжанський залізобетон», ТОВ «Вансервіс», інші) у кількості 11 462,57 тонни на суму 18 783 076,22 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10-П) складає в сумі 56 732 953,63 грн, середня ціна 1 638,64 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 4 949,40 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 37 949 818,25 гривень.

*Загальна сума втрачених доходів (вигод) ВП «Шахта «1/3 «Новогродівська» за період січень 2016-листопад 2018 складає **51 183 551,21 гривень.***

Дослідженням встановлено, що висока собівартість вугілля кам'яного за 2017 рік по ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська» ДП «Селидіввугілля» частково пояснюється наступним.

Фактична ціна за реалізоване вугілля складається згідно прайс - листа пропонованих цін на вугільну продукцію, затверджену Генеральним директором ДП «Селидіввугілля», на підставі виписки з протоколу засідання ради Оптового ринку по ціноутворенню на вугільну продукцію, яка поставляється для потреб енергетики через ДП «Вугілля України».

Висока собівартість реалізованої вугільної продукції за 2017 рік, за велика, тому що видобуток вугілля з травня по грудень 2017 року склав – по 850 тонн за місяць, а постійні витрати у собівартості вугілля склали 73 %. З липня 2017 року ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська» ДП «Селидіввугілля» функціонує без очисного фронту, хоча у травні 2017 року гірничими роботами підготовлена 11 південна лава пл. k_8. Станом на момент аудиту для введення її в експлуатацію необхідно придбати гірничо – шахтне обладнання

на загальну суму 313030 тис. гривень. Необхідність придбання нового гірничо – шахтного обладнання обумовлено тим, що до останнього часу ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська» відпрацьовувала запаси по пласту L_1 з потужністю 1,7 м. І з 2019 року у зв'язку з відсутністю своїх запасів вугілля по пласту L_1 підприємство починає розробку пласта k_8. З потужністю 0,75 – 1,2 м. Очисна техніка, яка є в наявності на підприємстві, по своїм технічним характеристикам не підходить для виймання пластів з малою потужністю, тому для оснащення підготовленої гірничими роботами 11 південної лави по пласту k_8 необхідне придбання нової сучасної очисної техніки, технічний ресурс якої дозволить відпрацювати на ній ще дві лави – 12 північну та 13 південну пласта k_8 з загальним обсягом видобутку 2 000,0 тис. тонн.

ВП «Шахта «Котляревська»

- протягом 2016 року реалізовано вугілля стороннім фізичним та юридичним особам (ФЛП Качейшвили, ФЛП Опенчук, ПП «Спецпрофіль», ТОВ «Промтопресурс», інші) у кількості 10 843,02 тонн на суму 10 762 887,63 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10-П) складає в сумі 15 948 859,25 грн, середня ціна 992,61 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 1 470,89 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 5 185 971,62 грн;
- за 2017 рік реалізовано вугілля стороннім юридичним особам (ДП «Артемвугілля», ПрАТ «ЦЗФ «Росія») у кількості 3 006,912 тонн на суму 6 309 454,34 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10-П) складає в сумі 6 772 907,85 грн, середня ціна 2 098,32 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 2 252,45 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 463 453,51 грн;
- за період січень-листопад 2018 року реалізовано вугілля стороннім юридичним особам (ТОВ «Валекта», ПрАТ «ЦЗФ «Росія», ПП «Промбізнес», ТУ ДСА «України», ТОВ «Промтопресурс») у кількості 8 597,43 тонн на суму 19 308 519,74 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 35 435 825,08 грн, середня ціна 2 245,85 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 4 121,68 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 16 127 305,34 гривень.

*Загальна сума втрачених доходів (вигод) ВП «Шахта «Котляревська» за період січень 2016-листопад 2018 складає **21 776 730,47 гривень.***

ВП «Шахта «Україна»

- протягом 2016 року реалізовано вугілля стороннім юридичним особам 8961,36 тонн на суму 12 114 570,13 грн (середня ціна 1351,8 грн за 1 тонну), середньою собівартістю за 1 тонну 4017,53 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 23 887 962,0 гривень;

•за 2017 рік реалізовано вугілля стороннім юридичним особам 21 957,32 тонни на суму 26 392 966, 84 (середня ціна 1202,0 грн за 1 тонну), середньою собівартістю за 1 тонну 1868,03 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 14 623 965,0 гривень;

•за період січень-листопад 2018 року реалізовано вугілля стороннім юридичним особам 13 781,341 тонну на суму 19 948 082,18 (середня ціна 1447,47 грн за 1 тонну), середньою собівартістю за 1 тонну 4277,6 гривень.

Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 39 002 982,08 гривень.

Загальна сума втрачених доходів (вигод) ВП «Шахта «Україна» за період січень 2016-листопад 2018 складає ***51 439 116,30 гривень.***

ВП «Шахта «Курахівська»

•протягом 2016 року реалізовано вугілля стороннім фізичним та юридичним особам (ФЛП Качейшвили, ТОВ «Контел-Груп», ТОВ «Консул-8», ТОВ «Промсервіс», ФЛП «Хмара», ТОВ «Ресурс Інвест Груп», ФЛП Устіменко, ТОВ «Елена», інші) у кількості 6 970,95 тонн на суму 7 498 865,1 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 21 166 376,02 грн, середня ціна 1 075,73 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 3 036,66 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 13 667 510,92 грн;

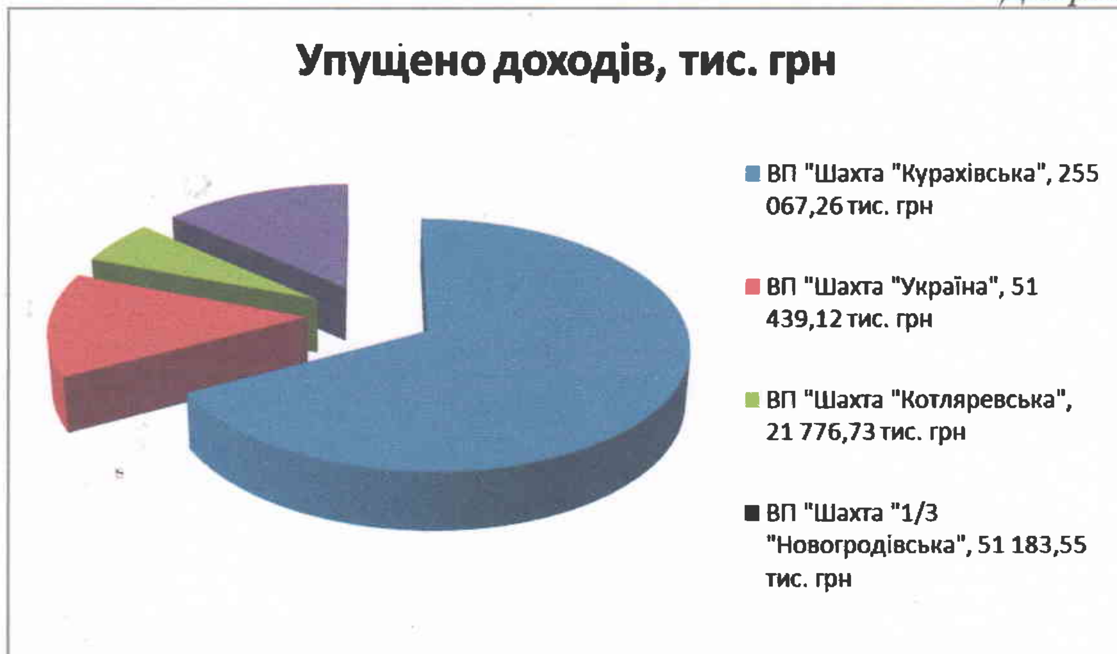
•за 2017 рік реалізовано вугілля стороннім юридичним особам (ПрАТ «Мирноградська», ПАТ НВК «Гірничі машини») у кількості 6 588,97 тонни на суму 11 347 289,95 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 92 916 444,42 грн, середня ціна 1 722,16 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 14 101,81 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 81 569 154,47 грн;

•за період січень-листопад 2018 року реалізовано вугілля стороннім юридичним особам (ПрАТ «Мирноградська») у кількості 6 582 тонни на суму 16 966 891,05 грн, фактична повна собівартість цього реалізованого вугілля (форма 10П) складає в сумі 176 797 486,2 грн, середня ціна 2 577,77 грн за 1 тонну, середньою собівартістю за 1 тонну 26 860,75 гривень. Втрачені доходи від продажу вугілля на суму 159 830 595,24 грн.

Загальна сума втрачених доходів (вигод) ВП «Шахта «Курахівська» за період січень 2016-листопад 2018 складає ***255 067 260,63 гривень.***

Примірник 1

Діаграма 6

Дослідженням встановлено, що план з видобутку рядового вугілля не виконувався протягом всього періоду, що досліджується. Упродовж всього досліджуваного періоду фактичне виробництво готової товарної вугільної продукції не досягло запланованих показників. До повної собівартості готової вугільної продукції включались виробнича собівартість, адміністративні витрати та витрати на збут.

До складу виробничої собівартості готової вугільної продукції зараховувались:

- матеріальні витрати (в т.ч. допоміжні матеріали (лісні матеріали, вибухові речовини, детонатори та інші вибухові матеріали, запасні частини, матеріали тривалого користування, малоцінні предмети, спецодяг та спецвзуття, інші матеріали), паливо, електроенергія, послуги виробничого характеру (автотранспорту, ремонтних підприємств, монтажно-налагоджувальних підприємств, по технічному контролю якості вугільної продукції, по утриманню очисних споруд);
- витрати на оплату праці (в т.ч. основна заробітна плата (оплата робітникам за відрядними розцінками, оплата робітникам погодинно, оплата праці апарату управління дільницями, цехами, службами), додаткова заробітна плата (надбавки і доплати до тарифних ставок і посадових окладів (в т.ч.: суміщення професій (посад), робота у нічний час, нормативний час пересування у шахті від ствола до місця роботи і назад), премії, оплата роботи в понадурочний час і святкові та неробочі дні, вартість безоплатно наданого вугілля та витрати, що відшкодовуються відповідно до ст. 43 Гірничого закону України, оплата за невідпрацьований час (забезпечення виплати відпусток), інші виплати (в т.ч.: матеріальна допомога на

оздоровлення відповідно до колективного договору, оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, винагорода за вислугу років); відрахування на соціальні заходи; амортизація;

- інші витрати (в т.ч. спеціального підрозділу по маркшейдерських нормативно-дослідних станцій, вартість покупної води та послуги каналізації, витрати на утримання приміщень для харчування робітників підприємства, вартість аналізів якості вугілля, води тощо, витрати на перевезення працівників до місця роботи і назад, послуги ВГРС, витрати на страхування членів ДГРК, ДПК, витрати на медичні та санітарні заходи, витрати на зв'язок, оплата службових відряджень, Інші витрати (витрати на відшкодування Пенсійному фонду фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій), витрати пов'язані з використанням природної сировини (збір за використання природних ресурсів, платежі за спецвикористання водних ресурсів, платежі за використання надр).

Структура адміністративних витрат на виробництво готової вугільної продукції включала: матеріальні затрати (в т.ч. допоміжні матеріали, витрати на опалення, електроенергія); витрати на оплату праці (в т.ч. основна заробітна плата, додаткова заробітна плата (премії, вартість безоплатно наданого вугілля та витрати, що відшкодовуються відповідно до ст. 43 Гірничого закону України, оплата за невідпрацьований час (забезпечення виплати відпусток), інші виплати (в т.ч.: матеріальна допомога на оздоровлення відповідно до колективного договору, оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, винагорода за вислугу років); відрахування на соціальні заходи; амортизація;

- інші витрати (в т.ч. вартість покупної води та послуги каналізації, канцелярські витрати, витрати на зв'язок, оплата службових відряджень. витрати на професійну підготовку кадрів, витрати пов'язані з оплатою послуг банків, податки, збори та інші обов'язкові платежі).

До складу витрат на збут зараховано: витрати на оплату праці працівників шахт та комерційної служби підприємства, пов'язаних із збутом продукції; відрахування на соціальні заходи; оплата послуг сторонніх підприємств та організацій; оплата послуг вантажно-транспортних управлінь та залізниці.

Таким чином, за досліджуємий період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції стороннім юридичним особам за ціною нижче від собівартості втрачені доходи (упущені вигоди) на загальну суму 379 466 658,61 гривень (*діаграма 5*), що є порушенням ст. 42, ст. 193 Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV, п. 8, п.10, п.11 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвердженого

наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290, п.2.1 Статуту ДП «Селидіввугілля». Розрахунки додаються до звіту.

Висновок: За період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції стороннім фізичним та комерційним юридичним особам за ціною нижче від собівартості втрачені доходи (упущені вигоди) на загальну суму 379 466 658,61 гривень.

2.2.1.5. Неякісне проведення претензійно позовної роботи по стягненню дебіторської заборгованості, що призвело до упущення доходів державним підприємством

В ході аудиторського дослідження проведено аналіз стану дебіторської заборгованості Підприємства, яким встановлено, що дебіторська заборгованість станом на 31.12.2015 складає в сумі 171 770,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 166 025,00 тис. грн, з якої найвагоміша заборгованість у розрізі підрозділів складала:

- ВП «Шахта Україна» (9,1%) – 15 651,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 15 079,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 3833,00 тис. грн (25,4%), ДП «Вугілля України» - 11 227,00 тис. грн (74,4%));

- ВП «Шахта Котляревська» (29,1%) – 50 021,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 47 484,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 10 993,00 тис. грн (23,2%), ДП «Вугілля України» - 36 419,00 тис. грн (72,8%));

- ВП «Шахта Курахівська» (4,2%) – 7 179,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 6 567,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 3 230,00 тис. грн (49,2%), ДП «Вугілля України» - 1 877,00 тис. грн (28,6%));

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (57,0%) -97 920,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 96 029,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 25 940,00 тис. грн (27,0%), ДП «Вугілля України» - 69 508,00 тис. грн (72,4%));

- за виданими авансами – 2 074,00 тис. грн, з якої найбільш значною в розрізі підрозділів заборгованість

-ВП «Шахта Котляревська» (52,7%) - 1 094,00 тис. грн у т.ч. ТОВ «Українські системи бізнесу»-1 079,00 тис. грн (98,7%);

- по розрахунках зі страхування – 1 817,00 тис.грн,

- інша поточна заборгованість -1 854,00 тис. грн, з якої найбільш значні суми заборгованості у розрізі підрозділів складали:

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (52%) -964,00 тис. грн (ПП «Укрстандарт -2009» - 776,00 тис. грн (80,5%); ДП «Шахта ім. Коротченко» - 76.00 тис. грн (7,9%));

- станом на 31.12.2016 в сумі 99 188,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 92 821,00 ти с.грн з якої заборгованість у розрізі підрозділів складала:

- ВП «Шахта Україна» (18,6%) – 18 493,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 17 918,00 тис. грн (ДП «Вугілля України» - 17 877 тис. грн (99,8%));

- ВП «Шахта Котляревська» (30,8%) – 30 529,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 27 724,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 1 041,00 тис. грн (3,8%), ДП «Вугілля України» - 26 682,00 тис. грн (96,2%));

- ВП «Шахта Курахівська» (2,5%) – 2 431,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 1 856,00 тис. грн (ПАО «Луганська вугільна компанія» - 1 424,00 тис. грн(76,7%), ДП «Вугілля України» - 396,00 тис. грн (21,3%));

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (47,1%) -46 733,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 44 485,00 тис. грн (ПАО «Луганська вугільна компанія» - 529,00 тис. грн (1,2%), ДП «Вугілля України» - 43 862,00 тис. грн (98,6%));

- за виданими авансами – 2 745,00 тис. грн, з якої найбільш значною заборгованість у розрізі підрозділів складала:

ВП «Шахта Котляревська» - (61,7%) - 1 695,00 тис. грн, у т.ч. ТОВ «Українські системи бізнесу» -1 079,00 тис. грн (63,7%),

- по розрахунках зі страхування – 840,00 тис. грн,

- інша поточна заборгованість – 2 782,00 тис. грн, з якої найбільш значні суми заборгованості у розрізі підрозділів складали:

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (65,7%) -1 829,00 тис. грн ПП «Укрстанадарт-2009» - 776,00 тис. грн (42,4%); ДП «Шахта ім. Коротченко» - 76,00 тис. грн (4,2%); ТОВ «Рітміс» - 866,00 тис. грн (47,3%);

- станом на 31.12.2017 в сумі 102 023, 00 тис. грн, у тому числі за

реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 77 508,00 тис. грн, з якої заборгованість у розрізі підрозділів складала

- ВП «Шахта Україна» (2,6%) – 2 647,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 90,00 тис. гривень;

- ВП «Шахта Котляревська» (34,5%) – 35 236,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 27 729,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 1 041,0 тис. грн (3,8%), ДП «Вугілля України» - 26 682,00 тис. грн (96,2%));

- ВП «Шахта Курахівська» (5,4%) – 5 459,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 1 460,00 тис. грн (ПАО «Луганська вугільна компанія» - 1 424,00 тис. грн (97,5%));

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (56,6%) -57 779,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 47 472,00 тис. грн (ДП «Вугілля України» - 43 862,00 тис. грн (98,6%);

- за виданими авансами – 20 307,00 тис. грн, з якої найбільш значною заборгованість у розрізі підрозділів складала

ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» - (40,4%) - 8 197,00 тис. грн (ТОВ «Захистпром Трейд» - 8 018,00 тис. грн (97,8%));

ВП «Шахта Котляревська» (30,0%) – 6 102,00 тис. грн (ТОВ «Захистпром Трейд» - 4 930,00 тис. грн (80,8%));

- по розрахунках зі страхування – 1 276,00 тис. грн,

- інша поточна заборгованість – 2 932,00 тис. грн, з якої найбільш значні суми заборгованості у розрізі підрозділів складали

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (65,5%) -1 919,00 тис. грн (ПП «Укрстанадарт-2009» - 776,00 тис. грн (40,4%); ДП «Шахта ім. Коротченко» - 76,00 тис. грн (4,0%); ТОВ «Рітміс»-866,00 тис. грн (45,1%)).

Станом на 30.11.2018 в сумі 132 594,00 тис. грн , у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 65 590,00 тис. грн, з якої заборгованість у розрізі підрозділів складала

- ВП «Шахта Україна» (1,8%) –2 432,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 114,00 тис. грн;

- ВП «Шахта Котляревська» (27,9%) – 36 974,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 34 038,00 тис. грн (ДП «Державна вугільна компанія» - 1 041,00 тис. грн (3,1%), ДП «Вугілля України» - 26 682,00 тис. грн (78,4%); ТОВ «Шахта Росія» - 6 192,00 тис. грн (18,2%)),

- ВП «Шахта Курахівська» (39,3%) – 52 079,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 31,00 тис. гривень;

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (29,9%) -39 684,00 тис. грн, у тому числі за реалізовані товари, роботи, послуги в сумі 30 700,00 тис. грн (ДП «Вугілля України» - 30 144,00 тис. грн (98,2%); ТОВ «Шахта 1/3 «Новогродівська» – 504,00 тис. грн (1,6%));

- за виданими авансами – 63 647,00 тис. грн, з якої найбільш значною заборгованість у розрізі підрозділів складала

ВП «Шахта Курахівська» (81,1%)- 51 636,00 тис. грн (ТОВ «Смарт компані ЛТД» - 34 415,00 тис. грн (66,6%); ТОВ «Техенергомаш» - 16 406,00 тис. грн (31,8%)),

ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (16,0%) – 8 275,00 тис. грн (ТОВ «Корум Україна» -6 777 тис. грн (81,9%), ТОВ ТД Донмашгруп-375,0 тис. грн (4,5%));

- по розрахунках зі страхування – 1 734,00 тис. грн,

- інша поточна заборгованість – 1 623,00 тис. грн, з якої найбільш значні суми заборгованості у розрізі підрозділів складали

- ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська» (17,1%) -277,00 тис. грн (ДП «Шахта ім. Коротченко» - 76,00 тис. грн (27,4%), ТОВ НВО «Червоний металіст» - 74,00 тис. грн (26,7%)),

- ВП «Шахта Котляревська» (45,6%) – 740,00 тис. грн (ТОВ «Українські системи бізнесу» - 405,00 тис. грн (54,7%), ТОВ «УПТК-2009» - 85,00 тис. грн (11,5%), НВО «Червоний металіст» - 57,00 тис. грн (7,7%)).

Аудиторським дослідженням встановлено, що найбільш проблемною заборгованістю для Підприємства є заборгованість ДП «Вугілля України» ,

яка станом на 01.12.2018 становить 75 099 054,28 грн, в тому числі:

- за період з 01.01.2014 по 30.06.2015 – 10 646 779,30 грн;

- за період з 01.07.2015 по 31.03.2017 – 64 452 274,98 гривень, питома вага у загальній сумі заборгованості складає (89 %) .

Дослідженням проведеної ДП «Селидіввугілля» претензійно – позовної роботи щодо відшкодування заборгованості ДП «Вугілля України» встановлено станом на 01.01.2018 дебіторська заборгованість ДП «Вугілля України» становила 88 818 272,28 грн, а саме:

- за період з 01.01.2014 по 30.06.2015 – 24 365 997,30 грн;

- за період з 01.07.2015 по 31.03.2017 – 64 452 274,98 гривень.

Дослідженням претензійно – позовної роботи по заборгованості на суму 24 365 997,30 гривень встановлено, що станом на 30.04.2017 у ДП «Селидіввугілля» обліковувалась заборгованість ДП «Вугілля України» у загальній сумі 72 259 225,20 гривень.

Відповідна заборгованість виникла за поставлену вугільну продукцію згідно договорів: від 25.12.2012 № 04-13/1-ЕНЦ, від 25.12.2012 № 04-13/1-ЕН, від 31.10.2014 № 25-14/1-ЕНЦ/1, від 01.09.2012 № 04-12/1-ЕН, від 01.02.2010 № 04-10/1-ЕН, від 19.04.2011 № 04-11/1-ЕН, від 27.08.2013 № 04-13/2-ЕН-ДТЕК.

Ухвалою Господарського суду м. Києва від 06.07.2015 відкрита справа № 910/12918/15 про банкрутство державного підприємства «Вугілля України».

29.07.2015 ДП «Селидіввугілля» подана Заява за № 1/292, про визнання ДП «Селидіввугілля» кредитором ДП «Вугілля України» на загальну суму 72 259 225,20 гривень за договором від 31.10.2014 № 25-14/1-ЕНЦ/1 та включення до реєстру кредиторів боржників.

Згідно Повідомлення арбітражного керуючого ДП «Вугілля України» про результати розгляду грошових вимог, за результатами розгляду грошових вимог ДП «Селидіввугілля» від 28.08.2015 за № 28/08-9 до реєстру

вимог кредиторів ДП «Вугілля України» було включено суму у розмірі 19 445 092,58 грн - за 4 чергою, а грошові вимоги у розмірі 45 746 812,45 грн відхилено у зв'язку із зарахуванням зустрічних однорідних вимог згідно із заявою ДП «Вугілля України» № 1216/02 від 02.07.2015.

ДП «Селидіввугілля» до Господарського суду м. Києва подано Заперечення за № 4/1950 від 19.10.2015 на повідомлення розпорядника майна ДП «Вугілля України» від 28.08.2015 № 28/08-9 щодо результатів розгляду грошових вимог кредитору.

Ухвалою Господарського суду м. Києва від 08.08.2016 по справі 910/12918/18 ДП «Селидіввугілля» визнано кредитором ДП «Вугілля України»: першої черги – на суму 1 218,00 грн, та четвертої черги – 72 259 225,20 гривень.

ДП «Вугілля України» подано Апеляційну скаргу за № 0704/01 від 26.08.2016 на Ухвалу Господарського суду від 08.08.2016 по справі 910/12918/18, якою затверджено реєстр вимог кредитору. В даній Апеляційній скарзі ДП «Вугілля України» не погоджується з вищезазначеним рішенням та просить суд відмовити ДП «Селидіввугілля» в задоволенні заяви з кредиторськими вимогами в повному обсязі на суму 72 259 225,00 гривень.

Постановою Київського Апеляційного господарського суду від 11.10.2016 по справі № 910/12918/15 Апеляційну скаргу ДП «Вугілля України» задоволено частково, ухвалу Господарського суду м. Києва від 08.08.2016 скасовано в частині вимог ДП «Селидіввугілля», прийнято нове рішення в цій частині, а саме ДП «Селидіввугілля» визнано кредитором ДП «Вугілля України» на суму 24 365 997,30 грн, з яких 1 218,00 грн першої черги і 24 364 779,30 грн четвертої черги задоволення вимог кредиторів. При винесенні Рішення суд посилається на статтю 601 частини другої Цивільного кодексу України, згідно якої зарахування зустрічних вимог може здійснюватися за заявою однієї із сторін та на інформаційний лист Вищого господарського суду України від 12.03.2009 № 01-08/163, що за змістом статті 601 ЦКУ згоди іншої сторони у зобов'язанні із зарахування вимог як такої не вимагається. Закон не виключає можливості здійснення зарахування зустрічних однорідних вимог і в процесі судового розгляду. Припинення зобов'язання зарахуванням означає відсутність предмета спору за умови, якщо між сторонами не залишилось спірних (неврегульованих) питань; наприклад якщо кредитор заперечує існування своєї заборгованості перед боржником). Відповідно до цього і винесено Постанову про визнання загальної суми у розмірі 24 365 997,30 гривень.

На виконання п. 2 наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 11.03.2014 № 237 щодо відвантаження вугілля виключно оператору оптового ринку, ДП «Селидіввугілля» продовжувало роботу з ДП «Вугілля України».

Перевіркою претензійно – позовної роботи по заборгованості на суму 64 452 274,98 грн, яка виникла за період з 01.07.2015 по 31.08.2018 встановлено, що відповідна заборгованість виникла за договорами на постачання вугілля, а саме:

- по договору № 09-15/1-ЕНЦ від 07.07.2015 року у сумі 56 120 432,10 гривень. Згідно пункту 6.3 Покупець оплачує Постачальнику вартість вугілля на умовах 90% попередньої оплати шляхом перерахування грошових коштів на поточний рахунок Постачальника. Залишкові 10 % вартості вугілля оплачуються протягом трьох банківських днів з дати підписання актів приймання – передачі вугілля та надання Постачальником документів.

Так, за період з 01.07.2015 по 31.12.2015 було відвантажено вугільної продукції 230 283,514 тонн на суму 306 247 500,33 грн, сплачено 248 639 054,24 грн (дебіторська заборгованість 57 608 446,09 грн).

За період з 01.01.2016 по 31.12.2016 було відвантажено вугільної продукції 174 516,247 тонн на суму 205 151 922,43 грн, сплачено 206 639 936,42 грн (дебіторська заборгованість 56 120 432,100 гривень.

Загалом за Договором відвантажено 404 799,761 тонну вугільної продукції на загальну суму 511 399 422,76 грн, при цьому сплачено 455 278 990,66 грн;

- по договору № 09-16/1-ЕНЦ від 21.12.2015 у сумі 8 331 842,88 грн згідно пункту 7.3 Покупець оплачує Постачальнику вартість вугілля на умовах повної 100% оплати за весь обсяг вугілля, що поставлений у місяці поставки, шляхом перерахування грошових коштів в національній валюті України в розмірі вартості фактично поставленого Постачальником та прийнятого Покупцем вугілля на поточний рахунок Постачальника, до кінця місяця, наступного за місцем поставки, за умов надання Постачальником Покупцю оформлених належним чином усіх необхідних документів.

За період з 01.03.2016 по 31.12.2016 було відвантажено вугільної продукції 22 805,52 тонни на суму 27 762 938,99 грн, сплачено 19 431 096,11 грн (дебіторська заборгованість 8 331 842,88 грн).

Слід зазначити, що статтею 193 Господарського кодексу України, визначено: «Суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання - відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться».

Таким чином, ДП «Селидіввугілля» на порушення пунктів 6.3,7.3 Договорів здійснювалась поставка вугільної продукції в асортименті без отримання попередньої оплати від ДП «Вугілля України».

Станом на момент проведення аудиторського дослідження претензійно-позовна робота по відшкодуванню поточної заборгованості на суму 64 452 274,98 грн не проводилась враховуючи, що на момент

відкриття справи про банкрутство Державного підприємства «Вугілля України» (ухвала Господарського суду м. Києва від 06.07.2015 по справі № 910/12918/15) і формування реєстру вимог кредиторів відповідна дебіторська заборгованість була відсутня, тому до реєстру вимог кредиторів боржника – ДП «Вугілля України» включено не було, оскільки внесення змін до затвердженого господарським судом реєстру вимог кредиторів здійснюється виключно за наслідками перегляду ухвали господарського суду в апеляційному та касаційному порядку або за нововиявленими обставинами, а також у разі правонаступництва.

Однак, Ухвалою Господарського суду м. Києва від 21.02.2018 року було закрито провадження у Справі № 910/12918/15 про банкрутство боржника - Державного підприємства «Вугілля України» і припинена дія мораторію, чим надано реальну можливість проведення претензійно-позовної роботи по відшкодуванню заборгованості ДП «Селидіввугілля», якою Підприємство так і не скористалось станом на момент проведення аудиту.

Згідно заяви про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог на суму 13 718 000,00 гривень між ДП «Вугілля України» та ДП «Селидіввугілля» від 31.08.2018 № 0158/06 була зменшена дебіторська заборгованість по Договору № 25-14/1-ЕНЦ/1 від 31.10.2014 року на вище вказану суму. Таким чином станом на 01.09.2018 року заборгованість згідно Договору від 31.10.2014 року № 25-14/1-ЕНЦ/1 склала 10 646 779,30 гривень.

Станом на 30.11.2018 дебіторська заборгованість ДП «Вугілля України» становить 75 099 054,28 грн, а саме:

- за період з 01.01.2014 по 01.07.2015 – 10 646 779,30 грн;
- за період з 01.07.2015 по 31.03.2017 – 64 452 274,98 гривень.

Отже, відповідно до викладеного, станом на 30.11.2018 на порушення пунктів 6.3, 7.3 Договорів від № 09-15/1-ЕНЦ від 07.07.2015 та від 09-16/1-ЕНЦ від 21.12.2015, статті 193 Господарського кодексу України, статей 509, 526, 527, 530, 629, 631 Цивільного кодексу України, п. 5, п. 8 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290, п. 2.1 Статуту ДП «Селидіввугілля», затвердженого наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 29.04.2011 №95 внаслідок здійснення поставки вугільної продукції з порушенням умов договорів без отримання попередньої оплати, не проведення претензійно-позовної роботи ДП «Селидіввугілля» наслідком чого стало утворення дебіторської заборгованості щодо якої існує невпевненість її погашення боржником у сумі ***75 099 054,28*** гривень.

Висновок: внаслідок здійснення поставки вугільної продукції з порушення умов договорів без отримання попередньої оплати, не

проведення претензійно-позовної роботи ДП «Селидіввугілля» наслідком чого стало утворення дебіторської заборгованості щодо якої існує невпевненість її погашення боржником у сумі 75 099 054,28 гривень.

2.2.1.6. Ефективність використання основних засобів (матеріально – технічних ресурсів

В сучасних умовах господарювання, нестачі фінансових ресурсів, банкрутства та ліквідації суб'єктів господарювання, а також враховуючи високий рівень морального й фізичного зносу обладнання підприємств, як ніколи постає проблема найбільш раціонального та ефективного використання їх основних фондів.

Тому актуальною проблемою є визначення ефективності використання основних засобів виробництва з урахуванням оцінки їх технічного стану, використання та виявлення резервів їх підвищення, а також виявлення найбільш важливих чинників, які впливають на зміну рівня використання основних фондів суб'єктами господарювання.

Будь-який виробничий процес може здійснюватися лише за допомогою певних машин, обладнання, які розташовуються в певних приміщеннях. Основні фонди – одна з найважливіших частин і засобів виробництва.

Основні засоби, що беруть участь у виробничому процесі багаторазово й переносять свою вартість на виготовлений продукт частинами.

На сучасному етапі розвитку економіки основні виробничі фонди становлять головну частину матеріально-технічної бази будь-якої галузі, особливо вугільної промисловості. Ефективність використання основних фондів відіграє важливе значення для розвитку діяльності підприємства: збільшується економічний потенціал і виробничі можливості галузі, підвищується технічний рівень виробництва; збільшуються темпи зростання продуктивності праці, поліпшення якості промислової продукції та інших показників.

Оцінку ефективності використання основних виробничих фондів проведено за наступними показниками: показники ефективності стану та відтворення основних фондів; показники ефективності використання основних фондів (узагальнюючі показники та коефіцієнти використання устаткування та виробничих площ).

Для вирішення завдання підвищення використання основних фондів та отримання бажаних результатів у діяльності підприємства повинні бути розроблені конкретні шляхи, спрямовані на поліпшення використання основних засобів, практичне застосування яких дасть змогу використовувати наявні на підприємствах резерви підвищення їх ефективності, а також визначити основні чинники, що сприятимуть цьому.

Сукупність резервів покращення використання основних фондів

підприємства, в тому числі вугільної промисловості може бути поділена на три великих групи:

1. Технічне вдосконалення засобів праці, яке передбачає: технічне переозброєння на базі комплексної автоматизації та впровадження гнучких виробничих систем; заміну застарілої техніки, модернізацію обладнання; ліквідацію вузьких місць і диспропорцій у виробничих потужностях підприємства; механізацію допоміжних та обслуговуючих виробництв; розвиток винахідництва та раціоналізаторства.

2. Збільшення тривалості роботи машин та обладнання за рахунок: ліквідації незадіяного обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо); скорочення строків ремонту обладнання; зниження простоїв: цілозмінних та всередині змін.

3. Покращення організації та управління виробництвом, а саме: прискорення досягнення проектної продуктивності введених в експлуатацію основних фондів; впровадження наукової організації праці та виробництва; покращення забезпечення матеріально-технічними ресурсами; вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки; розвиток матеріальної зацікавленості працівників, що сприяє підвищенню ефективності виробництва.

Однією з головних ознак підвищення рівня ефективного використання основних фондів підприємства є збільшення обсягів виробництва продукції.

У свою чергу, обсяги виробництва продукції за наявної та незмінної кількості обладнання залежать, по-перше, від ефективності використання фонду робочого часу протягом зміни, доби, місяця тощо, тобто від екстенсивності їх використання; по-друге, від повноти використання можливостей обладнання з погляду його часової, добової, місячної виробничих потужностей.

Щоб використання основних фондів було справді економічно вигідним та ефективним, необхідно не тільки стежити за його технічним станом, а й залучати фахівців при проведенні складних ремонтів; вивчати ринки виробництва; залучати спеціалістів маркетингового відділу; підвищувати рівень спеціалізації виробництва.

До основних виробничих фондів належать ті, що беруть участь у процесі виробництва. Вони становлять приблизно 95-98% загальної вартості основних фондів підприємства. Основні виробничі засоби (фонди) - матеріально-технічна база суспільного виробництва. Від їх об'єму залежать виробнича потужність підприємства і значною мірою рівень технічного озброєння праці.

Підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві є важливим резервом підвищення ефективності діяльності самого виробництва, що полягає в досягненні найбільших результатів при відповідному рівні розвитку продуктивних сил порівняно з витратами праці,

використаними на створення суспільного продукту.

Вирішення проблеми підвищення ефективності використання основних фондів – це одне з основних завдань діяльності підприємств, від результату якого залежить фінансовий стан та конкурентоспроможність підприємства.

Напрямки підвищення ефективності використання основних фондів повинні визначатися існуючим станом підприємства, зумовленим впливом зовнішніх і внутрішніх факторів середовища його функціонування.

Аналіз ефективності експлуатації основних засобів у виробництві ВП «Шахта «Котляревська» ДП «Селидіввугілля».

Наявність, рух і структура основних виробничих засобів за 2017-2018 роки зведено у Таблиці 1,2.

Таблиця 1

Група основних засобів	На початок 2017 року		Надійшло		Вибуло		На кінець 2017 року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	258712	36.8	20615	76.2	9623	35.3	269704	38.4
Машини та устаткування	420996	59.9	4110	15.2	16517	60.5	408589	58.2
Інвентар	7331	1.0	170	0.6	72	0.3	7429	1.1
Транспортні засоби	11876	1.7	4	0.0	279	1.0	11601	1.7
Багаторічні насадження	35	0.005	0	0.000	0	0.000	35	0.005
Інші основні засоби	247	0.04	1663	6.15	13	0.05	1897	0.27
Бібліотечні фонди	12	0.002	0	0.000	0	0.000	12	0.002
Малоцінні необоротні матеріальні активи	3531	0.5	485	1.8	785	2.9	3231	0,5
Всього	702740	100	27047	100	27289	100	702498	100

Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів, як спочатку так і в кінці звітного періоду займала група «Машини та обладнання». За відповідний період відбулися зміни у наявності та структурі основних засобів. Загальна сума зменшилась на 242 тис. грн чи на 1%.

Таблиця 2

Група основних засобів	На початок 2018 року		Надійшло		Вибуло		На кінець 2018 року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	269704	38.4	0	0.0	55	0.5	269649	38.0
Машини та устаткування	408589	58,2	11882	68.2	7962	74.8	412509	58.2

Примірник 1

Інвентар	7429	1.1	5104	29.3	416	3.9	12117	1.7
Транспортні засоби	11601	1.7	11	0.1	53	0.5	11559	1.6
Багаторічні насадження	35	0,005	0	0.0	0	0.0	35	0.0
Інші основні засоби	1897	0.3	249	1.4	19	0.2	2127	0.3
Бібліотечні фонди	12	0.002	0	0.0	0	0.0	12	0.0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	3231	0.5	165	0.9	2140	20.1	1256	0.2
Всього	702498	100	17411	100	10645	100	709264	100

У 2018 році група «Машини та обладнання» також займає найбільшу питому вагу, як і у 2017 році. За 2018 рік сталися не суттєві зміни у наявності та структурі основних засобів. Сума основних засобів збільшилась на 6 766 тис. грн чи на 1%. Структура основних виробничих фондів на кінець 2017 і 2018 роки зведено в таблицю 3.

Таблиця 3

Група основних засобів	Вартість ОЗ		Питома вага	
	2017	2018	2017	2018
1	2	3	4	5
Будівлі та споруди	269704	269649	38.4	38.0
Машини та устаткування	408589	412509	58.2	58.2
Інвентар	7429	12117	1.1	1.7
Транспортні засоби	11601	11559	1.7	1.6
Багаторічні насадження	35	35	0.0	0.0
Інші основні засоби	1897	2127	0.3	0.3
Бібліотечні фонди	12	12	0.0	0.0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	3231	1256	0.5	0.2
Всього	702498	709264	100.0	100.0

Технічний стан основних засобів характеризується ступенем їх зношеності, оновлення, вибуття, віковим станом обладнання. Коефіцієнтний аналіз про рух та технічний стан основних фондів зведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Найменування показника	Рівень показника		
	2017 рік	2018 рік	відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт оновлення	0,04	0,02	-0,02
Термін поновлення, років	25,9	40,3	14,4
Коефіцієнт вибуття	0,04	0,02	-0,02
Коефіцієнт приросту	0	0,01	0,01
Коефіцієнт зносу	0,68	0,7	0,02
Коефіцієнт придатності	0,31	0,3	-0,01

Коефіцієнт оновлення (К он. 17) = 27 047/702 498=0,04; (К он. 18) = 17 411/709 264 = 0,02;

Термін оновлення (К он. 17)=17 702740/27047=25,09; (К он. 18) = 702 498/17 411 = 40.3;

Коефіцієнт вибуття (К виб. 17) = 27289/702740=0.04; (К виб. 18) = 10 645/70 2498 = 0.02;

Коефіцієнт приросту (К пр. 17) = 0; (К пр. 18) = 6 766/702 498=0.01;

Коефіцієнт зносу (К зн. 17) = 483 021/702 498=0.68; (Кпр18) = 496 280/709 264 = 0,7;

Коефіцієнт придатності (К прид. 17) = (702 498-483 021)/702 498=0.31; (К прид. 18) = (709 264 - 496 280)/709264 =0.3.

Коефіцієнтний аналіз свідчить про те, що протягом 2018 року технічний стан основних засобів на підприємстві не змінився, не відбувається оновлення основних засобів, що стримує зріст економічної ефективності основних засобів.

Ефективність використання виробничих основних засобів характеризується співвідношенням темпів зростання випуску продукції і темпів зростання основних засобів, а також показниками фондовіддачі, фондомісткості, фондоозброєності і продуктивності праці.

Фондовіддача розраховується співвідношенням до всієї вартості виробничих основних засобів. Це дає можливість простежити ефективність використання найбільш рухомої та вирішальної частини основних засобів – обладнання.

Фондовіддача за 2017 рік : $ФО_{17}$=437072,9/702498=0,62 грн;

Фондовіддача за 2018 рік: $ФО_{18}$=206366,5/709264=0,29 грн;

Фондомісткість – показник, зворотній фондовіддачі. Він характеризує вартість основних виробничих засобів, що припадають на одиницю вартості продукції, а саме.

За 2017 рік фондоємкість $ФЕ_{17}$=702498/437072,9=1,6;

За 2018 рік фондоємкість $ФЕ_{18}$=702264/206366,5=3,4.

Найбільш узагальнюючим показником ефективності використання основних виробничих фондів є фондорентабельність. Її рівень залежить не тільки від фондовіддачі, але і від рентабельності продукції.

Фондорентабельність – це співвідношення прибутку від основної діяльності до середньорічної вартості основних засобів. Згідно техніко-економічних показників виробництва за 2017 - 2018 роки прибуток від основної діяльності шахти відсутній.

Фондорентабельність має стабільно від'ємне значення, оскільки ВП «Шахта «Котляревська» працює у збитковому режимі. Це свідчить про неефективне використання Підприємством основних засобів.

Крім того, дослідженням встановлено, що протягом періоду 2016-2018 роки шахтою придбавалось обладнання, яке станом на момент аудиту не використовується, не експлуатується у виробничому процесі державного підприємства на загальну суму 274 980,0 гривень. А саме, по ВП «Шахта «Котляревська» ДП «Селидіввугілля» у 2016 році придбано Щітки МГ -20 у кількості 20 штук вартістю 15 000,0 грн, електроліт 1,29 у кількості 1,36 тонн вартістю 20 400,0 грн, стійку гідравлічну СГУ-9 у кількості 11 штук вартістю 239 580,0 гривень.

Аналіз ефективності експлуатації основних засобів у виробництві ВП «Шахта «Курахівська» ДП «Селидіввугілля».

Наявність, рух і структура основних виробничих засобів за 2017-2018 роки зведено у Таблиці 5, 6.

Таблиця 5

Група основних заобів	На початок року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	77030	22,3	0	0	0	0	77030	21,7
Машини та устаткування	252552	73,0	30987	99,1	22665	97,8	260874	73,6
Транспортні засоби	12766	3,7	0	0	0	0	12766	3,6
Інвентар	1927	0,6	214	0,7	47	0,2	2094	0,6
Багаторічні насадження	118	0,1	0	0	0	0	118	0,1
Малоцінні необоротні матеріальні активи	1759	0,4	57	0,2	468	2,0	1348	0,4
Всього	346152	100,0	31258	100,0	23180	100,0	354230	100,0

Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів, як спочатку так і в кінці звітного періоду займала група «Машини та обладнання».

Таблиця 6

Група основних заобів	На початок року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	77030	21,7	0	0	2	0,2	77028	18,5
Машини та устаткування	260874	73,6	60532	95,6	812	60,9	320594	77,0
Транспортні засоби	12766	3,6	58	0,1	0	0	12824	3,1
Інвентар	2094	0,6	2692	4,3	0	0	4786	1,1
Багаторічні насадження	118	0,1	0	0	0	0	118	0,1
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Малоцінні необоротні матеріальні активи	1348	0,4	36	0,1	519	38,9	865	0,2
Всього	354230	100,0	63318	100,0	1333	100,0	416215	100,0

Примірник 1

У 2018 році група «Машини та обладнання» також займає найбільшу питому вагу, як і у 2017 році. За відповідний період 2018 року сталися не суттєві зміни в наявності та структурі основних засобів. Сума основних засобів збільшилась на 61985 тис. грн чи на 15 %. Структура основних виробничих фондів на кінець 2017 і 2018 років зведено в таблицю 7.

Таблиця 7

Група основних засобів	Вартість ОС		Питома вага, %	
	2017	2018	2017	2018
1	2	3	4	5
Будівлі та споруди	77030	77028	21,7	18,5
Машини та устаткування	260874	320594	73,6	77,0
Інвентар	12766	12824	3,6	3,1
Транспортні засоби	2094	4786	0,6	1,1
Много літні насадження	118	118	0,1	0,1
Інші основні засоби				
Бібліотечні фонди				
Малоцінні необоротні матеріальні активи	1348	865	0,4	0,2
Всього	354230	416215	100,0	100,0

Технічний стан основних засобів характеризується ступенем їх зношеності, оновлення, вибуття, віковим станом обладнання. Коефіцієнтний аналіз про рух та технічний стан основних фондів зведено в таблицю 8.

Таблиця 8

Найменування показника	Рівень показника		
	2017 рік	2018 рік	відхилення
Коефіцієнт оновлення	0.09	0,15	0,06
Термін поновлення, років	11,3	6,6	-4,7
Коефіцієнт вибуття	0.07	0,003	-0,067
Коефіцієнт приросту	0,02	0,15	0,13
Коефіцієнт зносу	0,76	0,68	-0,08
Коефіцієнт придатності	0,24	0,32	0,08

Коефіцієнт оновлення (К он. 17) =31258/354230=0,09; (К он. 18) =63318/416215=0,15;

Термін оновлення (К он. 17) =354230/31258=11,3; (К он. 18) =416215/63318=6,6;

Коефіцієнт вибуття (К виб. 17) =23180/354230=0.07; (К виб. 18) =1333/416215=0.003;

Коефіцієнт приросту (К пр. 17) = 8079/354230=0,02; (К пр. 18) =61985/416215= 0.15;

Коефіцієнт зносу (К зн. 17) = 270778/354230=0.76; (Кпр18)=282473/416215=0,68;

Коефіцієнт придатності (К прид. 17) =(354230-270778)/354230= 0.24; (К прид. 18) =(416215-282473)/ 416215 =0,32.

Фондовіддача розраховується співвідношенням обсягу реалізованої продукції до середньорічної вартості основних засобів щоб простежити ефективність використання найбільш рухомої та вирішальної частини основних засобів – обладнання: $ФО_{17}$=274 930,0/66636,5=4,19 грн; $ФО_{18}$=225823,1/102395,5=2,21.

Фондомісткість характеризує вартість основних виробничих засобів, що припадають на одиницю вартості продукції: $ФЕ_{17}$=66636,5/274 430=0,24 грн; $ФЕ_{18}$=102 395,5/225823,1=0,45 гривень.

Фондорентабельність має стабільно від'ємне значення, оскільки ВП «Шахта «Котляревська» працює у збитковому режимі. Це свідчить про неефективне використання підприємством основних засобів.

Крім того, дослідженням встановлено, що протягом досліджує мого періоду шахтою здійснено придбання обладнання, яке станом на момент аудиту не використовується, не експлуатується у виробничому процесі Підприємства на загальну суму 15 897 923,67 гривень. А саме, по ВП «Шахта «Курахівська» ДП «Селидіввугілля».

№	Інв №	Назва обладнання	Дата придбання	Вартість, грн	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	1988	Автоматична установка компенсації реактивної :ності напруга 6,6	14.06.201	885 203,50	потребує монтажу рядною організацією
2	1988	Автоматична установка компенсації реактивної :ності напруга 6,6	15.07.201	885 203,50	
3	1999	Комбайн УКД 200-250 без ВСПК після к/р	13.10.201	12780 000,00	відсутня ВСПК
4	2037	Установка водяного пожежогасіння УВПК-Б1	25.04.201	48 950,00	змонтовано у січні 2019 року
5	2037	Установка водяного пожежогасіння УВПК-Б1	25.04.201	48 950,00	
6	2037	Установка водяного пожежогасіння УВПК-Б1	25.04.201	48 950,00	
7	2037	Установка водяного пожежогасіння УВПК-Б1	25.04.201	48 950,00	призначена для)нтажу в конв. штр. 2 зд.лави пл. L1 під час гажу конвеєру ЛТП-800
8	2038	Трансформаторна підстанція КТПВ-630/6-0,69/0,4	29.08.201	640 545,00	змонтовано у січні року в 2 півд лаві пл. L1
9	2038	Трансформаторна підстанція КТПВ-400/6-0,69/0,4	29.08.201	511 171,67	у монтажі в 2 півд лаві пл. L1
	РАЗОМ:			15897 923,67	

Аудиторським дослідженням ефективності використання майна встановлено, що 2017 році ДП «Селидіввугілля» укладено договір від 29.05.2017 № Т1/51-2017 на придбання комбайну УКД 200-250м без ВСПК

після капітального ремонту вартістю 12 780 тис. грн, постачальником якого є приватне підприємство «Торговий дім «Красноармійський ремонтно-механічний завод» (далі – ПП «ТД КРМЗ», юридична адреса ПП «ТД КРМЗ» згідно договору – 85300, Донецька область, м. Покровськ, вул. Гірника, 34).

За придбаний комбайн сплачено грошовими коштами, які перераховані з рахунка Державного підприємства «Селидіввугілля» на рахунок Приватного підприємства «Торговий дім «Красноармійський ремонтно-механічний завод» відповідно до платіжних доручень в жовтні-листопаді 2017 року в сумі 12 780,00 тис. гривень.

Вивченням наданих документів встановлено, що постачання комбайну здійснено в жовтні 2017 року на підставі акту приймання-передачі, який підписано членами шахтної комісії Відокремленого підрозділу «Шахта Курахівська».

Однак, станом на момент проведення аудиту (грудень 2018-лютий 2019) комбайн знаходиться на складі відокремленого підрозділу «Шахта «Курахівська» у підзвіті матеріально відповідальної особи - завідуючої матеріального складу Великородня Л.О та у виробничому процесі не використовується.

Головним технологом ВП «Шахта Курахівська» Т.І. Сядренко надано пояснення стосовно причини невикористання комбайну УКД200-250 у виробничому процесі ВП «Шахта «Курахівська» ДП «Селидіввугілля»: *«Очисний комбайн УКД200-250 був замовлений ВП «Шахта «Курахівська» для відпрацювання 2 південної лави пл. ℓ1, поступив на шахту 13.10.2017 року. Використання комбайну УКД200-250 дозволило би зменшити присікання бічних порід при вийманні вугілля і мати з лави вугілля високої якості. Для роботи комбайну також були замовлені: -винесена система подачі (ВСПК) – 2 одиниці; -тяговий ланцюг 26х92 до комбайна УКД200-250 - 200м; -направляючі балки СП26У під комбайн УКД200-250 - 133 од; -леміхи СП26У під комбайн УКД200-250 - 133 од; -рама привода конвеєру СП26У під ВСПК - 2 од.*

Без переліченого обладнання комбайн не можна ввести в роботу.

ВСПК – це винесена система переміщення очисного комбайну по очисному вибої, вона передбачена конструкцією комбайна УКД200-250.

На шахті комбайнів з винесеною системою переміщення на даний час немає. Комбайни 1К101У, що є в наявності, мають вбудовану систему переміщення.

Леміхи, направляючі балки до конвеєра СП26У під комбайн УКД200-250 відрізняються від тих, які використовуються для роботи комбайну 1К101У. На шахті такого обладнання немає.

На шахту, крім комбайну УКД200-250, іншого обладнання, яке необхідне для роботи комбайну, не було поставлене. Тому його не можна було ввести в роботу і у 2 південній лаві пл. ℓ1 змонтований очисний комбайн 1К101У.»

Примірник 1

Придбання комбайну після капітального ремонту УКД 200-250 без ВСПК вартістю 12 780,00 тис. грн та не використання його у виробничому процесі тривалий час (понад рік) свідчить про відсутність нагальної потреби у придбанні відповідного обладнання та призводить до відволікання обігових коштів та непродуктивних витрат Підприємства.

З пояснень в.о. директора шахти О.М. Свергун слідує, що «З вводом в роботу 2 південної лави пласту L1 буде введено в дію необхідне обладнання та покращиться ефективність використання майна. Лава введена в експлуатацію 01.02.2019».

Аудиторським дослідженням ефективності використання майна також встановлено, що у 2018 році ДП «Селидіввугілля» (Замовник) укладено договір від 27.09.2018 № Т3/86-2018 з ТОВ «Смарт Компані Лтд» (Виконавець) на виконання робіт з капітального ремонту конвеєра СП 26У довжиною 200м з комплектацією: кабелем КГУШ 3*50+1*10+3*4 (або еквівалент) (400м), з пускачами ПВІ-250 (або еквівалент) (2од), з базовим ЗІП, укладеному за результатами проведення процедури закупівлі ЕЗС ДК 021:2015- 50530000-9 «Послуги з ремонту і технічного обслуговування техніки».

1 Предмет договору:

1.1 ВИКОНАВЕЦЬ зобов'язується на свій ризик виконати роботи з капітального ремонту обладнання за завданням ЗАМОВНИКА, а останній зобов'язується прийняти та оплатити виконані роботи. Перелік обладнання, яке передається для виконання робіт з капітального ремонту: код ЄЗС ДК 021:2015 – 50530000-9 «Послуги з ремонту і технічного обслуговування техніки» - конвеєра СП 26У довжиною 200м з комплектацією: кабелем КГУШ 3*50+1*10+3*4 (або еквівалент) (400м), з пускачами ПВІ-250 (або еквівалент) (2од), з базовим ЗІП.

Розділом 3 «Ціна договору» передбачено наступне:

3.1 Ціна договору становить 30 715 000 (Тридцять мільйонів сімсот п'ятнадцять тисяч грн 00 коп.) з ПДВ, у тому числі податок на додану вартість – 5 119 166,67 (П'ять мільйонів сто дев'ятнадцять тисяч сто шістдесят шість грн 67 коп). Номенклатура, кількість обладнання та вартість його ремонту зазначаються у Специфікаціях до цього Договору, які є його невід'ємною частиною.

3.2 Ціна Договору може бути зменшена за взаємною згодою Сторін та у випадку зменшення обсягів закупівлі робіт залежно від реального фінансування видатків.

У відповідності до пункту 4.1 розділу 4 «Порядок здійснення оплати» договору «Розрахунки за узгоджену партію товару здійснюються в національній валюті України у розмірі 100% попередньої оплати вартості товару шляхом перерахування грошових коштів на рахунок Постачальника

на строк не більше трьох місяців (90 календарних днів) відповідно до постанови КМУ від 23.04.2014 № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» попередня оплата за капітальний ремонт конвеєру здійснена з реєстраційного казначейського рахунку № 35231006012728 (КПКВ 1101590 «Здійснення заходів із забезпечення вітчизняного виробництва вугільної продукції та подальшого реформування державного сектору вугільної промисловості») ДП «Селидіввугілля» на користь ТОВ «Смарт Компані Лтд» платіжним дорученням від 24.10.2018 № 1645 на загальну суму 30 715 000,00 гривень.

Розділ 10. Строк дії договору.

10.1 Договір набуває чинності з дати його підписання Сторонами і діє до 31.12.2018, а в частині виконання зобов'язань сторонами - до повного та належного їх виконання.

Вивченням наданих документів встановлено, що відповідно видаткової накладної від РН-031201 від 03.12.2018, акту здачі – приймання робіт від 03.12.2018 № 03/12 виконання ремонту з капітального ремонту, акту приймання – передачі гірничошахтного обладнання від 03.12.2018 № 03/12 виконання капітального ремонту за договором здійснено в грудні 2018 року в повному обсязі та прийнято Замовником ДП «Селидіввугілля» без претензій з жодної із сторін.

Однак, одночасно з оформленням документів на повернення з ремонту конвеєру укладено договір на відповідальне зберігання від 03.12.2018 № ЗБ-3/15/2018 з ТОВ «Смарт Компані Лтд» та відповідно акту приймання-передачі гірничошахтного обладнання від 03.12.2018 № 1 конвеєр СП 26У довжиною 200м з комплектацією після проведеного капітального ремонту передано на відповідальне зберігання ТОВ «Смарт Компані Лтд», строк зберігання майна за п.1.3 договору до 30 квітня 2019 року.

Станом на момент проведення аудиту конвеєр СП 26У довжиною 200м з комплектацією знаходиться на відповідальному зберігання в ТОВ «Смарт Компані Лтд» та у виробничому процесі не використовується.

Слід зазначити, що постановою від 23.04.2014 № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» Кабінет Міністрів України постановив, що розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів у договорах про закупівлю товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти можуть передбачати попередню оплату. Однак, можливість здійснювати попередню оплату є правом Підприємства - Замовника, а не його зобов'язанням.

Вивченням тендерної документації, яка розміщена на веб-сайті Prozoro по закупівлі вищезазначених робіт з капітального ремонту конвеєра (UA – 2018-07-26-000173-c) з'ясовано, що проект договору є додатком 6 до тендерної документації. Також передбачено, що редакція проекту договору

не є кінцевою та можуть бути внесені зміни після обговорення з переможцем торгів.

Натомість, ДП «Селидіввугілля» за наявності заборгованості по заробітній платі по ВП «Шахта «Курахівська», яка складає 14 500,7 тис. грн , в тому числі за червень 2018 – 5 249,3 тис. грн, за липень 2018 - 1 896,4 тис. грн, за серпень 2018 – 7 355 тис. грн, відповідно до умов договору здійснює попередню оплату терміном на 3 місяці в сумі 30 715 000 (Тридцять мільйонів сімсот п'ятнадцять тисяч грн 00 коп.) за капітальний ремонт конвеєра СП26У, який знаходиться на відповідальному зберіганні та не використовується у виробничому процесі.

Аналіз ефективності експлуатації основних засобів у виробництві ВП «Шахта «Україна» ДП «Селидіввугілля».

Наявність, рух і структура основних виробничих засобів за 2017-2018 роки зведено у Таблиці 9, 10.

Таблиця 9

Група основних засобів	На початок 2017 року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	184177	51,2	0	0,0	0	35.3	184177	50,1
Машини та устаткування	165115	45,9	5743	95,1	46	60.5	172475	46,9
Інвентар	5722	1.6	0	0.0	0	0.3	5794	1,6
Транспортні засоби	2342	0,7	181	3,0	0	1.0	2529	0,7
Інші основні засоби	148	0.0	0	0,0	0	0.05	148	0,0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2348	0,7	117	1,9	195	2.9	2270	0,6
Всього	359852	100	6041	100	241	100	367393	100

Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів, як спочатку так і в кінці звітного періоду займала група «Машини та обладнання». За відповідний період 2017 рік відбулися зміни у наявності та структурі основних засобів. Загальна сума збільшилась на 7541,0 тис. грн чи на 2,1%.

Таблиця 10

Група основних засобів	На початок 2018 року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	184196	46,9	1508	5,3	10	0,4	185694	44,3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Машини та устаткування	197649	50,3	23455	82,4	1187	41,7	220937	52,7
Інвентар	5794	1,5	0	0,0	222	7,8	5602	1,3
Транспортні засоби	2502	0,6	3428	12,0	0	0	5932	1,4

Примірник 1

Інші основні засоби	148	0,0	0	0,0	0	0	148	0,0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2300	0,6	78	0,3	1427	50,1	951	0,2
Всього	392589	100	28469	100	2846	100	419264	100

У 2018 році група «Машини та обладнання» також займає найбільшу питому вагу, як і у 2017 році. За відповідний період 2018 року сталися зміни у наявності та структурі основних засобів. Сума основних засобів збільшилась на 51871 тис. грн чи на 14,1%. Структура основних виробничих фондів на кінець 2017 і 2018 роки зведено в таблицю 11.

Таблиця 11

Група основних засобів	Вартість ОЗ, тис. грн		Питома вага, %	
	2017	2018	2017	2018
1	2	3	4	5
Будівлі та споруди	184196	185694	46,9	44,3
Машини та устаткування	197649	220937	50,3	52,7
Інвентар	5794	5602	1,5	1,3
Транспортні засоби	2502	5932	0,6	1,4
Інші основні засоби	148	148	0,0	0,0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2300	951	0,6	0,2
Всього	392589	419264	100	100

Технічний стан основних засобів характеризується ступенем їх зношеності, оновлення, вибуття, віковим станом обладнання. Коефіцієнтний аналіз про рух та технічний стан основних фондів зведено в таблицю 12.

Таблиця 12

Найменування показника	Рівень показника		
	2017 рік	2018 рік	відхилення
Коефіцієнт оновлення	0,02	0,07	+0,05
Термін поновлення, років	59,5	13,79	-45,6
Коефіцієнт вибуття	0,01	0,07	+0,06
Коефіцієнт приросту	0,02	0,13	+0,11
Коефіцієнт зносу	0,03	0,05	+0,02
Коефіцієнт придатності	0,96	0,94	-0,02

Коефіцієнт оновлення (К он. 17) =6041/392589= 0,02, (К он. 18) =28469/419264= 0,07;

Термін оновлення (К он. 17) = 359852/6041= 59,57; (К он. 18) =392589/28469= 13,79;

Коефіцієнт вибуття (К виб. 17)= 241/359852= 0,001; (К виб. 18) =2846/392589= 0,007;

Коефіцієнт приросту (К пр. 17) = 7541/359852= 0,02; (К пр. 18) =51874/92589= 0,13;

Коефіцієнт зносу (К зн. 17) =12582/392589= 0,03; (Кпр18)=21250/419264= 0,05;

Коефіцієнт придатності (К прид. 17) =(392589-12582)/392589= 0,96; (К прид. 18) =(419264-21250)/ 419264= 0,94.

Коефіцієнтний аналіз свідчить про те, що протягом 2018 року технічний стан основних засобів на підприємстві не змінився, на підприємстві не відбувається оновлення основних засобів, що стримує зріст економічної ефективності основних засобів.

Ефективність використання виробничих основних засобів характеризується співвідношенням темпів зростання випуску продукції і темпів зростання основних засобів, а також показниками фондовіддачі, фондомісткості, фондоозброєності і продуктивності праці.

Фондовіддача розраховується співвідношенням до всієї вартості виробничих основних засобів. Це дає можливість простежити ефективність використання найбільш рухомої та вирішальної частини основних засобів – обладнання.

Фондовіддача за 2017 рік : $ФО_{17}$=184473/392589=0,47 грн;

Фондовіддача за 2018 рік: $ФО_{18}$=186667/419264=0,45 грн;

Вплив зросту ОФ та зменшення ФО на випуск продукції зведено в таблицю 13.

Таблиця 13

Найменування	За попередній рік	За звітний рік	Зміни за рік
Обсяг вартості продукції, тис. грн	184473	186667	+2194
Середньорічна ОПП, тис. грн	392589	419264	+26675
Фондовіддача, грн	0,47	0,45	-0,02

На збільшення випуску продукції проти попереднього року вплинули наступні фактори:

1) Збільшення суми ОФ могло збільшити випуск продукції на суму +26675х0,47=+12537 тис. гривень.

2) Зменшення фондовіддачі знизило випуск продукції на суму (-0,02)х419264=-8385 тис. гривень.

Загальний вплив двох факторів (баланс факторів) +12537-8385=4152 тис. гривень.

Фондомісткість – показник, зворотній фондовіддачі. Він характеризує вартість основних виробничих засобів, що припадають на одиницю вартості продукції. А саме.

За 2017 рік фондомісткість $ФЕ_{17}$ =392589/184473=2,12;

За 2018 рік фондомісткість $ФЕ_{18}$ =419264/186667=2,25.

Найбільш узагальнюючим показніком ефективності використання основних виробничих фондів є фондорентабельність. Її рівень залежить не тільки від фондовіддачі, але і від рентабельності продукції.

Фондорентабельність – це співвідношення прибутку від основної діяльності до середньорічної вартості основних засобів. Згідно техніко-економічних показників виробництва за 2017-2018 роки прибуток від основної діяльності шахти відсутній.

Фондорентабельність має стабільно від'ємне значення, оскільки ВП «Шахта «Україна» працює у збитковому режимі. Це свідчить про неефективне використання підприємством основних засобів.

Аналіз ефективності експлуатації основних засобів у виробництві ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська» ДП «Селидіввугілля».

Наявність, рух і структура основних виробничих засобів за 2017-2018 роки зведено у Таблиці 14, 15.

Таблиця 14

Група ОС	На початок 2017 року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Будівлі та споруди	157907	20,2	2662	9,2	0,00	0,0	160569	19,8
Машини та устаткування	595517	76,2	25616	88,89	4	0,40	621129	76,8
Інвентар	11864	1,5	161	0,6	0,00	0,0	12025	1,5
Транспортні засоби	10965	1,4	206	0,7	0,0	0,0	11171	1,4
Багаторічні насадження	184	0,02	0	0.000	0	0.0	184	0,022
Інші основні засоби	1150	0,15	3	0,010	0,0	0,0	1153	0,14
Бібліотечні фонди	0,00	0.0	0	0.000	0	0.000	0,00	0.0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	3489	0,45	171	0,6	992	99,6	2668	0,3
Всього:	781076	100	28819	100	996	100	808899	100

Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів, як спочатку так і в кінці звітного періоду займала група «Машини та обладнання». За відповідний період 2017 рік відбулися зміни у наявності та структурі основних засобів. Загальна сума збільшилась на 27823 тис. грн чи на 0,03%.

Таблиця 15

Група основних засобів	На початок 2018 року		Надійшло		Вибуло		На кінець року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Будівлі та споруди	160569	19,7	416	2,0	1138	24,06	159847	19,2
Машини та устаткування	629330	77,0	13222	64,0	139	2,94	642413	77,1
Інвентар	12025	1,5	6846	33,1	1964	41,52	16907	1,34
Транспортні засоби	11171	1,4	0,0	0,0	0	0,0	11171	2,03
Багаторічні насадження	184	0,022	0	0.0	0	0.0	184	0,02
Інші основні	1153	0,1	0,0	0,0	72	1,52	1081	0,13

засоби								
Бібліотечні фонди	0,0	0,0	0	0.0	0	0.0	0,0	0.0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2668	0,3	184	0,9	1417	29,96	1435	0,17
Всього	817100	100	20668	100	4730	100	833038	100

У 2018 році група «Машини та обладнання» також займає найбільшу питому вагу, як і у 2017 році. За відповідний період 2018 року сталися не суттєві зміни у наявності та структурі основних засобів. Сума основних засобів збільшилась на 15 938 тис. грн чи на 0,2%. Структура основних виробничих фондів на кінець 2017 і 2018 роки зведено в таблицю 16.

Таблиця 16

Група основних засобів	Вартість ОЗ, тис. грн		Питома вага, %	
	2017	2018	2017	2018
Будівлі та споруди	160569	159847	19,8	19,2
Машини та устаткування	621129	642413	76,8	77,1
Інвентар	12025	16907	1,5	1,34
Транспортні засоби	11171	11171	1,4	2,03
Багаторічні насадження	184	184	0,022	0,02
Інші основні засоби	1153	1081	0,14	0,13
Бібліотечні фонди	0,00	0,0	0.0	0.0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2668	1435	0,3	0,17
Всього	808899	833038	100	100

Технічний стан основних засобів характеризується ступенем їх зношеності, оновлення, вибуття, віковим станом обладнання. Коефіцієнтний аналіз про рух та технічний стан основних фондів зведено в таблицю 17.

Таблиця 17

Найменування показника	Рівень показника		
	2017 рік	2018 рік	відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт оновлення	0.04	0.02	-0.02
Термін поновлення, років	27,10	39,5	+12,4
Коефіцієнт вибуття	0,001	0,01	+0,009
Коефіцієнт приросту	0,03	0.02	0,01
Коефіцієнт зносу	0.78	0.8	+0.02
Коефіцієнт придатності	0.22	0.2	-0.02

Коефіцієнт оновлення (К он. 17) =28819/808899=0,04; (К он. 18) =20668/833038=0,02;
Термін оновлення (К он. 17)=17 781076/28819=27,10; (К он. 18) =817100/20668=39,5;

Коефіцієнт вибуття (К виб. 17) = 996/781086=0,001; (К виб. 18) =4730/817100=0,01;

Коефіцієнт приросту (К пр. 17) =27823/808899=0,03; (К пр. 18) =15938/ 833038=0.02;

Коефіцієнт зносу (К зн. 17) =626915/808899=0.78; (Кпр18)=640860/833038=0,8;

Коефіцієнт придатності (К прид. 17) =(808899-626915)/808899 =0.22; (К прид. 18) =(833038-640860)/833038=0,2.

Коефіцієнтний аналіз свідчить про те, що протягом 2018 року технічний стан основних засобів на підприємстві не змінився, на підприємстві не відбувається оновлення основних засобів, що стримує зріст економічної ефективності основних засобів.

Ефективність використання виробничих основних засобів характеризується співвідношення темпів зростання випуску продукції і темпів зростання основних засобів, а також показниками фондовіддачі, фондомісткості, фондоозброєності і продуктивності праці.

Фондовіддача розраховується співвідношенням до всієї вартості виробничих основних засобів. Це дає можливість простежити ефективність використання найбільш рухомої та вирішальної частини основних засобів – обладнання.

Фондовіддача за 2017 рік : $ФО_{17}$=79238,6/808899=0,10 грн;

Фоновіддача за 2018 рік: $ФО_{18}$=17426,0/833038=0,02 грн;

Фондомісткість – показник, зворотній фондовіддачі. Він характеризує вартість основних виробничих засобів, що припадають на одиницю вартості продукції. А саме.

За 2017 рік фондоємкість $ФЕ_{17}$ =808899/79238,6=10,21;

За 2018 рік фондоємкість $ФЕ_{18}$ =833038/17426,0=47,80;

Найбільш узагальнюючим показніком ефективності використання основних виробничих фондів є фондорентабельність. Її рівень залежить не тільки від фондовіддачі, але і від рентабельності продукції.

Згідно техніко-економічних показників виробництва за 2017-2018 роки прибуток від основної діяльності шахти відсутній.

Фондорентабельність має стабільно від'ємне значення, оскільки ВП «Шахта 1-3 «Новогродівська» працює у збитковому режимі. Це свідчить про неефективне використання підприємством основних засобів.

Висновок: Придбання комбайну після капітального ремонту УКД 200-250 без ВСПК вартістю 12 780,00 тис. грн, та не використання його у виробничому процесі тривалий час; проведення капітального ремонту конвеєра СП26У, який повністю оплачено в сумі 30 715,0 тис. гривень, за наявності заборгованості по заробітній платі, який знаходиться на відповідальному зберіганні у Виконавця робіт та не використовується у виробничому процесі, свідчить про відсутність нагальної потреби у придбанні відповідного обладнання, капітального

ремонту обладнання та призводить до відволікання обігових коштів, непродуктивних витрат Підприємства.

2.2.1.7. Моніторинг закупівельних цін матеріально – технічних ресурсів. Ефективність використання коштів Підприємства

Проведеним дослідженням встановлено, що на стадії планування тендерно – договірним відділом ДП «Селидіввугілля» недотримано принципи здійснення закупівель в частині максимальної економії та ефективності. В окремих випадках для формування очікуваної вартості закупівель ДП «Селидіввугілля» враховувались ціни на рівні договорів попередніх років та використовувалися комерційні пропозиції підприємств-постачальників.

Найбільшими постачальниками товарів, робіт та послуг для ДП «Селидіввугілля» є:

Назва постачальника	Сума, гривень	К-ть договорів
1	2	3
ТОВ "Доненергоекспорт" 36276649	661 210 470.23	254
ДП "РЕГІОНАЛЬНІ ЕЛЕКТРИЧНІ МЕРЕЖІ" 32402870	652 000 000.00	2
ТОВ "ВІЗАРРЕМПРОМ" 41318690	287 893 973.56	10
ТОВ "НПП"ТЕХПРОМ" 37562805	239 969 918.24	10
ТОВ "ШАХТА 1-3 "НОВОГРОДІВСЬКА" 37909199	239 279 600.00	3
АТ НВК ГірничіМашини» 34046713	213 532 776.00	3
ТОВ "Донремтехмаш" 33527369	208 474 200.00	3
ТОВ "ЕРЛАЙТ" 30487486	179 479 987.00	2
ТОВ "ТЕХЕНЕРГОМАШ-РВ" 41634503	163 693 020.06	7
ТОВТріалтрейд / #39197502	109 294 343.74.	44
ТОВ «ТРЕД-ЮНІОН ФОРМ» 39887544	106 644 061.95	73
ТОВ "КОНТЕСТ СІСТЕМ 41011532	101 600 000.00	2
ТОВ "АКРИТ ЛЕНД" / #41051224	100 880 000.00	2
ПАТ «Центральна збагачувальна фабрика «Росія» / #37339327	96 000 000.00	2
ПАТ «Центральна збагачувальна фабрика «Україна» / #38033446	96 000 000.00	2
ПАТ "ЦЗФ "МИРНОГРАДСЬКА" / #24820699	95 700 000.00	2
ТОВ "ЗАХИСТПРОМ ТРЕЙД" 41048300	83 574 762.32	4
ТОВ «ДАЛСУНД» 38394001	61 711 004.60	5
ФОП КачейшвіліГеоргійЮрійович2293713095	59 980 055.00	13
ТОВ "ДТК-ТРЕЙДІНГ" 37791075	55 206 535.97	80
ТОВ "ТОРГОВИЙ ДІМ "КОНТРАКТ-ЕНЕРГО" 33536263	49 194 319.76	24
ПП ТВО «ТЕХСНАБ» 40244555	45 377 841.00	31
ТОВ "Смарт Компані ЛТД" 39577305	38 214 598.00	3
1	2	3
ТОВ «ШЕРЕНТОРГ»40432244	35 521 265.90	45
ПАТ "СУМСЬКИЙ ЗАВОД "ЕНЕРГОМАШ"" 00223208	33 023 271.00	6

Вибірковим аналізом даних офіційного веб - порталу prozorro.gov.ua за період 01.08.2016 – 30.11.2018 встановлено, що ДП «Селидівугілля» здійснено закупівель 4714 тонн *металевих профілів* СВП -27, СВП 30 з урахуванням вартості на транспортування за цінами:

- 2016 рік 25 000,0 грн/тонна;
- 2017 рік 28 296,0 грн/тонна;
- 2018 рік – від 33960,0 до 40 000,0 грн/тонна.

Основними постачальниками металевих профілів СВП -27, СВП 30 є ТОВ "Доненергоекспорт" (36276649, м. Київ, вул. Кульженків Сім'ї, буд. 35) та ТОВ «Торговий дім «Контракт - енерго» (33536263, м. Київ, вул. Предславинська, б. 34Б).

Моніторингом ринкових цін на металеві профілі СВП -27, СВП 30 встановлено, що на момент проведення аудиту у 2019 році Компанія Сталь Трейд м. Київ на торговому сайті Prom.ua із складів в м. Київ реалізовує металеві профілі СВП -27, СВП - 30 за ціною17 640 грн/тонна.

Якщо врахувати вартість транспортування 1 тонни вантажу залізничним транспортом, яка згідно наказу Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги та Коефіцієнти, що застосовуються згідно Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги від 26 березня 2009 року N 317 не перевищує 450,0 грн/км на відстань від 800 до 850 км, то ціна наметалеві профілі СВП - 27, СВП – 30 зросте до 18 000,0 грн/тонна.

Отже, можливо припустити, що ДП «Селидіввугілля» при закупівлі 4714 тонн *металевих профілів* СВП - 27, СВП – 30 здійснено непродуктивні витрати на суму **87 008 280,0 гривень.**

Також, аудиторським дослідженням встановлено придбання ДП «Селидіввугілля» однакових чи аналогічних товарів у той самий період,ціни на які перевищують вартість закупівлі цих товарів іншими вугільними підприємствами Донецької області - завищення становить у загальній сумі **66 746 691,1 тис. грн,** що є непродуктивними витратами підприємства, у тому числі:

- ДП «Селидіввугілля» по процедурам закупівлі UA-2017-03-16-001212-b та UA-2017-03-14-000865-a укладено з різницею в один місяць 2 договори з ТОВ «Доненергоекспорт» на закупівлю *металокріплення*, ціна за одиницю металокріплення АП-11,2 в договорах різниться на 25 %, що в свою чергу свідчить про завищення ціни по одному з договорів, та призвело до непродуктивних витрат на суму **10 820 000,0 грн;**

- закупівлю ДП «Селидіввугілля» *стрічок конвеєрних типу ШР*у ТОВ "ЕРЛАЙТ" по процедурі (UA-2018-03-01-000762-a) за цінами на 9-17 % вищими ніж при закупівлі ДП «Мирноградвугілля» по процедурі (UA-2018-

03-01-000016-b) у того ж виробника в той самий період, на таких же умовах, завищення становить на **13 145 595,0 грн**;

- у 2016 році закупівлю *стрічок конвеєрних типу ШР* у ТОВ "ЕРЛАЙТ" по процедурі (UA-2016-10-12-000715-а) за цінами вищими на 54-61 % ніж ДП «Південнодобаська №1» придбано по процедурі (UA-2016-11-01-000141-с») у того ж виробника з різницею в 1 місяць та на тих же умовах, завищення становить на суму **29 985 071,7 грн**;

- придбання у 2016 - 2017 роках руд *стійки хвойних порід* за цінами вищими на 15-35 % ніж ДП "Південнодобаська №1" в той самий період, на тих же умовах, завищення становить на суму **12 796 025,0 гривень.**

Недостатня робота тендерно – договірного відділу підприємства щодо моніторингу ринку товарів, робіт та послуг при визначенні очікуваної вартості предмету закупівлі призвело до її завищення та є причиною зайвих витрат на закупівлю товарів за завищеними цінами, які могли бути резервом для нарощування обсягів видобутку вугілля. В результаті закупівля продукції ДП «Селидіввугілля» за завищеними цінами призвела до непродуктивних витрат на суму 153 754 971,10 гривень, які в подальшому включені до собівартості вугільної продукції.

Результатом нализу інформації, опублікованої на офіційному веб - порталі prozorro.gov.ua, встановлено, що в процесі проведення закупівель вугледобувними підприємствами, встановлено порушення норм чинного тендерного законодавства, зокрема принципів добросовісної конкуренції, максимальної економії, запобігання корупційним діям та зловживанням, та призводить до зайвого витрачання державних коштів, зокрема:

1. При проведенні закупівлі UA-2017-07-03-000819-b, UA-2017-07-03-000790-b, «Насосна станція СНД200 (або еквівалент) для ВП «Шахта «Україна» ДП «Селидіввугілля») очікуваною вартістю 3 800 000,0 грн встановлено, що Додаток 4 тендерної документації ДП «Селидіввугілля» на проведення торгів щодо закупівлі товару «Насосна станція СНД200 (або еквівалент)» не містить інформацію про необхідні технічні та якісні характеристики предмета закупівлі, у тому числі відповідна технічна специфікація, що не відповідає вимогам частині другої статті 22 Закону.

2. При проведенні процедури закупівлі UA-2018-04-13-000965-с «Вогнегасник водяний шахтний закачаний ВВШ-9(з) (або еквівалент); вогнегасник порошковий ВП-8 (або еквівалент)» очікуваною вартістю 4 255 000 гривень, встановлено в пропозиції переможця торгів ПрАТ "Макіївський завод "ФАКЕЛ" (код ЄДРПОУ 05781213) невідповідність предмету закупівлі «Вогнегасник водяний шахтний закачаний ВВШ-9» та «Вогнегасник порошковий ВП-8» технічним умовам тендерної документації замовника (ТУ У 29.2-00174102-018-2004 Додаток 4), що не відповідає вимогам частини 2 статті 22 Закону.

3. При проведенні процедури закупівлі UA-2017-01-25-000883-а «Гірничоріжучий інструмент» Очікуваною вартістю 18 600 000 грн, у учасника-переможця торгів ПП Торгівельно-Виробниче Об'єднання «Техснаб» (код ЄДРПОУ 40244555) встановлено відсутність копій підтверджуючих документів (акти приймання-передачі або видаткові накладні по договору, на який є посилання в довідці про виконання аналогічного договору, що не відповідає вимогам п. 3.2 Додатку 2 «Перелік документів, що вимагаються для підтвердження кваліфікаційних критеріїв та інших вимог, необхідних для акцепту пропозиції тендерних торгів та укладання договору про закупівлю» тендерної документації Замовника та п. 1 розділу III тендерної документації Замовника.

Перевіркою тендерної пропозиції учасників торгів встановлено:

- у ТОВ Техпоставка (код ЄДРПОУ 30493751) відсутність довідки про наявність у учасника працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід для виконання договору, що не відповідає вимогам п.2 Додатку 2 «Перелік документів, що вимагаються для підтвердження кваліфікаційних критеріїв та інших вимог, необхідних для акцепту пропозиції тендерних торгів та укладання договору про закупівлю» тендерної документації Замовника та п. 1 розділу III Тендерної документації Замовника.

- відсутність копій підтверджуючих документів (акти приймання-передачі або видаткові накладні по договору, на який є посилання в довідці про виконання аналогічного договору, що не відповідає вимогам п. 3.2 Додатку 2 «Перелік документів, що вимагаються для підтвердження кваліфікаційних критеріїв та інших вимог, необхідних для акцепту пропозиції тендерних торгів та укладання договору про закупівлю» тендерної документації Замовника та п. 1 розділу III тендерної документації Замовника;

- відсутність довідки, що учасник не має заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), яка повинна бути скріплена підписом керівника та завірена печаткою Учасника, що не відповідає вимогам п. 4 Додатку 2 «Перелік документів, що вимагаються для підтвердження кваліфікаційних критеріїв та інших вимог, необхідних для акцепту пропозиції тендерних торгів та укладання договору про закупівлю» (документи, які надають Учасники для підтвердження кваліфікаційних критеріїв ст.16 Закону та інших вимог, необхідних для акцепту пропозиції тендерних торгів) тендерної документації Замовника та п. 1 розділу III тендерної документації Замовника;

- у ТОВ "Доненергоекспорт" (код ЄДРПОУ 36276649) встановлено, що в складі його тендерної пропозиції відсутня копія протоколу (виписка/витяг з протоколу) засновників про призначення уповноваженої посадової особи

учасника, що не відповідає вимогам п. п. 1 розділу III Тендерної документації Замовника.

Враховуючи вищенаведене, Замовником не відхилено тендерні пропозиції учасників по зазначеній закупівлі як такі, що не відповідають вимогам тендерної документації Замовника як передбачено абзацом четвертим частини першої статті 30 Закону та не відмінено торги у зв'язку із допущення до оцінки менше двох тендерних пропозицій як передбачено частиною 1 статті 31 Закону.

Не зважаючи на невідповідність учасників умовам документації конкурсних торгів Замовником укладено договір від 24.03.2017 № Т1/20-2017 з приватним підприємством Торгівельно-Виробниче Об'єднання «Техснаб» на суму 15 600 000 гривень, який оприлюднено 24.03.2017.

Укладання ДП «Селидіввугілля» значної кількості договорів вартістю до 200,0 тис. гривень, переважна частина яких укладена з порушенням вимог ч. 7 ст. 2 Закону № 922, яким забороняється придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених Законом, та укладання договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених цим Законом. Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів або застосування цього Закону.

При проведення закупівлі UA-2017-03-17-001857-b «Металеві конструкційні вироби» очікуваною вартістю 28 811 000,0 грн ДП «Селидіввугілля» порушено ст. 3 Закону «Принципів здійснення закупівель» в частині відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівлі, недискримінації учасників.

Учаснику торгів: ТОВ "Топаз-Україна", Код ЄДРПОУ: 32471923 не було можливості не то щоб подати тендерну пропозицію, але навіть її скласти, у зв'язку з відсутністю в тендерній документації конкретної інформації про предмет закупівлі, а саме, геометричних розмірів та креслень на всі конструкції які включені до закупівлі. Замість цього замовником вказано ГОСТ на матеріали які застосовуються при виготовленні цих конструкцій.

На всі звернення до тендерного комітету ДП «Селидіввугілля» через офіційний веб - портал prozorro.gov.ua з проханням надати конкретну інформацію про предмет закупівлі через портал в телефонному режимі ТОВ «Топаз-Україна» конкретної відповіді не отримав, окрім неодноразових формальних відповідей - *відповідно до пункту 3 частини другої статті 22 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. №922-VIII тендерна документація повинна містити інформацію про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, у тому числі відповідну технічну специфікацію (у разі потреби - плани, креслення, малюнки чи опис предмета закупівлі). ДП «Селидіввугілля» не є виробником продукції, що є предметом закупівлі UA-2017-03-17-001857-b по Лоту №1 «Метизи до*

металокріплення» та Лоту №2 «Сітка-затяжка», а тому не має можливості надати учаснику процедури закупівлі документи, у тому числі плани, креслення з описами та розмірами, що характеризують зовнішній вигляд цього товарного виробу. Більш того, Замовник вважає, що потреби у наданні вищевказаних документів не існує, у зв'язку з тим, що у товару, який є предметом закупівлі, не вносилося ніяких доповнень чи змін до його конструктивних характеристик, що раніше були встановлені державними стандартами України. Відповідно до частини третьої Додатку 4 тендерної документації предмет закупівлі повинен відповідати Державним стандартам України. У зв'язку з цим, предмет закупівлі по своїй формі, розмірам та технічним параметрам повинен відповідати вимогам встановленими існуючими національними стандартами, діючими в Україні: по Лоту №1 «Метизи до металокріплення»1. Скоба М-24 в комплекті з гайкою та планкою - відповідати ГОСТ 103-76;2. Скоба М-16 в комплекті з гайкою та планкою – відповідати ГОСТ 103-76;3. Міжрамне стягування l=0,5 м (уголок 63х63) – відповідати ГОСТ 8509-93;4. Міжрамне стягування l=0,67 м (уголок 63х63) – відповідати ГОСТ 8509-93;5. Міжрамне стягування l=0,8 м (уголок 63х63) – відповідати ГОСТ 8509-93;6. Міжрамне стягування l=1,0 м (уголок 63х63) – відповідати ГОСТ 8509-93.по Лоту №2 «Сітка-затяжка»1. Сітка-затяжка δ =6мм – відповідати ГОСТ 3282-74;2. Сітка-затяжка δ =5мм – відповідати ГОСТ 3282-74.

В результаті вимоги ТОВ «Топаз-Україна» відхилено, проведені конкурсні торги, з переможцем ТОВ «Доненергоекспорт» укладено договір від 22.05.2017 № Т/1-45-2017 на суму 14 376 000,0 гривень.

Висновок: Внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівника (т.в.о генерального директора з 22.12.2015 по 03.03.2016 –Пахомов С.А.; т.в.о. генерального директора - Стасюк В.Г. з 03.03.2016 по 02.06.2016, Пахомов С.А. - з 03.06.2016 по 21.11.2016, з 16.12.2016 по 26.06.2018, Климченко О.М. з 22.11.2016 по 15.12.2016, з 27.06.2018 по 29.10.2018, в.о. генерального директора Пахомов С.А. з 30.10.2018 по теперішній час) **допущено факти закупівлі продукції ДП «Селидіввугілля» за завищеними цінами, що призвело до непродуктивних витрат на загальну суму 153 754 971,1 гривень, які в подальшому включені до собівартості вугільної продукції.**

2.2.1.8. Діюча система внутрішнього контролю та її організація може бути недостатньою для попередження порушень та недоліків

Дослідження питання діючої системи внутрішнього контролю та її організації проведено відповідно Методичним рекомендацій щодо здійснення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними

органами контролю за станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, затвердженими наказ Державної аудиторської служби України від 14.08.2018 № 177.

З огляду на результати державного фінансового аудиту протягом періоду аудиту керівництвом ДП «Селидіввугілля» не в повній мірі здійснювався комплекс заходів з метою запобігання окремих негативних наслідків, які виникли в результаті діяльності, про що свідчить інформація, викладена у попередніх розділах звіту.

Основні контрольні функції протягом 2016, 2017, січня-листопада 2018 років здійснювались в межах посадових обов'язків осіб, які забезпечують здійснення й документальне оформлення та облік господарських операцій.

При цьому, організація внутрішнього контролю потребує покращення з урахуванням недоліків встановлених в ході аудиту.

Виконуючі обов'язки генерального директора ДП «Селидіввугілля» призначені на посаду відповідно наказів Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21.12.2015 № 208-к/к, від 02.03.2016 № 37-к/к, від 03.03.2016 № 39-к/к, від 03.06.2016 № м75-к/к, від 03.06.2016 № 76-к/к, від 21.11.2016 № 151-к/к, від 21.11.2016 № 152-к/к, від 15.12.2016 № 162-к/к, від 15.12.2016 № 163-к/к, від 25.06.2018 № 75-к/к, від 25.06.2018 № 76-к/к, від 29.10.2018 № 101-к/к, від 29.10.2018 № 102-к/к, від 12.12.2018 № 119-к/к в той час, як діюче законодавство та пункти 6.2 Статуту ДП «Селидіввугілля» передбачають укладання контракту з керівником державного підприємства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.1995 № 597 «Про типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності» (далі - Постанова 597) на виконання Указу Президента України від 19 червня 1995 № 459 (далі Указ 459), з метою посилення контролю за ефективним використанням і збереженням майна, що перебуває у державній власності, Кабінет Міністрів України затвердив типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності.

Відсутність контракту з керівником державного підприємства та відсутність звітування про виконання показників, передбачених контрактом послаблює внутрішній контроль.

На Підприємстві в наявності наказ про облікову політику, який діяв в періоді аудиту. Підприємство у своїй діяльності керувалось положеннями про організацію бухгалтерського обліку ДП «Селидіввугілля», яке затверджено наказом генерального директора ДП «Селидіввугілля» «Про облікову політику» від 13.07.2011 № 177 із змінами та доповненнями внесеними наказом від 07.09.2015 № 150, яким передбачено сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності.

Структура і штати ДП «Селидіввугілля» містять контрольно-ревізійний відділ підприємства. Крім того, контроль за виробничою та фінансово-господарською діяльністю генерального директора підприємства здійснює орган управління майном – Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, що передбачено пунктом 6.2 Статуту ДП «Селидіввугілля».

За період з 01.01.2015 по 31.01.2018 Департаментом внутрішнього аудиту Міністерства енергетики та вугільної промисловості України було проведено плановий внутрішній аудит оцінки підприємств вугледобувної промисловості, в тому числі по ДП «Селидіввугілля», за результатами якого складено звіт № 04-18 від 09.02.2018.

Аудиторська група оцінювала причини критичного фінансового стану вугільної галузі, негативних тенденцій щодо зменшення видобутку вугілля та виробництва вугільного концентрату, збиткової діяльності вугледобувних підприємств, втрати державного майна, маючи за ціль аудиту - надання оцінки ефективності діяльності підприємств вугледобувної промисловості, зокрема, щодо видобутку вугілля, використання бюджетних коштів, максимального використання внутрішніх резервів, виявлення факторів ризику, а також джерел і резервів удосконалення управління діяльністю підприємств, встановити причини, які стримують розвиток вугільної галузі, проблеми в діяльності її підприємств, надати обґрунтовані рекомендації для усунення наявних порушень, проблем і недоліків та запобігання їх у подальшому.

В ході аудиту було досліджено ефективність організаційної структури вугільної галузі, планування діяльності та стан виконання планових завдань, вплив на діяльність підприємств законодавства, стан їх забезпеченості сировинною та матеріально-технічною базами, дотримання вимог нормативних документів, цінову політику та ринки збуту.

З метою дослідження цих питань було використано такі методичні прийоми та процедури внутрішнього аудиту, як документальна та фактична перевірка, обстеження, візуальні огляди, обмірювання, перевірка механічної точності, підтвердження, опитування.

Дослідженням підтверджено: невиконання підприємствами вугільної галузі основних виробничих завдань, сталу тенденцію щодо зменшення обсягів видобутку вугілля, темпів проведення розкривних та підготовчих гірничих виробок, не виконання завдання з вводу в дію нових очисних вибоїв (лав) у зв'язку з відсутністю підготовлених до видобутку запасів, зменшення діючих очисних вибоїв, зростання собівартості товарної вугільної продукції, негативний фінансовий стан державних підприємств та товариств. Так, збитки за результатами фінансово-господарської діяльності вугледобувних підприємств склали: у 2017 році - 4,1 млрд грн, перевищення обсягів

зобов'язань наявної дебіторської заборгованості: у 2017 році у 4,8 разів; рівень зносу основних засобів вугледобувних підприємств коливається в межах від 30% до 75%.

Причинами критичного фінансового стану вугільної галузі, негативних тенденцій щодо зменшення видобутку вугілля та виробництва вугільного концентрату, збиткової діяльності вугледобувних підприємств, втрати державного майна є перебування 58 вугледобувних підприємств на території не підконтрольній українській владі, перевищення собівартості товарної вугільної продукції над цінами її реалізації, неможливість вугледобувних підприємств самостійно визначати та впливати на кон'юнктуру ринку щодо збільшення ціни реалізації, недостатність обігових коштів, незважаючи на постійну державну підтримку вугільної галузі, відсутність інвестицій, складність отримати кредитні кошти у зв'язку з ризиком їх не повернення через негативне фінансове становище державних підприємств, недосконалість законодавства про збір та облік ЄСВ, яким передбачається погашення суми недоїмки, штрафних санкцій та пені за рахунок поточних платежів по цьому податку, редакція чинних на даний час нормативних актів, які передбачають поновлення дії спеціальних дозволів, за умови обов'язкового погашення заборгованості по рентній платі. Вплив на ефективність діяльності підприємств вугледобувної промисловості має також зміна стратегічних напрямів розвитку галузі в частині реорганізації вугледобувних та інших державних підприємств галузі та організації ринку збуту вугільної продукції, затверджені програмними документами.

За умови недостатності бюджетних коштів на технічне переоснащення та оновлення гірничошахтного обладнання, власних обігових коштів, підприємствами не вживалися заходи щодо оптимізації витрат, зменшення собівартості. При цьому, встановлюються максимальні оклади та премії при не виконанні виробничих завдань, а також закуповуються товари, роботи, послуги за завищеними цінами та з порушенням законодавства.

Аудиторськими дослідженням діяльності підприємств вугільної галузі за 2015-2017 роки підтверджено порушення вимог законодавства, недоліки управлінської діяльності, ризики втрати активів на загальну суму 13 644,79 млн грн, з них порушень, що мали вплив на фінансовий результат діяльності, а саме: втрату доходів підприємствами галузі в загальній сумі 1 820,1 млн грн та здійснення незаконних, зайвих витрат в загальній сумі 2 324,59 млн грн, крім того: не виконання показників фінансових планів в частині перевищення доходів (2 715,4 млн грн), та затвердженого обсягу витрат (3 105,7 млн грн), порушення законодавства про закупівлі (1 850,0 млн грн), здійснення оплати вартості вугільної продукції не у грошовій формі (359,8 млн грн), ризик зростання витрат на послуги збагачення і, як наслідок, собівартості готової товарної продукції у 2018 році (242,0 млн грн), погашення кредиторської заборгованості за договорами переуступки боргу замість здійснення в

першочерговому порядку оплати праці працівників (41,51 млн грн), втрати активів у вигляді гірничошахтного обладнання (54,4 млн грн) та вугільної продукції не поверненої збагачувальними фабриками (29,44 млн грн), нецільове використання бюджетних коштів (42,83 млн грн), порушення ведення бухгалтерського обліку щодо не відображення кредиторської заборгованості за електроенергію (9,5 млн грн), інше.

З метою підвищення ефективності діяльності підприємств вугільної галузі аудиторською групою надано рекомендації наведені у розділі V звіту «Рекомендації», зокрема: ініціювати внесення змін до законів щодо: спрощення процесу переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами, не зарахування поточного ЄСВ в погашення заборгованості по штрафних санкціям за несвоєчасну сплату цього податку, формування структури ДП «Національна вугільна компанія» із перспективних шахт, повернення державним підприємствам промислових запасів вугілля, які належали їм раніше та були передані у використання приватним структурам; забезпечити: повну завантаженість виробничих потужностей, ліквідацію неперспективних шахт та збиткових наукових установ, зменшення собівартості товарної вугільної продукції шляхом скорочення адміністративного персоналу та основного виробничого персоналу, який не задіяний безпосередньо у процесі видобутку вугілля та проведення гірничих виробок, оптимізацію витрат на утримання апаратів управління з урахуванням виконання основних виробничих завдань та отриманого фінансового результату, реалізацію вугільної продукції за прямими договорами з кінцевими споживачами за цінами, які враховуватимуть середню собівартість вугільної продукції по галузі, проведення претензійно-позовної роботи щодо повернення боргів вугледобувним підприємствам та відшкодування всіх втрат, закупівлю товарів, робіт та послуг з дотриманням чинного законодавства, не допускати закупівель за завищеними цінами, впровадження заходів з енергозбереження, передачу у комунальну власність об’єктів соціальної сфери тощо.

В ході державного фінансового аудиту за період з 01.01.2016 по 30.11.2018 дослідженням встановлено наступне.

Внаслідок невжиття заходів по розірванню договору та стягненню заборгованості з ТОВ «Шахта «Росія» за утримання в належному стані гірничих виробок призвело до непродуктивних витрат Підприємства на суму 6 192,6 тис. грн, які станом на 30.11.2018 року не відшкодовані.

Також, за період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції стороннім фізичним та комерційним юридичним особам по ціні нижчий від собівартості втрачені доходи (упущені вигоди) на загальну суму 379 466,66 тис. гривень.

Крім того, внаслідок здійснення поставки вугільної продукції з порушення умов договорів без отримання попередньої оплати, не проведення претензійно-позовної роботи ДП «Селидіввугілля» наслідком чого стало утворення дебіторської заборгованості щодо якої існує невпевненість її погашення боржником у сумі 75 099, 05 тис. гривень.

Дослідженням встановлено факт придбання комбайну після капітального ремонту УКД 200-250 без ВСПК вартістю 12 780,00 тис. грн та не використання його у виробничому процесі тривалий час (понад 1 рік); проведення капітального ремонту конвеєра СП26У, який повністю оплачено в сумі 30 715,0 тис. гривень, за наявності заборгованості по заробітній платі, який знаходиться на відповідальному зберіганні у Виконавця робіт та не використовується у виробничому процесі, що свідчить про відсутність нагальної потреби у придбанні відповідного обладнання, капітальному ремонті обладнання, призводить до відволікання обігових коштів та непродуктивних витрат Підприємства.

Встановлено факти закупівлі продукції ДП «Селидіввугілля» за завищеними цінами, що призвело до непродуктивних витрат на загальну суму 153 754,97 тис. гривень, які в подальшому включені до собівартості вугільної продукції.

Відповідно до Положення про контрольно-ревізійний відділ ДП «Селидіввугілля», а з липня 2018 року відділ внутрішнього аудиту ДП «Селидіввугілля», затвердженого в.о. генерального директора, відділ є самостійним структурним підрозділом, створюється і ліквідується за рішенням генерального директора Підприємства. Відділ у своїй діяльності керується чинним законодавством України, Статутом, правилами внутрішнього трудового розпорядку, правилами і стандартами документаційного забезпечення управління, іншими нормативними документами, розпорядженнями генерального директора Підприємства та цим Положенням (п.1.5). Відділ організує свою роботу на основі одноособовості з установленням персональної відповідальності посадових осіб відділу за стан справ на дорученій ділянці роботи, виконання ними певних завдань і функцій. Одноособовість поєднується з колегіальним обговоренням питань, що входять до компетенції відділу (п.1.9).

Основними завданнями відділу внутрішнього аудиту є: проведення аудиту діяльності Підприємства, відокремлених підрозділів та надання об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій генеральному директору Підприємства щодо: стану активів, виробничо - господарської діяльності та фінансової дисципліни; дотримання внутрішніх правил і процедур; удосконалення системи управління. Запобігання фактам незаконного, неефективного та не результативного використання грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних засобів на відокремлених підрозділах.

Відповідно до встановлених завдань відділ внутрішнього аудиту проводить оцінку: ефективності функціонування системи внутрішнього контролю; ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах; стану збереження активів та інформації; стану управління державним майном; правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової звітності.

Відділ контролює: фінансово-господарську діяльність відокремлених підрозділів. Дотримання фінансово - бюджетної та кошторисної дисципліни, ефективність і цільове використання коштів. Збереження державного майна, коштів та матеріальних цінностей. Ефективність використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, своєчасність документального оформлення господарських операцій, повноту виявлення та мобілізації внутрішньогосподарських резервів, причини невиробничих витрат і втрат. Економічний стан відокремлених підрозділів Підприємства, виконання виробничих та фінансових планів, законність здійснення операцій. Правильність та достовірність ведення бухгалтерського обліку і звітності, фінансових, кредитних і розрахункових операцій, повноту і своєчасність виконання зобов'язань перед бюджетом. Правильність списання сировини, палива, інших матеріальних цінностей, тепло- та електроенергії на витрати виробництва, повноту оприбуткування виробленої товарної та готової продукції. Дотримання встановленого порядку ведення касових операцій, відповідність записів у банківських виписках оригіналам документів, що зберігаються в банках. Виконання виробничих і господарських планів, кошторисів і зобов'язань, планів з реалізації, праці, прибутку, капітального будівництва, нової техніки і матеріально-технічного постачання. Дотримання порядку встановлення та застосування цін і штрафів. Виконання стану впровадження аудиторських рекомендацій за результатами планового (позапланового) внутрішнього аудиту діяльності відокремлених підрозділів. Дотримання у відокремлених підрозділах Підприємства чинного законнодавства, наказів, розпоряджень, інструкцій, інших установчих та нормативних матеріалів Підприємства, що стосуються діяльності внутрішнього аудиту.

Кадровий склад контрольно-ревізійного відділу згідно штатного розкладу 3 одиниці (начальник відділу, заступник начальнику відділу, головний економіст), фактично 2 одиниці (начальник відділу, заступник начальнику відділу).

За даними звіту про контрольно-ревізійну роботу (внутрішній аудит) по ф. №1 – КРП квартальна) по ДП «Селидіввугілля» встановлено наступне.

За 2016 рік контрольно-ревізійним відділом було проведено **7** планових ревізій (ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська», ВП «Автобаза», ВП «Вуглезбут», ВП «Шахта «Курахівська», ВП «Управління постачання», ВП «Шахта «Росія», ВП «Шахта «Україна») та **5** цільових перевірок, 4 з яких отримували

бюджетні кошти (ВП «Шахта «1/3 Новогродівська» взаєморозрахунки з ВК «Вуглереструктурізація», ВП «Шахта «1/3 Новогродівська», ВП «Шахта Росія», ВП «Шахта Україна», ВП «Шахта Курахівська» - перевірка укладених договорів, ВП «Автобаза» - перевірка окремих питань фінансово – господарської діяльності, ВП «Шахта «1/3 Новогродівська» - перевірка нарядної системи та дотримання «Положення про табельний облік», ВП «Шахта Україна» - використання ГШО та розслідування аварій на машинах і механізмах.

За результатами перевірок протягом 2016 року виявлені порушення фінансово-бюджетної дисципліни на загальну суму 5 419,04 тис. гривень, з них що призвели до втрат фінансових чи матеріальних ресурсів на суму 74,12 тис. грн, з яких відшкодовано в сумі 14,75 тис. грн, що не призвело до втрат фінансових чи матеріальних ресурсів на суму 5 344,92 тис. гривень,з яких усунено на суму 686,48 тис. грн.). Винним особам винесено догани.

За 2017 рік - проведено 7 планових ревізій: ВП «ВУ «Теплофікація», ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська», ВП «Шахта Курахівська», ВП «Шахта Котляревська», ВП «Автобаза», ВП «Технічний контроль якості», ВП «Вуглезбут», проведено 3 цільові перевірки (контроль за усуненням порушень виявлених іншими контролюючими органами; участь у роботі комісій по ліквідації основних засобів по ДП «Селидіввугілля»);

За результатами перевірок протягом 2017 року виявлені порушення фінансово-бюджетної дисципліни на загальну суму 3 627,28 тис. гривень, з них що призвели до втрат фінансових чи матеріальних ресурсів на суму 517,8 тис. грн., з яких відшкодовано в сумі 35,7 тис. грн, що не призвело до втрат фінансових чи матеріальних ресурсів на суму 3 109,48 тис. гривень, з яких усунено на суму 143,44 тис. гривень. Винним особам винесено догани.

За 11 місяців 2018 року контрольно-ревізійним відділом (відділом внутрішнього аудиту) було проведено 4 планових ревізії в ВП «Управління постачання», ВП «Охорона», ВП «Шахта «Україна», ВП «Шахта 1/3 «Новогродівська». За результатами перевірок виявлені порушення фінансово-бюджетної дисципліни на загальну суму 14 254,46 тис. грн, в тому числі встановлено порушень, що призвели до втрат на суму 3 974,85 тис. грн., які не відшкодовані та порушення фінансово-бюджетної дисципліни, що не призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів усього на суму 10 279,61 тис. грн, з яких усунено на суму 39,61 тис. гривень. Притягнуто до дисциплінарної відповідальності 3 осіб шляхом винесення догани.

Пунктом 9.1 Статуту керівник **Підприємства** несе персональну відповідальність за додержання порядку ведення і достовірність обліку, статистичної, фінансової та податкової звітності. Порядок, форма та обсяг інформації, що надається Уповноваженому органу управління **Підприємством**, визначається Уповноваженим органом управління.

Висновок: з урахуванням недоліків встановлених в ході аудиту рекомендовано систему внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту Підприємства спрямувати на налагодження (поліпшення функціонування).

ІІІ. Висновки

Результати державного фінансового аудиту діяльності ДП «Селидіввугілля» за період з 01.01.2016 по 30.11.2018 засвідчили, що Підприємством не досягнуто мети виконання Статутних завдань, результатом чого є отримання валового прибутку. За результатами діяльності отримано збиток за 2016 рік в сумі 223 649,0 тис. грн, за 2017 рік - в сумі 396 391,0 тис. грн, за 9 місяців 2018 року – 403 770,0 тис. гривень.

Аналіз фінансово-господарської діяльності Підприємства за сукупністю коефіцієнтів, що характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність, протягом 2016-2018 років свідчить про залежність від зовнішніх джерел, за результатами аналізу основних фінансових показників діяльності за 2016 – 2017 роки встановлено збитковість діяльності Підприємства та стабільне погіршення основних фінансово економічних показників, що свідчить про падіння ділової активності Підприємства.

За наслідками аудиту встановлено ряд чинників, як зовнішнього так і внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання Підприємством доходів, обґрунтованості та повноти понесених витрат, достовірності їх відображення в обліку та звітності і правильності формування фінансових результатів.

Зовнішній фактор ризику:

Дослідженням питання встановлено, що протягом останніх трьох років Підприємством не виконувався план з видобутку вугілля. Фактичний обсяг видобутку вугілля становить в розмірі 78,6 % – 96,1 % від планового, та на протязі періоду 2016 – 2018 років разом з плановим обсягом має тенденцію до зменшення. Причиною зменшення обсягів видобутку вугілля є відсутність дозволів на розробку нових вугільних родовищ та обмаль обігових коштів на їх освоєння. У 2016 році виробнича потужність 4-х шахт ДП «Селидіввугілля» складає 2525 тис.тонн , план видобутку рядового вугілля на 2016 рік складає 1450 тис. тонн. Промислові запаси складають 246,471 млн.тонн. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. У 2017 році виробнича потужність 4-х шахт складає 1845 тис. тонн, план видобутку рядового вугілля на 2017 рік складає 1031 тис. тонн. Промислові запаси складають 245,441 млн тонн. В роботі знаходиться 5 шахтопластів. У 2018 році виробнича

потужність 4-х шахт складає 1845 тис. тонн. План видобутку рядового вугілля на 2018 рік складає 673 тис. тонн. Промислові запаси складають 245,441 млн тонн. В роботі знаходиться 5 шахтопластів.

Оцінка ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами у досліджуваному періоді має значення (-1), що свідчить про незадовільний рівень управління Підприємства. За результатами проведеного попереднього аналізу основних фінансових показників діяльності за 2016 – 2017 роки встановлено збитковість діяльності Підприємства, стабільне погіршення основних фінансово економічних показників, що свідчить про падіння ділової активності Підприємства.

Загальна проектна потужність діючих шахт ДП «Селидіввугілля» складає 3 950,0 тис тонн на рік, в той час як виробнича потужність складає 1 845,0 тис тонн і встановлена лише на рівні 46,7% від проектної з огляду на прогресуюче старіння шахтного фонду, відсутності реконструкції, роботу в складних гірничо-геологічних умовах, відсутності коштів на модернізацію та технічне оснащення. В разі виконання підприємствами плану з освоєння виробничих потужностей, які затверджено відповідно до наданих ними розрахунків та погоджено з Міненерговугілля, додатковий обсяг видобутку вугілля мав скласти 1 045,9 тис. тонн, шо дало б змогу отримати 2 106 600,0 тис. грн фінансових ресурсів.

За період січень 2016-листопад 2018 ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції Операторам Оптового ринку за ціною нижчою від собівартості втрачені доходи на загальну суму 1 594 762, 96 тис. гривень.

Внутрішні фактори ризику:

Внаслідок невжиття заходів по розірванню договору та стягненню заборгованості з ТОВ «Шахта «Росія» за утримання в належному стані гірничих виробок призвело до непродуктивних витрат державного підприємства на суму 6 192,6 тис. грн, які станом на 30.11.2018 року не відшкодовані.

Дослідженням встановлено, що за період січень 2016-листопад 2018 роки ДП «Селидіввугілля» та його відокремлені підрозділи внаслідок реалізації вугільної продукції стороннім комерційним юридичним особам по ціні нижчий від собівартості втрачені доходи (упущені вигоди) на загальну суму 379 466,66 тис. гривень.

Також, внаслідок здійснення поставки вугільної продукції з порушення умов договорів без отримання попередньої оплати, не проведення претензійно-позовної роботи ДП «Селидіввугілля» наслідком чого стало утворення дебіторської заборгованості щодо якої існує невпевненість її погашення боржником у сумі 75 099,05 тис. гривень.

Крім того, дослідженням встановлено факт придбання комбайну після капітального ремонту УКД 200-250 без ВСПК вартістю 12 780,00 тис. грн та не використання його у виробничому процесі тривалий час понад 1 року; проведення капітального ремонту конвеєра СП26У, який повністю оплачено в сумі 30 715,0 тис. гривень, за наявності заборгованості по заробітній платі, який знаходиться на відповідальному зберіганні у Виконавця робіт та не використовується у виробничому процесі, що свідчить про відсутність нагальної потреби у придбанні відповідного обладнання, капітальному ремонті обладнання, призводить до відволікання обігових коштів та непродуктивних витрат Підприємства.

Внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівника (т.в.о генерального директора Пахомов С.А.з 22.12.2015 по 03.03.2016; Стасюк В.Г. з 03.03.2016 по 02.06.2016, Пахомов С.А. - з 03.06.2016 по 21.11.2016, з 16.12.2016 по 26.06.2018, Климченко О.М. з 22.11.2016 по 15.12.2016, з 27.06.2018 по 29.10.2018, в.о. генерального директора Пахомов С.А. з 30.10.2018 по теперішній час) допущено факти закупівлі продукції ДП «Селидіввугілля» за завищеними цінами, що призвело до непродуктивних витрат на загальну суму 153 754, 97 тис. гривень, які в подальшому включені до собівартості вугільної продукції.

Система внутрішнього контролю підприємства потребує покращення з урахуванням недоліків встановлених в ході аудиту. Виконуючий обов'язки генерального директора ДП «Селидіввугілля» призначений на посаду відповідно наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України в той час, як діюче законодавство та пункти 6.2 Статуту ДП «Селидіввугілля» передбачають укладання контракту з керівником державного підприємства.

Відсутність контракту з керівником державного підприємства та відсутність звітування про виконання показників, передбачених контрактом послаблює внутрішній контроль.

IV.РЕКОМЕНДАЦІЇ

З метою покращення ефективності фінансово-господарської діяльності ДП «Селидівугілля» управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області рекомендує здійснити заходи щодо подальшого удосконалення ефективності управління коштами і майном Підприємства з метою подальшого покращення фінансових результатів його діяльності. Результати аудиторського дослідження розглянути на нараді ДП «Селидіввугілля». Враховуючи ряд недоліків та зауважень, які мають місце при здійсненні Підприємством господарської діяльності, про що визначено в

аудиторському звіті, посилити внутрішній контроль за здійсненням господарських операцій за напрямами роботи.

На рівні ДП «Селидіввугілля»

1. Ліквідувати дебіторську заборгованість ТОВ «Шахта Росія» шляхом укладання договорів на постачання ТОВ «Шахта Росія» обладнання та інших товарно-матеріальних цінностей та проведення взаємозаліку на загальну суму 6 192,9 тис. гривень.

2. З метою зменшення видатків на обслуговування виробок за договором з ТОВ «Шахта Росія» провести силами ВП «Шахта Котляревська» ДП «Селидіввугілля» ізоляцію другого південного вентиляційного штреку північного похилу 2 ступеню пласта L1 та другого південного конвеєрного штреку північного похилу II ступеню пласта L1.

3. Зменшити постійні витрати підприємства шляхом економії на енергоресурсах (постачання теплової енергії, електропостачання), що надасть реальну спроможність ДП «Селидіввугілля» отримати менший збиток, а й можливо прибуток.

4. Вжити заходів по ліквідуванню дебіторської заборгованості шляхом призначення відповідальної особи (осіб), комісії, проведення позовної роботи, тощо, а саме:

- створити постійно діючу комісію по роботі з існуючою дебіторською заборгованістю за для її зменшення та упередження виникнення в майбутньому на рівні ДП «Селидіввугілля» та затвердити склад комісій;

- комісійно розробити окремі положення, затвердити регламент в якому чітко прописати дії та документи, зазначити часові обмеження для виконання певних дій та підготовки належних документів, призначити відповідальних осіб на кожному етапі процесу, на яких покласти контроль для досягнення кінцевого результату;

- закріпити відповідальність учасників процесу як за виконанням дій так і за здійсненням контролю у посадових інструкціях, передбачивши як дисциплінарну так і матеріальну відповідальність;

- запровадити створення відповідної комісії в кожному відокремленому підрозділі державного підприємства;

- з метою оцінки дієвості механізму призначити відповідальних за проведення моніторингу, а також розробити систему стимулюючих та/ або заохочувальних заходів.

5. Отримати замовлені комплектуючі для придбаного комбайну після капітального ремонту УКД 200-250 без ВСПК вартістю 12 780,00 тис. грн: (винесена система подачі (ВСПК) – 2 одиниці; тяговий ланцюг 26х92 до комбайна УКД200-250-200м; направляючі балки СП26У під комбайн УКД200-250 - 133 од; леміхи СП26У під комбайн УКД200-250 - 133 од; -

рама привода конвеєру СП26У під ВСПК - 2 од) та використовувати його у виробничому процесі. Використання комбайну УКД200-250 дозволило би зменшити присікання бічних порід при вийманні вугілля і мати з лави вугілля високої якості.

6. Повернути відремонтований конвеєр СП26У від Виконавця робіт та відповідального зберігача ТОВ «Смарт Компані Лтд» м. Харків та використовувати його у виробничому процесі шахти.

7. Тендерно – договірному відділу посилити роботу щодо пошуку найбільш привабливих закупівельних цін шляхом проведення моніторингу як ринкових так і закупівельних цін інших вугільних підприємств України, а саме:

- призначити відповідальну особу (або осіб) з моніторингу ринкових та закупівельних цін;
- результати моніторингу щомісячно фіксовувати відповідними актами;
- здійснювати визначення вартості предмету закупівель з урахуванням даних актів моніторингу цін.

V. Додатки

1. Джерела інформації.
2. Протокол розгляду розбіжностей аудиторського звіту.
3. Розрахунки, інформація тощо.

Аудиторський звіт складено на 79 аркушах.

Керівник групи державних аудиторів,
заступник начальника
відділу контролю у галузі промисловості,
енергетики, транспорту та
фінансових послуг Н.І. Коржова

Примірник 1

Джерела інформації

1.Статут підприємства затверджено наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України № 95 від 29.04.2011 відповідно до Закону України.

2. Фінансові плани за 2016, 2017, 9 місяців 2018 роки.

3. Звіти про виконання фінансових планів за 2016, 2017, 9 місяців 2018 роки.

4. Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4781 від 18.11.2008 на підставі наказу від 28.04.2012 № 174, підписаний начальником Управління з надання надр у користування Сушко О.В.

5. Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4780 від 28.04.2012 на підставі наказу від 28.04.2012 № 174, підписаний начальником Управління з надання надр у користування Сушко О.В.

6. Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4779 від 18.11.2008 переоформлено замість спецдозволу № 3157 від 18.09.2003, підписаний Першим заступником Міністра Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

7. Спеціальний дозвіл на користування надрами № 4778 від 18.11.2008 переоформлено замість спецдозволу № 3159 від 18.09.2003, підписаний Першим заступником Міністра Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

8. Фінансові звіти форми №1 «Баланс», форми №2 «Звіт про фінансові результати, тощо з додатками за 2016, 2017, 9 місяців 2018 роки.

9. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16.01.2003.

10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-ІУ (зі змінами).

11. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання статутному фонді яких більше 50 відсотків акцій (часток, поїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 21.06.2005 № 173.

12. Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств, затверджених Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 17.11.2011 № 719 [18].

13. Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості від 13.06.2017 № 391[19].

14. Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки,

затвердженого наказом міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205.

15. Постанова КМУ «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів» від 29.11.2006 № 1673 (далі Постанова 1673).

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.1995 № 597 «Про типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності».

17. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-ХІУ.

18. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24.05.1995 №88.

19. Закон України від 21.09.2006 № 185-V «Про управління об'єктами державної власності».

20. Закон України від 10.04.2014 №1197-VII «Про здійснення державних закупівель» (зі змінами).

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року N 20, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 лютого 2000 р. за N 85/4306.

22. Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість».

23. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».

24. Наказ Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній ті інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50% акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств».

25. Наказ Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213 «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів» та операцій і змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку» (зі змінами).

26. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.09.2014 № 1106 «Про затвердження форм документів у сфері державних закупівель».

27. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та

контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки».

28. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 за № 361 (із змінами).

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92.

30. Ефективність використання основних фондів підприємства, А. В. Череп, А. А. Клименко «Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво», 2009.

31. Ефективність використання виробничих фондів та розробка пропозицій щодо її поліпшення, І. О. Чорна «Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво», 2009.

32. Лист Департаменту вугільно-промислового комплексу Міненерговугілля України від 30.03.2018 №34.1-/111/348-18.

33. Порядок розгляду і затвердження можливих змін виробничих потужностей вугледобувних підприємств вугільної промисловості України, затверджений наказом Міністерства вугільної промисловості України від 28.11.2006 № 562.

Примірник 1

ПРОТОКОЛ
розбіжностей розгляду аудиторського звіту державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Селидіввугілля» та його відокремлених підрозділів за період з 01.01.2016 по 30.11.2018

Коржова Н.І. – заступник начальника відділу контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послугуправління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області

Кобзар Д.І. – виконуючий обов'язки генерального директора Державного підприємства «Селидіввугілля» розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності Державного підприємства «Селидіввугілля» та його відокремлених підрозділів за період з 01.01.2016 по 30.11.2018

Аудиторський звіт підписано з поясненнями, які додаються.

Заступник начальника відділу контролю промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області

__________ Н.І. Коржова

«13» березня 2019

В.о. генерального директора ДП «Селидіввугілля»

__________ Д.І Кобзар

«13» березня 2019

ПОЯСНЕННЯ

до Аудиторського звіту за результатами державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Селидіввугілля» та його структурних підрозділів за період з 01.01.2016 по 30.11.2018 від 07.03.2019 №05.05-20/01,проведеного Управлінням Східного Офісу Держаудитслужби в Донецькій області

№ Сторінки	Висновки проведеного аудиту	Заперечення
62-64	**Порушення під час формування очікуваної вартості предмету закупівель тендерним комітетом ДП «Селидіввугілля»: враховувались ціни на рівні договорів попередніх років та використовувались комерційні пропозиції підприємств - постачальнииків, що призвело до завищення ціни та є причиною зайвих витрат на закупівлю товарів за завищеними цінами.**	**Щодо завищення у 2017 році ціни під час проведення закупівлі металокріплення АП-11,2 (СВП-27) на суму 10 820 000,00 грн.** Якщо уважно проаналізувати договорів поставки №Т1/32-2017 від 18.04.2017 р. та договір поставки №Т1/43-2017 від 22.05.2017 р., які були укладені за результатами проведення публічних закупівель з переможцем торгів ТОВ «Доненергоекспорт», то в розділах «Умови поставки» та «Поставка товару» цих договорів є суттєві відмінності. Так у договорі №Т 1/32-2017 від 18.04.2017 р., який доречи був укладений на місяць раніше іншого, поставка узгодженої партії товару здійснюється протягом 10 робочих днів з моменті замовлення (5 робочих днів - у договорі поставки №ТІ/43-2017 від 22.05.2017 р.), а розрахунки за узгоджену партію товару здійснюються протягом 120 календарних днів з моменту постачання товару (90 днів - у договорі поставки №Т1/43-2017 від 22.05.2017 р.). Це безумовно могло відобразитись на ціні за одиницю поставленого товару. Крім того, ріст вартості предмету закупівлі можна пояснити зростанням в період квітень-травень 2017 р. цінових пропозицій на ринку металу як основної сировини для виробництва металокріплення АП-11,2. **Щодо завищення у 2016-2017 роках ціни під час проведення закупівлі стрічки конвеєрної на суму 43 130 666,70 грн.** Для зрівняння можна розглянути договір від 09.06.2017 р. №173 укладеного за результатами відкритих торгів між ДП «Львіввугілля» та ПрАТ «БЕРТ!» на постачання аналогічної продукції - стрічки конвеєрної гумотканниної. Так ціна стрічки конвеєрної ШР-800-800х4-ЕР-200-4.0/2.0-ТГ-У5 по договору поставки від 26.12.2016 р. Т1/63-

		2016 укладеного між ДП «Селидіввугілля» та ТОВ «Ерлайт» складає 1657,00 грн. за один метр, а ціна на аналогічний товар – стрічку конвеєрну гумотканнину шахтну ШГВГ-800-800-4-ЛП-4,5-3,5 по договору від 09.06.2017 р. №173 після перерахунку складає 1920 грн. за ту саму одиницю виміру. Так само, ціна стрічки конвеєрної ШР-1000-1000х5-ЕР-200-4.0/2.0-ТГ-У5 по договору поставки від 26.12.2016 р. Т1/63-2016 укладеного між ДП «Селидіввугілля» та ТОВ «Ерлайт» складає 2175,00 грн. за один метр, а ціна на аналогічний товар – стрічку конвеєрну гумотканнину шахтну ШГВГ-1000-1000-5-ЛП-4,5-3,5 по договору від 09.06.2017 р. №173 складає 2400,00 грн. Таким чином, ДП «Селидіввугілля» всупереч висновкам органу аудиту здійснювало закупівлю стрічки конвеєрної по ціні значно меншої ніж та по якій закупали таку саму продукцію інші підприємства вугледобувної промисловості. **Щодо завищення ціни у 2016-2017 роках під час проведення закупівлі рудстояка круглого хвойних порід на суму 12 796 025,00 грн.** До моменту проведення процедур закупівель і укладання на підставі результатів їх проведення тендерних договорів постачальник ФОП Качейшвілі Г.Ю. постачав на потреби відокремлених підрозділів ДП «Селидіввугілля» рудстояк круглий хвойних порід за ціною 950,00 грн. за куб.м. Але на момент початку проведення тендерних процедур, у тому числі через систему електронних торгів Prozorro, учасник-переможець ФОП Качейшвілі Г.Ю. запропонував ціну на рудстояк круглий хвойних порід Ø10-20 см у розмірі 1329,00 грн. за куб.м. Це рішення він мотивував тим, що на ринку лісоматеріалів зросла закупівельно-оптова ціна, пройшло підвищення цін на паливо, електроносії, підвищилась мінімальна заробітна плата. Крім цього, додатково пояснюємо, що для практичної реалізації функції по проведенню моніторингу цін, визначення середньоринкових цін на товари, роботи, послуги, а також з метою об'єктивного формування показників очікуваної вартості при проведенні процедур закупівель у складі Державного підприємства «Селидіввугілля» діє спеціальний структурний підрозділ - відділ планування та моніторингу цін, на який був покладений обов'язок по проведенню моніторингу цін на товари, роботи і послуги для

		формування очікуваної вартості предмета закупівлі. За час своєї роботи відділом по моніторингу цін Державного підприємства «Селидіввугілля» під час вивчення ринків товарної продукції та інформації отриманої від суб'єктів господарчої діяльності сформована на постійній основі база даних цінових пропозицій постачальників (виробників) товарів, робіт і послуг, що закуповується підприємством. При цьому слід зазначити, що ці дані постійно коректуються у зв'язку зі впливом факторів кон'юктури ринку на цінові показники окремо взятих груп товарів.
64-65	**Порушення під час перевірки дотримання відповідності тендерної документації вимогам ст.22 Закону України «Про публічні закупівлі» по відкритим торгам із закупівлі «Насосна станція СНД200 (або еквівалент) для ВП «Шахта «Україна») (інформація розміщена в інформаційно-телекомунікаційній системі Prozorro за номером ID: UA-2017-07-03-000819-b), відкритих торгів із закупівлі «Насосна станція СНД200 (або еквівалент) для ВП «Шахта «Курахівська») (інформація розміщена в інформаційно-телекомунікаційній системі Prozorro за номером ID: UA-2017-07-03-000790-b) та відкритих торгів із закупівлі «Вогнегасник водяний шахтний закачаний ВВШ-9(з) (або еквівалент); вогнегасник порошковий ВП-8 (або еквівалент)» (інформація розміщена в інформаційно-телекомунікаційній системі Prozorro за номером ID: UA-2018-04-13-000965-c), що призвело до зайвого витрачання державних коштів.**	Тендерний комітет Державного підприємства «Селидіввугілля» повідомляє про те, що Закон України "Про публічні закупівлі" (далі - Закон) установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади. Ураховуючи вимоги пункту 29 частини першої статті 1 Закону, тендерна документація розробляється та затверджується замовником і повинна містити перелік складових, визначених частиною другою статті 22 Закону, зокрема інформацію про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, у тому числі відповідну технічну специфікацію (у разі потреби - плани, креслення, малюнки чи опис предмета закупівлі). При цьому технічна специфікація повинна містити: детальний опис товарів, робіт, послуг, що закуповуються, у тому числі їх технічні та якісні характеристики; вимоги щодо технічних і функціональних характеристик предмета закупівлі у разі, якщо опис скласти неможливо або якщо доцільніше зазначити такі показники; посилання на стандартні характеристики, вимоги, умовні позначення та термінологію, пов'язану з товарами, роботами чи послугами, що закуповуються, передбачені існуючими міжнародними або національними стандартами, нормами та правилами. Технічна специфікація не повинна містити посилання на конкретну торговельну марку чи фірму, патент, конструкцію або тип предмета закупівлі, джерело його походження або виробника. У разі якщо таке посилання

		є необхідним, воно повинно бути обґрунтованим, а специфікація повинна містити вираз "або еквівалент". Технічні, якісні характеристики предмета закупівлі повинні передбачати необхідність застосування заходів із захисту довкілля. Ураховуючи викладене, замовник самостійно визначає необхідні технічні характеристики предмета закупівлі виходячи зі специфіки предмета закупівлі, керуючись принципами здійснення закупівель та з дотриманням законодавства в цілому. З огляду на вищезазначене, Закон не обмежує права замовника закупівлі встановлювати відносно предмету закупівлі вимоги, які замовник , вважає необхідні, в т.ч. з точки зору ефективності застосування та/або досвіду використання тієї чи іншої продукції (товару) у своїй діяльності, а також особливостей організації безпосередньо тих процесів, в яких така продукція використовується, з огляду на конкретні умови та обставини, за яких такі процеси відбуваються. Тендерна документація по закупівлі товару «Насосна станція СНД200 (або еквівалент) для ВП «Шахта «Україна») за номером UA-2017-07-03-000819-b, по закупівлі товару «Насосна станція СНД200 (або еквівалент) для ВП «Шахта «Курахівська») за номером UA-2017-07-03-000790-b, по закупівлі товару «Вогнегасник водяний шахтний закачаний ВВШ-9(з) (або еквівалент); вогнегасник порошковий ВП-8 (або еквівалент)» за номером UA-2018-04-13-000965-c містить Додаток 4 «Опис та технічні вимоги до предмету закупівлі», форма і зміст якого повністю відповідає вимогам встановленим частиною другою статті 22 Закону, в тому числі щодо наявності технічної специфікації до предмету закупівлі. Зокрема, технічна специфікація містить опис товару, що закуповується замовником, вказана нормативно-технічна документація, якій повинен відповідати предмет закупівлі, технічні характеристики товару, посилання на стандарти, яким повинен відповідати товар, а також посилання на застосування заходів щодо захисту навколишнього середовища, передбачені законодавством

		України під час виконання учасником будь-яких заходів, пов'язаних з виконанням своїх обов'язків з постачання замовнику зазначеного в даній тендерній документації предмета закупівлі. Разом з тим, згідно частини першої статті 23 Закону фізична/юридична особа має право не пізніше ніж за 10 днів до закінчення строку подання тендерної пропозиції звернутися через електронну систему закупівель до замовника за роз'ясненнями щодо тендерної документації та/або звернутися до замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення процедури закупівлі. Відповідно до частини другої статті 23 Закону замовник має право з власної ініціативи чи за результатами звернень або на підставі рішення органу оскарження внести зміни до тендерної документації. Зазначаємо, що по вищезазначеним закупівлям товарів жодного звернення або вимоги від учасників до електронної системи закупівель не поступало. Отже з одного боку, замовником під час розробки тендерної документації було дотримано усі принципи здійснення публічних закупівель, установлених Законом, зокрема не встановлено дискримінаційних критеріїв щодо учасників, а з іншого, встановлені технічні та якісні вимоги до предмету закупівлі повністю відповідають нормам чинного законодавства.
65-66	**Порушення під визначення відповідності поданих тендерних пропозицій учасників торгів умовам тендерної документації замовника по відкритим торгам з публікацією англійською мовою під час закупівлі під час закупівлі товару «Гірничоріжучий інструмент» (інформація розміщена в інформаційно-телекомунікаційній системі Prozorro за номером ID: UA-2017-01-25-000883-а).**	Згідно пункту 3 Додатку 2 тендерної документації замовника ДП «Селидіввугілля» по закупівлі гірничоріжучого інструменту за номером UA-2017-01-25-000883-а учасник закупівлі для підтвердження кваліфікаційної вимоги «Досвід виконання аналогічного договору» повинен надати у складі своєї пропозиції копію 1-ого договору зі специфікаціями, а також копії підтверджуючих документів (акти приймання-передачі або видаткові накладні або акти виконаних робіт по договору. Учасником закупівлі ТОВ «ТЕХПОСТАВКА» у складі пропозиції були надані видаткові

		накладні, які підтверджують досвід виконання аналогічного договору (файл «Довідка виконання аналог договорів.PDF). Крім того, цим же учасником була надана довідка, що він не має заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) (файл «Довідка відсутності підстав відмови.PDF). Таким чином, рішення тендерного комітету замовника по допуску цього учасника до аукціону є повністю законним та обґрунтованим. Згідно підпункту 4 частини 2 пункту першого розділу III тендерної документації по закупівлі гірничошахтного інструменту за номером UA-2017-01-25-000883-а до складу документів, що підтверджують повноваження посадової особи або представника учасника процедури закупівлі щодо підпису документів тендерної пропозиції відносяться не лише протокол (виписка/витяг з протоколу) засновників та наказ про призначення уповноваженої посадової особи учасника, а і інші документи, зокрема довіреність на представництво інтересів учасника або наказ про призначення директора. Таким чином, наявність у складі пропозиції учасника ТОВ «Доненергоекспорт» наказу про призначення директора замість протоколу (виписка/витяг з протоколу) засновників учасника відповідає вимогам тендерної документації замовника і не є підставою для відміни закупівлі. Виходячи із вищевикладеного, пропозиції усіх учасників закупівлі повністю відповідали умовам тендерної документації замовника та тому обґрунтовано були допущені ним до участі в електроному аукціоні.
66	**Укладення ДП «Селидіввугілля» значної кількості договорів вартістю до 200,0 тис. грн., переважна частина яких укладена з порушенням вимог ч.7 ст.2 Закону «Про публічні закупівлі», яким забороняється придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених Законом, та укладення договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур**	Серед причин здійснення протягом 2016-2018 років закупівлі товарів предмет закупівлі по яким, належать до одного показника ДК 021:2015 без застосування визначених законодавством тендерних процедур, можна виділити наступні: **- Закупівля паливно-мастильних матеріалів (бензину, дизельного палива та ін.)** Укладення договорів за цим предметом закупівлі обумовлюються тим, що постачальники вищезазначеної продукції, які були визначені за

	визначених цим Законом. Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів або застосування цього Закону.	результатами аукціону в електронній системі торгів, відмовились виконувати взяті на себе договірні зобов'язання до погашення існуючої заборгованості ДП «Селидіввугілля» перед ними і припинили поставку продукції на склади нашого підприємства, а також тим, що нова процедура закупівлі по цим позиціям підприємством ще не була оголошена. При цьому маю зазначити, що потреба в паливно-мастильних матеріалах для забезпечення технологічного процесу ДП «Селидіввугілля» існує постійно. Паливно-мастильні матеріали необхідні для забезпечення безперебійного виробничого процесу підприємства, у тому числі для доставки працівників до свого робочого місця, роботи транспортних засобів, машин і устаткування. Відсутність необхідної кількості паливних матеріалів може привести не тільки до простою виробництва але і до зриву плану вуглевидобутку встановленого для підприємства. **- Закупівля частин добувних та прохідницьких конвеєрів** Через значну зношеність основних фондів вугледобувне підприємство постійне потребує оновлення свого як стаціонарного, так і видобувного та прохідницького обладнання. Незадовільний технічний стан обладнання часто призводить до виникнення аварійних ситуацій, пов'язаних з виходом з ладу окремих частин машин та механізмів задіяних у виробничому процесі, у тому числі частин конвеєра. З метою їх термінової заміни для забезпечення безперебійної роботи технологічного комплексу з видобутку вугілля керівництвом підприємства було прийняте рішення про укладення договорів з постачальниками цієї продукції без проведення процедур передбачених Законом України «Про публічні закупівлі». **-Закупівля підшипників** Відсутність можливості своєчасних розрахунків за отриманий товар по договорам укладеним за результатами проведених процедур закупівлі обумовлюється тим, що ДП «Селидіввугілля», як і інші підприємства вугледобувної галузі, мають велику кредиторську заборгованість перед своїми контрагентами, яка виникла через гострий дефіцит власних обігових коштів. Внаслідок цього, постачальники товарної продукції, у тому числі підприємство, що виступає постачальником підшипників, призупинили до моменту погашення заборгованості державного підприємства поставку раніше отриманого товару.

		Розуміючи, що потреба в підшипниках, як і в інших дрібних запчастинах до гірничодобувного обладнання, існує на виробництві постійно, їх закупівля була здійснена через прямі договори з постачальниками. **-Закупівля продукції лісівництва** Причиною укладення договорів по цьому предмету закупівлі пояснюється тим, що ціни на продукцію переможця процедури закупівлі були занадто високими у порівнянні з пропозиціями інших постачальників, діючих на цьому ринку. Відмова постачальника переглядати свою цінову політику в сторону зменшення, а також бойкотування з його сторони виконання своїх договірних зобов'язань послугували причинами укладення договорів з іншими постачальниками, які пропонували аналогічний товар, але при цьому за нижчими цінами. **- Закупівля конструкційних матеріалів та сукупних виробів** Серед основних причин прийняття рішення про укладення договорів за цим товаром без проведення тендерних процедур можна виділити наступні: необґрунтоване суттєве зменшення фінансування ґалузі за всіма бюджетними програмами і брак власних коштів підприємства, необхідних для забезпечення свого сталого функціонування, відмова контрагентів-переможцев процедур закупівлі від подальшої співпраці до моменту повного погашення Державним підприємством «Селидіввугілля» свої заборгованості перед ними, через відсутність поставок конструкційних матеріалів виникнення загрози зриву виконання програм із підготовки запасів та введення очисних вибоїв та падіння планових показників з видобутку вугільної продукції встановлених для підприємства. **-Закупівля рукавів високого тиску** Здійснення закупівлі рукавів високого тиску через прямі договори з постачальниками товару протягом 2016-2018 років можна пояснити необхідністю проведення заходів для забезпечення беззупинного процесу технологічних робіт з видобутку вугілля, значними термінами проведення тендерних процедур, які передбачені чинним законодавством, нерегулярним отриманням грошових коштів від реалізації власної товарної вугільної продукції від державного регулятора вугільного ринку, повною відсутністю фінансування з боку

		держави за бюджетними програмами технічного переоснащення підприємства. **-Закупівля стрічки конвеєрної** Стрічка конвеєрна типу ШР-800 та ШР-1000 була закуплена без проведення тендерних процедур. через те, що за умовами договору з переможцем тендерних торгів поставка цього товару повинна була здійснюватись після здійснення попередньої оплати, але скрутне фінансове становище підприємства та дефіцит власних грошових коштів не давало це зробити. Насамперед інші постачальники пропонували оплату цього товару за фактом поставки зі значним відтермінуванням її проведення, а також за меншою ціною. Беручи до уваги цю обставину та забезпечуючи виконання програми із введення нових очисних вибоїв на підприємстві нестача стрічки конвеєрної була закрита через поставки аналогічного товару від інших постачальників діючих на ринку.

Заступник директора з МТП і транспорту
ДП «Селидіввугілля»

К.В. Новіков